

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KËSHILLI KOMBËTAR I TERRITORIT

MIRATOHET
KRYETARI I K.K.T-së
Z. EDI RAMA

N/KRYETARIT K.K.T-së
Znj. EGLANTINA GJERMENI

Kryetari i Këshillit të Bashkisë
Z. LUAN ÇUÇDARI

Miratur me Vendim të Këshillit të Bashkisë
Nr. 81 Datë. 27.12.2016

Kryetari i Bashkisë
Z. NESIM SPAHIU

PLANI I PËRGJITHSHËM VENDOR I BASHKISË SKRAPAR
PLANI I ZHVILLIMIT TË TERRITORIT
MIRATUAR ME VENDIMIN E KKT-së Nr. 2 datë 08.02.2017

DPKZHT	BLEDAR METHOXHA
Studio Projektuese: (Përfaqësuesi Ligjor)	GAIA S.A. MELETON DIMITRIOS MAMOUNIS
Planifikues Urban	Kornilia Kalkopoulou
Inxhinier Transporti	Marios Miltiadou
Inxhinier Gjeologo-Inxhinierik dhe Hidrogjeologjik	Eygenia Karanasiopoulou
Inxhinier Mjedisi	Efstathios Oikonomou Diana Bardhi
Inxhinier Agronom	Vasileios Tziakas
Inxhinier Hidroteknik	Vasileios Strakalis
Inxhinier Elektrik	Georgios Bellas
Ekspert GIS	Odyseas Spiroglou
Ekspert Ligjor	Etmira Kanani
Arkitekt	Elton Toska Boriana Golgota

TABELA E PËRMBAJTJES

PARATHËNIE.....	4
1. SHFRYTËZIMI I TOKËS DHE PLANI I ZONIMIT	10
1.1. Ndarja e territorit në sisteme territoriale	10
1.2. Kategoritë kryesore dhe nënkategorite.....	12
1.3. Ndarja e territorit në njësi.....	14
1.4. Pozicionimi e shërbimeve dhe rrjeteve kryesore të infrastrukturave	16
1.5. Zonat e mbrojtura të rëndësisë kombëtare	18
1.6. Zonat kryesore të zhvillimit ekonomik dhe urban.....	19
1.7. Tipologjitë territoriale të propozuara	20
1.8. Plani i Detajuar Vendor	21
1.9. Shpërndarja e popullësisë në territor.....	23
1.10. Plani i strehimit.....	26
1.11. Instrumentet për drejtimin e zhvillimit	27
2. PLANI I MBROJTJES SË MJEDISIT.....	29
2.1. Propozime, drejtimet dhe masat për trajtimin e ndikimeve në mjedis të Planit.....	29
2.1.1. Hyrje.....	29
2.1.2. Trajtimi i ndikimeve në terren	29
2.1.3. Trajtimi i ndikimeve në ajër.....	30
2.1.4. Trajtimi i ndikimeve tek faktorët klimatikë	31
2.1.5. Trajtimi i ndikimeve në ujëra.....	31
2.1.6. Trajtimi i ndikimeve në biodiversitet.....	32
2.1.7. Trajtimi i ndikimeve tek mbetjet.....	33
2.1.8. Trajtimi i ndikimeve në mjedisin akustik/zhurma	33
2.1.9. Trajtimi i ndikimeve mbi popullsinë dhe mbi asetet aktive.....	34
2.1.10. Trajtimi i ndikimeve në trashëgiminë kulturore.....	34
2.1.11. Trajtimi i ndikimeve në peizazh.....	34
2.1.12. Parashtrimi i varianteve për zgjidhje të problematikes të hotspot-eve.....	35
2.1.13. Konkluzion për trajtimin e ndikimeve mjedisore të propozimeve të Planit.....	37
2.2. Program Monitorimi i Ndikimit në Mjedis	37
3. INFRASTRUKTURA PUBLIKE DHE PLANI I SHËRBIMEVE.....	45
3.1. Infrastruktura publike	45
3.2. Vlerësime nga Planet e niveleve të tjera	51

3.3. Tipologji, cilësi, shpërndarje në territor dhe zona e mbulimit të shërbimeve sociale	52
4. PLANI I VEPRIMIT STRATEGJIKË/ PRIORITARE DHE PROJEKTET PILOT TË ZHVILLIMIT.....	72
4.1. Plani i Veprimit	72
4.2. Plani e investimeve kapitale	82
4.3. Ndryshimet e nevojshme në kuadrin ligjor dhe administrative në nivel vendor	86
4.4. Projekte Prioritare / Pilote të zhvillimit.....	87
4.5. Termat e referencës së Planit të Detajuar Vendor (PDV)	96
4.6. Treguesit për monitorimin e zbatimit të PPV-së	97
4.7. Evidentimi i faktorëve që mund të kërkojnë një rishikim të pjesshëm të PPV-së	99
5. KAPACITETI INSTITUCIONAL	100
5.1. Kontrolli i zhvillimit aktual të planifikimit dhe zbatimit të procedurave të përdorura në Bashki	100
5.2. Personeli dhe nevojat e burimeve të Bashkisë	102
5.3. Zhvillimi i Kapaciteteve bashkiake – Propozime për Planin e Përgjithshëm Vendor	107
RAPORT PËR KONSULTIMIN PUBLIK (FAZA 3)	124
SHËNIME DHE REFERENCA	127

PARATHËNIE

Ky material është pjesë e Fazës së 3-të të studimit "HARTIMI I PLANIT TË PËRGJITHSHËM VENDOR", të Bashkisë Skrapar. Dokumenti konsiston në rishikimin e pikave më të rëndësishme të Planit të Zhvillimit të Territorit, i cili shoqërohet nga tabelat e Shtojcës I, "Për formatin e tekstit të Planit të Përgjithshëm Vendor" sipas VKM nr. 671, datë 29.07.2015, "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit".

1. Të dhëna të përgjithshme për bashkinë		
Emërtimi	Vlera dhe njësia	Specifikime
Sipërfaqja e njësisë vendore	83,305.23 ha	Sipërfaqe truall, tokë bujqësore etj.
Numri i popullsisë ekzistuese	25,134 banorë	Popullsia për çdo njësi të qeverisjes vendore
Zona të rëndësisë kombëtare dhe zona të mbrojtura natyrore dhe kulturore	Zona e mbrojtur të mjedisit natyror dhe kulturor: 15,404.81 ha Zonë e rëndësie kombëtare TAP: 1,907.2 ha	Sipas legjislacionit të posaçëm dhe ligjit për planifikimin dhe zhvillimin e territorit
Sipërfaqe e miratuar zonash informale	-	
Problematika mjedisore	- Degradimi i kualitetit të ujit (nga objektet blegtorale, plehrat bujqësore, mungesa e instalimeve të trajtimit të mbetjeve) -Gërryerje e territorit në zonat malore dhe shpat të pjerrët (nga faktorët natyrore dhe klimatikë dhe aktivitetet e njeriut)	Përmenden shkurt faktet duke marrë në konsideratë vendndodhjen e elementeve që ndikojnë negativisht mjedisin dhe shëndetin e njeriut

2. Propozime të PPV-së		
Emërtimi	Vlera dhe njësia	Specifikime
Lloji i zhvillimit të pritshëm në 15 vitet e ardhshme	- Zhvillimi i sektorit agro-blegtoral dhe përpunimi i produkteve bujqësore lokale, cilësore - Zhvillimi i ekoturizmit dhe formave alternative të turizmit përmes mbrojtjes dhe menaxhimit të duhur të burimeve natyrore	Shkurtimisht ndryshime në përdorim toke, përdorime të reja toke etj.
Përdorimet kryesore të propozuara të tokës	Bujqësi Aktivitete sociale dhe rekreacioni Industri dhe ekonomi	Bazuar në kategoritë bazë dhe nënkategoritë e përdorimit të tokës
Numri i popullsisë së pritshme shtesë në 15 vitet e ardhshme	3,805 banorë	Vlerësimi sipas parashikimeve demografike
Sipërfaqja e përgjithshme e ndërtimit të shtuar për banim	46.90 ha	Sipërfaqja që pritet të shtohet për banim në 15 vitet e ardhshme
Sipërfaqja e përgjithshme e ndërtimit të shtuar jo për banim	328.89 ha	Specifikimi i funksioneve biznes, tregti, industri etj.
Sipërfaqe e përgjithshme e zonave në mbrojtje	9,086.35 ha	Zonat e mbrojtura
Sipërfaqe e përgjithshme e banesave për strehim social	1 ha	
Sipërfaqe të gjelbra shtesë	8.7 ha	Parqe, pyje etj.
Numri i njësive strukturore	731	

3. Të dhëna financiare		
Emërtimi	Vlera dhe Njësia	Specifikime
Vlera e përgjithshme e planit e investimeve kapitale	12.487.706.469 lekë (92.501.529,40 €)	Duhet të jetë në përputhje me programin buxhetor afatmesëm
Fazat e zbatimit të zhvillimit	I: 2016-2018 II: 2019-2020 III: 2021-2025 IV: 2026-2030	Të ndara në periudha brenda vlefshmërisë kohore të planit për njësitë strukturore përkatëse
Studimin teknik të parafizibilitetit	Investime prioritare: 12.549.777.020 lekë (90.651.529,40 €): rrugë: 95,37% ndërtimin e rrjeteve të ujitjes, kanalizimeve dhe impiantit të trajtimit të ujrave të zeza: 3,12% e strategjisë për turizmin, nxitjen e prodhimit bujqësor, zhvillimin e mjediseve të prodhimit blegtoral dhe krijimin e zonës ekonomike: 1,51%	Argumentohet zgjidhja e propozuar dhe kostot e përafërta me zërat kryesorë

4. Dokumenti i PPV-së për dorëzim				
Nr.	Kapitulli/Dokumenti	Hartohet/Miratohet	Referenca ligjore	Lista e kontrollit
1.	Strategjia territoriale	Hartohet dhe miratohet	Neni	✓
2.	Analiza dhe vlerësimi i territorit	Hartohet dhe miratohet si pjesë e planit	Neni	✓
3.	Parashikimet e planit	Hartohet dhe miratohet si pjesë e planit	Neni	✓
4.	Vlerësimi strategjik mjedisor	Hartohet dhe miratohet	Neni	✓
5.	Materiali hartografik	Hartohen dhe miratohen	Neni	✓
6.	Rregullorja e PPV-së	Hartohet dhe miratohet	Nenet	✓

5. Hartat bashkëlidhur dokumentit të shkruar të PPV-së sipas rregullores së planifikimit					
Nr.	Tematika e hartës	Lloji i hartës	Shkalla	Kodi i hartës	Lista e kontrollit
1.	Harta bazë	Harta bazë vektoriale e njësisë vendore dhe topografia	1:50,000	H.01 (Faza I)	✓
2.	Vizioni strategjik i zhvillimit të territorit	Drejtimet kryesore të planifikimit dhe zhvillimit të territorit; objektivat; fazat kohore të zbatimit të programeve.	1:50,000	H.02 (Faza II)	✓

3.	Elementet ekzistuese të territorit	Topografik; gjeologo-inxhinierik; hidrogeologjik dhe hidrografik; e makrozonimit dhe, sipas rastit, mikrozonimit sizmik; boniteti i tokave; burimet natyrore, si: mjedise pyjore, kullota, sipërfaqe ujore, rezervate, miniera dhe të tjera të kësaj natyre; zonat e mbrojtura natyrore dhe të trashëgimisë kulturore dhe historike.	1:50,000	H.03, H.04, H.23, H.24, H.25, H.26, H.27, H.29, H.30 (Faza I)	√
4.	Pozicionimi strategjik në raport me rajonin	Kufijtë territorialë në rajon; identiteti historik, urban, ekonomik	1:50,000	H.07 (Faza I)	√
5.	Vlerësimi ekonomik	Pozicionimi dhe përqëndrimi i burimeve dhe poleve ekonomike lokale; elementet e konkurrueshmërisë; shpërndarja e sektorëve dhe e fuqisë punëtore.	1:50,000	H.08 (Faza I)	√
6.	Vlerësimi social	Shërbimet sociale; shkollat; shëndetësia	1:50,000	H.09 (Faza I)	√
7.	Vlerësim demografik	Përqëndrimi i popullsisë në territor; lëvizjet e popullsisë në vite; shpërndarja e popullsisë në nivel banese dhe për tipologji banesash; sipërfaqen e banimit për person sipas tipologjive të banesave; numri i banesave në një strukturë banimi sipas tipologjive në territor.	1:50,000	H.10 (Faza I)	√
8.	Analiza e planeve të mëparshme	Përdorimi i tokës; infrastrukturat; intensiteti i ndërtimit.	-	-	
9.	Pronat	Përdorimi i pronave publike; problemet në marrëdhëniet e pronësisë në territor; zonat informale sipas llojeve dhe ecures së integritetit	1:50,000	H.12A (Faza I)	√
10.	Rëndësia kombëtare	Zonat dhe strukturat	1:50,000	H.13 (Faza I)	√
11.	Problemet mjedisore	Vendndodhja e elementeve ndotëse dhe me ndikim negativ; Shkalla e ndikimit negativ të burimeve ndotëse në territor	1:50,000	H.14 (Faza I)	√
12.	Përdorimi ekzistues i tokës	Kategori bazë; nënkategoritë; funksionet dhe aktivitetet	1:50,000 1:5,000	H.15A H.15B (Faza I)	√
13.	Infrastrukturat	Furnizimi me ujë; ujërat e zeza; mbetjet urbane; rrugët; ndriçimi; transporti; lidhja me infrastrukturat kombëtare	1:50,000	H.16 (Faza I)	√
14.	Cilësia fizike e strukturave	Nivelet e cilësisë; rekomandime për riparim, rigjenerim, rrizhvillim.	1:50,000	H.17 (Faza I)	√
15.	Tipologjitë hapësinore	Zona sipas njëtrajtshmërisë së llojit dhe volumit të strukturave, mënyrës së vendosjes në parcelë dhe në	1:50,000 1:5,000	H.18A H.18B (Faza I)	√

		territor, skemës rrugore dhe të hapësirave publike, si dhe lartësisë së strukturave			
16.	Periferaliteti	Zona sipas: largësisë nga qendra e zonës së banuar; largësisë nga qendrat e punësimit; lidhjes me sistemin rrugor; lidhjes me rrjetet e infrastrukture dhe sigurimi të shërbime sociale; nivelit të përafërt të të ardhurave të shtresave shoqërore; plotësimit me funksione sipas kategorive bazë të përdorimeve të tokës; nivelit të kriminalitetit dhe sigurisë së jetës; problemeve të ndryshme sociale përfshirë përjashtimin social.	1:50,000	H.19A, H.19B, H.35A, H.35B (Faza I)	✓
17.	Elemente të veçanta territoriale	Objekte dhe struktura, natyrore apo artificiale, me ndikim në qytet dhe hapësirë-formim	1:50,000	H.20 (Faza I)	✓
18.	Nevojat për strehim	Zona sipas nevojës dhe cilësisë	1:50,000	H.17 (Faza I) H.07 (Faza II)	✓
19.	VSM	Hartat përshkruese, analizuese dhe vlerësuese	1:50,000	H.01, H.02, H.03, H.04, H.05, H.06 (Faza IV)	✓
20.	Parashikimi i përdorimit të tokës	5 sistemet; kategoritë bazë dhe nënkategoritë; funksione dhe aktivitete; qendrat, poet, korridoret kryesore të zhvillimit ekonomik; tipologjitë e parashikuara hapësinore; zonat e rëndësisë kombëtare; njësitë strukturore; zonat me prioritet zhvillimi; zonat për PDV; shpërndarja e popullsisë; plani i strehimit; të tjera	1:50,000 1:5,000	H.18.1-18.4-18.6-18.10, H.18.2A - 18.3A, H.18.5A - 18.11A, H.18.7A - 18.8A -18.9A H.18.2B - 18.3B, H.18.5B - 18.11B, H.18.7B - 18.8B -18.9B, H.18.7C - 18.8C -18.9C (Faza III)	✓
21.	Shërbimet dhe infrastrukture të propozuara	Rrjetet e infrastrukture; Objektet e shërbimeve sociale dhe rrezet e mbulimit	1:50,000 1:5,000	H.19.1.A, H.19.2.A, H.19.3, H.19.5.A, H.19.6.A H.19.1.B, 19.1.C, H.19.2.B, H.19.5.B, H.19.5.C, H.19.6.B (Faza III)	✓

22.	Instrumentet e drejtimit të zhvillimit	Zonat për transferim të së drejtës për zhvillim; Zona për intensitet me kushte; Zona për zhvillim të detyrueshëm të tokës; Zonat e preferimit; Zonat e pezullimit të zhvillimit; Zonat për servitut publik	1:5,000	H.20 (Faza III)	√
23.	Plani i veprimeve	Harta e fazimit të zhvillimit sipas njësive strukture dhe sipas infrastrukturave; Tjetër sipas rastit	1:50,000 1:5,000	H.21A H.21B (Faza III)	√

1. SHFRYTËZIMI I TOKËS DHE PLANI I ZONIMIT

1.1. Ndarja e territorit në sisteme territoriale

Strategjia e propozuar territoriale ka për qëllim zhvillimin e qëndrueshëm dhe të balancuar të Bashkisë. Objektivat strategjike të përcaktuara në aksin e prioriteteve dhe politikave, sipas rradhës së tyre përkthehen në projekte dhe ndërhyrje specifike të propozuara. Ndërhyrjet e propozuara shoqërohen me ndryshime në masën dhe gjendjen e sistemeve ekzistuese territoriale, siç përcaktohet në VKM nr. 671, datë 29.07.2015 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit", dhe janë reflektuar në fazën e I-rë. Në shumicën e rasteve, ndryshimet në sistemet territoriale janë të pritshme, dhe korrespondojnë direkt me objektivat e ndërhyrjeve duke shërbyer për:

- a) ruajtjen/mbrojtjen e mëtejshme të sistemit territorial,
- b) zgjidhjen e konflikteve midis sistemeve territoriale,
- c) sigurimin e pajtueshmërisë / plotësueshmërisë midis sistemeve territoriale.

Në disa raste, ndryshimi i karakterit dhe përdorimit të një sipërfaqje toke mund të shkaktojë efekte negative në ndonjë nga sistemet, kryesisht në atë natyror. Në kuadër të VSM do të bëhet një vlerësim i ndikimeve të mundshme mjedisore dhe do të propozohen masa për të monitoruar dhe për zbutur këto ndikime.

Ndryshimet sipërfaqësore/sasiore në sistemet territoriale lindin si për shkak të sipërfaqes që kërkohet për zhvillimin e një veprë, ashtu edhe prej kushteve që duhet të plotësohen në zonën përreth (mbrojtja, distanca minimale, etj) duke u bazuar në legjislacionin aktual (si edhe angazhimin dhe dëshirën institucionale). Duke pasur parasysh se një projekt mund të përfshijë një zone të caktuar, e cila ndryshon karakterin - përdorimin dhe kalon më pas nga një sistem territorial në një tjetër, mund të bëjmë një vlerësim të përafërt të ndryshimeve nga sistemi në sistem, në bazë të krahasimit të përqindjes së shpërndarjes aktuale të sipërfaqes të përgjithshme të Bashkisë në pesë sistemet territoriale dhe të raportit që hartohet pas implementimit të projekteve të propozuara në planin e veprimit të propozuar (shih. tabelën 1.1.1).

Gjithashtu, pavarësisht nga ndryshimet në zonën e zënë nga sistemet territoriale, dalin dhe ndryshime cilësore, ndryshime në karakteristikat e cilësisë të mjedisit urban, rural, natyror etj. Përmirësimi i karakteristikave të cilësisë është një element bazë dhe i synuar për ndërhyrjet. Për çdo ndikim negativ do të bëhet një vlerësim i detajuar në Studimin e Ndikimit në Mjedis.

Lidhur me shpërndarjen të territorit të Bashkisë, sipas pesë sistemeve territoriale, pjesa më e madhe e sipërfaqes së tokës mbulohet me pyje, shkurre, toka shkëmbore, kullota e ekosisteme të tjera natyrore. Mjedisi natyror është i larmishëm, i thyer dhe përfshin një numër të madh zonash të mbrojtura natyrore me vlera estetike, ekologjike dhe ekonomike (mbrojtja dhe menaxhimi i qëndrueshëm i tij është prioritet kryesor i këtij studimi). Ndryshimi i përqindjes së shtrirjes të sistemit natyror ka të bëjë me zbatimin e projekteve të propozuara nga plani i veprimit. Vlera është e vogël dhe nuk ndikon në ekosistemet e mbrojtura, të cilat përkudrazi përhapen. Pjesa më e madhe e ndërhyrjeve ka për qëllim përmirësimin dhe modernizimin e infrastrukturës teknike dhe kryesisht infrastrukturës rrugore, që paraqet problemet më të shumta e më kritike dhe ka të bëjë më shumë

me mirëmbajtjen dhe përmirësimin e rrugëve ekzistuese dhe më pak me lidhje te reja rrugore. Objektiv është përmirësimi i aksesueshmërinë së zonave më të thella e të izoluar të Bashkisë dhe lidhja me qendrat e tjera urbane përreth (Berat, Përmet, Korçë etj).

SISTEMET E PËRDORIMIT TË TOKËS	Sipërfaqja e vlerësuar pas aplikimit të projekteve të propozuara
	përqindja %
Sistemi natyror	82.99
Sistemi ujqor	1.41
Sistemi bujqësor	12.24
Sistemi urban	2.48
Sistemi infrastrukturor	0.89

Tabela 1.1.1: Shpërndarja e sipërfaqes së tokës së Bashkisë në pesë sistemet territoriale pas implementimit të propozimeve të planit të veprimit

Sipërfaqja e sistemit infrastrukturor llogaritet përafërsisht të dyfishohet pas zbatimit të ndërhyrjeve/ projekteve të propozuara. Theksojmë se ky është një vlerësim paraprak, pasi finalizimi i rrugëve dhe në përgjithësi sipërfaqja e përgjithshme që do të jetë e rezervuar për projektet e infrastrukturës do të ndodhë pas zhvillimit dhe miratimit të studimeve të veçanta. Projektet e mëdha të infrastrukturës dhe krijim i zonave ekonomike sjellin edhe një rënie të vogël në përqindje në fushën e mbuluar nga sistemi territorial bujqësor. Për shembull, projektet e përmirësimit të rrugëve ekzistuese mund të bllokojnë tokat bujqësore në krahë të tyre. Në çdo rast, çdo ndikim negativ në zonat natyrore dhe rurale, do të vlerësohet në bazë të Vlerësimit të Veçantë të Ndikimit në Mjedis në kuadër të studimit të ndertimit të tij.

Rezerva ujore sipërfaqësore e Bashkisë përfshin përrenj, pellgje dhe lumenj, duke përfshirë edhe lumejnte me të rëndësishëm Osum, Çorovodë dhe Tomorrice. Sipërfaqja e burimeve ujore sipërfaqësore nuk është prekur nga strategjia e propozuar, e cila favorizon ndërhyrjet që reduktojnë ndikimet negative në burimet ujore (promovimi blegtorisë organike, menaxhimi i integruar i mbetjeve të lëngshme, etj). Përqindja e ndryshimit të sipërfaqes së sistemit urban është e vogël dhe lidhet në grade të madhe me specifikimin e zonave ekonomike me qëllim nxitjen e sipërmarrjes dhe punësimit, forcimin i aftësisë konkurruese, tërheqjen e investimeve si dhe stimulimin e ekonomisë edhe në shkallë më të vogël e cila ka të bëjë me rregullimin e kufijve të të gjitha vendbanimeve të fondit ekzistues të banesave. Përveç kësaj, përqindja e vogël e rritjes në sistemin urban ndodh për shkak të ndërhyrjeve/ projekteve në zonën e qendrës së Bashkisë. Zona urbane e Skraparit është qendra administrative dhe ekonomike e Bashkisë, në të cilën janë grumbulluar shërbime të ndryshme profesionale e lokale dhe ku është përqëndruar rreth 1/3 e popullsisë së përgjithshme.

Në vijë të përgjithëshme, ndryshimet propozohen në shkallë të vogël, pa rënë ndesh me zonën me vlera natyrore dhe si rezultat i ndërhyrjeve të rëndësishme do të përmirësohet ndjeshëm aksesueshmëria dhe përballimi i izolimit dhe komunikimit midis vendbanimeve dhe qëndrave të biznesit.

1.2. Kategoritë kryesore dhe nënkategorite

Bazuar në neni 74 të Vendimit të Këshillit të Ministrave Nr. 671 të vitit 2015 “Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit” zonat përbëjnë elementë të pandashme të territorit urban, me karakteristika ose përdorime të veçanta apo të njëjta, ekistuese a të planifikuara. Çdo zonë përbëhet nga dy ose më shumë njësi. Gjatë procesit të zonimit do të përcaktohen përdorimet e tokës, që do të lejohen në secilën zonë, një ose më shumë (të përziera). Zonimi mban parasysh, bazuar në neni 74, kriteret si më poshtë vijon:

- Harmonizimin e përdorimeve të tokës, brenda një zone ose midis zonave fqinje.
- Ruajtjen dhe përmirësimin e karakterit të një zone dhe harmonizimin e interesave publike dhe private në zhvillimin e saj.
- Përmirësimin e lëvizshmërisë, rregullimin e trafikut dhe sigurimin e aksesit të barabartë për të gjithë.
- Zhvillimin e qëndrueshëm të gjithë territorit.

Territori i Bashkisë së Skraparit u nda në katër zona, ku secila zonë u nda në shtatë njësi, (pjesë të zonave, fqinje ose të largëta në vende të tjera). Në çdo njësi do të lejohet një ose disa kategori bazë e përdorimit të tokës (kategori të përziera) Të gjitha kategoritë bazë të përdorimit të tokës, prej të cilave do të zgjidhet, parashikohen në nenin 77 të Vendimit të Këshillit të Ministrave nr 671, të vitit 2015 “Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit ” me kodet dhe përmbajtjen përkatëse si më poshtë vijon:

- Kategoria “banim”, me kod “A”, i cili përfshin funksione dhe aktivitete të banimit.
- Kategoria “industri dhe ekonomi” me kod “IE” ku përfshihen të gjitha llojet e industrive, aktivitete nxjerrjesh dhe përpunim mineralesh e materialesh ndërtimi, parqe industriale dhe logjistike, dhe të përziera industriale dhe ekonomike.
- Kategoria “bujqësi” me kod “B” përfshirë aktivitetet ndihmëse dhe në funksion të drejtpërdrejtë të bujqësisë.
- Kategoria “shërbime” me kod “S” përfshin shërbime tregtare, zyra dhe qendra biznesi
- Kategoria “Përdorimi i veçantë”, me kod “V”, përfshin varrezat dhe çdo territor apo strukturë që nuk përfshihet në kategoritë e tjera bazë.
- Kategoria “ujëra”, me kod “U” përfshin të gjithë trupat ujorë, përfshirë brigjet, sipas përcaktimeve të legjislacionit për ujërat.
- Kategoria “toka natyrore”, me kod “N” përfshin zonat e mbrojtura dhe monumentet e natyrës, pyjet, kullotat dhe tokat e pafrytshme.
- Kategoria “trashëgimi dhe monumente kulture dhe historike”, me kod “M”, sipas përcaktimeve të legjislacionit të posaçëm, përveç atyre që banohen.
- Kategoria “zona ushtarake”, me kod “ZU”, përfshin territore dhe objekte të klasifikuara si të tilla në territor apo në legjislacionin e posaçëm.

- Kategoria institucione”, me kod “IS” përfshin objekte për administratën dhe strukturën shtetërore, sistemi gjyqësor, institucione të mbrojtjes civile dhe kombëtare, sistemi i burgjeve.
- Kategoria “aktivitete sociale dhe rekreative”, me kod “AR”, përfshihen aktivitete sociale, kulturore dhe rekreative, përfshirë ato sportive, sipas legjislacionit të posaçëm.
- Kategoria arsim”, me kod “AS”, sipas legjislacionit të posaçëm.
- Kategoria “shëndetësi”, me kod “SH”, sipas legjislacionit të posaçëm.
- Kategoria “infrastruktura”, me kod “IN” përfshin të gjitha pjesët e infrastrukturave teknike, për transportin, furnizimin me ujë, furnizimin me energji elektrike, dhe të tjera sipas legjislacionit të posaçëm.

Për disa prej kategorive të përmendura më sipër u përcaktuan nënkategoritë të veçanta, të cilat propozojmë të zbatohen në njësi të veçanta, në përputhje me karakterin, veçoritë dhe qëllimin për mbrojtje ose destinacionin e zhvillimit.

Nënkategoritë, dallojnë në përmbajtjen e tyre, pra, nëse lejohen apo ndalohen disa përdorime të kategorisë bazë apo vendosen disa kufizime. Në tabelën e mëposhtme parashtrohen nënkategoritë e përdorimeve të tokës sipas kategorive bazë:

Kategoritë	Kodi	Nënkategoritë / kodi	Përmbajtja/kufizimet
Industri dhe ekonomi	IE	IE.1	Lejohen guroret dhe minierat, që mund të funksionojnë në distancë 200m nga kufijtë të zonave të mbrojtura dhe 500m nga kufijtë e vendbanimeve.
		IE.2	Lejohen guroret dhe minierat, që mund të funksionojnë në distancë 200m nga kufijtë të zonave të mbrojtura.
		IE.3	Industri dhe magazina me shqetësim të ulët dhe mesatar.
		IE.4	Industri dhe magazina me shqetësim të ulët, lejohet zhvillimi në kufijtë që janë objekte të TAP-it - në përputhje me mendimin e TAP-it.
		IE.5	Shërbime në funksion të prodhimit (me ndikim të ulët në mjedis).
		IE.6	Shërbime në funksion të prodhimit (me ndikim të ulët në mjedis) - objekte për përpunimin e prodhimeve bujqësore me shqetësim të ulët.
Bujqësi	B	B.1	Të gjitha objektet, pasi të kenë marrë leje mjedisore.
		B.2	Lejohen ndërtime vetëm në funksion të blegtorisë.
Aktivitete sociale dhe rekreative	AR	AR.1	Pasi të kenë marrë leje mjedisore. Sidomos për Njësinë MMN.5.11 lejohen vetëm kampe.
		AR.2	Objektet rekreative në natyrë, nuk lejohet ndërtimi.
		AR.3	Lejohen zona me natyrë rekreative.
		AR.4	Hotele, teatro-kinema-objekte për kulturë dhe rekreacion, zonat e gjelbra.
		AR.5	Hotele deri në 50 shtretër, objekte dhe terene sportive, hapësira të gjelbra, restorante, bare deri në 200m ² .
		AR.6	Hotele, restorante, kafene, bare, hapësira të gjelbra.
		AR.7	Hotele deri në 20 shtretër, objekte kulture dhe rekreative deri në 300m ² , ndërtesa dhe terene sportive, hapësira të gjelbra.
		AR.8	Hapësira të gjelberta: parqe, kënde lojërash, objekte në natyrë rekreacioni.
Shërbime	S	S.1	Zyra.
		S.2	Dyqane, zyra.
Shëndetësi	SH	SH.1.	Farmaci, ambulancë.
Përdorimi i veçantë	V	V.1.	Varreza.
Arsim	AS	AS.1.	Shkolla, çerdhe, kopshte.
Banim	A	A.1.	Edhe programet sociale të strehimit janë të përfshira (ZU.1.5.).
Institucione	IS	IS.1	Ndërtesa për mirëqenie dhe mbrojtje sociale.
Toka Natyrore	N	-	-

Ujëra	U	-	-
Trashëgimi dhe monumente kulture dhe historike	M	-	-
Infrastruktura teknike	IN	-	-
Zona ushtarake	ZU	-	-

Tabela 1.2.1: Nënkatëgoritë e përdorimit të tokës sipas kategorive bazë

Për përcaktimin e zonave në Bashkinë e Skraparit u mbajtën parasysh, përveç kriterëve të përmendura në nenin 74, edhe:

- Shtrirja dhe gjendja e sistemeve ekzistuese të tokës, përdorimet ekzistuese të tokës dhe aktivitetet.
- Veprimtaria aktuale ekonomike dhe specializimi.
- Plani strategjik i propozuar me objektivat për mbrojtjen, rritjen dhe menaxhimin e qëndrueshëm të zonave natyrore dhe bujqësore, të burimeve ujore dhe të mjedisit të banimit.

Në zonën e studimit propozohen zonat e mëposhtme:

- Zona e Mjedisit Natyror (MMN), e cila përfshin zonat natyrore të Bashkisë dhe veçanërisht Parkun Kombëtar të Tomorit, Peisazhin të Kanioneve të Osumit dhe të Gradecit, Rezervatin natyror i menaxhuar të Bogovës dhe Parkun Kombëtar "Bredhi i Hotovës-Dangëlli".
- Zona e Zhvillimit Rural (ZR), përkon me territorin e shpërndarë të Bashkisë. Kjo zonë përfshin terrene kodrinore dhe malore, të dyja si bujqësore (sistemi bujqësor) dhe natyrore (sistem natyror).
- Zona Ekonomike (ZE) e cila grumbullon veprimtaritë industriale me ndotje të ulët dhe mesatare, por edhe veprimtari të tjera ekonomike dhe shërbime. Për vendosjen e saj u morrën parasysh, terreni, qasja në akset rrugore dhe afërsia me qendrën urbane të Bashkisë.
- Zona e Zhvillimit Urban (ZU) përfshin të gjitha zonat e banuara. Këto janë zonat që i përkasin sistemit urban dhe janë të mbyllura nga vija e gjelbër. Kjo zonë ka edhe njësitë më të shumta. Kështu, në varësi të njësisë të cilës i përket një zonë, propozohen banime, shërbime sociale dhe rekreative, industriale e ekonomike, arsimit, shëndetësore dhe të infrastrukturës teknike etj.

1.3. Ndarja e territorit në njësi

Zonat që kemi parë në kapitullin e mëparshëm 1.2, ndahen në një ose disa njësi, të cilat mund të korrespondojnë me sisteme të ndryshme territoriale ose diferencohen në bazë të kriterëve të tjera, p.sh. përdorimet, zhvillimit të synuar etj. Në çdo njësi përcaktohen një ose më shumë kategori të përdorimit të tokës (kategori të përziera) me nënkategoritë / aktivitetet / funksionet korresponduese.

Zona e Mjedisit Natyror (MMN) propozohet të ndahet në tetë kategori të njësisë. Kategoria e parë (MMN.1.1 deri MMN.4) përkohet në zonën e Parkut Kombëtar të Tomorit dhe janë (a) Zona Qëndrore – ZQ (MMN.1.1-1.2), (b) Zona e Përdorimit Tradicional – ZPT (MMN.2.1-2.6), (c) Zona e përdorimit të qëndrueshëm – ZPQ (MMN.3.1-3.71) dhe d) Zonë rekreacioni – ZR (MMN.4).

Këto zona janë të përcaktuara me VKM 472, datë 18.07.2012 "Për Shpalljen "Park Kombëtar" të ekosistemit natyror Mali i Tomorrit, me sipërfaqe të zgjeruar". Lidhur me përdorimin e tokës u bë një përpjekje për të përshtatur përdorimet e listuara më sipër (VKM nr. 472, datë 18.07.2012 "Për shpalljen "Park Kombëtar" të ekosistemit natyror Mali i Tomorrit, me sipërfaqe të zgjeruar") me ato të përcaktuara në kategoritë e përdorimit të tokës sipas VKM nr. 671, datë 29.7.2015. Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit. Në përgjithësi, përdorimet që lejohen kanë të bëjnë me: kërkimin shkencor dhe edukimin mjedisor, bujqësinë, ujëra dhe aktivitete rekreative në natyrë, aktivitete sportive dhe të ekoturizmit me variacione në njësi të veçanta, ndërsa në zonën qëndrore kufizimet janë më të shumta. Në çdo rast, kushtet dhe kufizimet e VKM 472/2012 "Për Shpalljen "Park Kombëtar" të ekosistemit natyror Mali i Tomorrit, me sipërfaqe të zgjeruar" mbizotërojnë rregulloren e këtij studimi. Njësitë MMN.5.1-5.11 dhe MMN.6 përkojnë me në Zonën të propozuar të Kanioneve të Osumit dhe Gradecit. Kategori e parë (MMN.5.1-5.11) propozohet si zonë aktivitete turistike me përdorime sociale dhe rekreative dhe monumente kulturore. Kategori e dytë (MMN.6) propozohet si zonë për aktivitete bujqësore me përdorime të bujqësisë, përdorime të tjera të veçanta, infrastruktura teknike, monumente kulturore, ujëra dhe aktivitete sociale dhe rekreacioni. Njësia MMN.7 përfshin zonën e mbrojtur e Rezervatit Natyror të Menaxhuar të Bogovës ku, përveç tokës natyrore, do të lejohen zhvillimi i aktiviteteve të rekreacionit, kërkimit shkencor dhe trajnimit mjedisor, pa ndërtime. Njësia MMN.8. përfshin pjesën e Parkut Kombëtar "Bredhi i Hotovës-Dangëlli" e cila ndodhet brenda Bashkisë, në skajin jugor.

Zona e Zhvillimit Rural (ZR) është e ndarë në dy kategori të njësivë të veçanta. Një kategori përfshin zonat rurale (ZR.1.1-1.462) dhe kategoria e njësivë të zonave natyrore (ZR.2.1-2.19). Përdorimet e propozuara janë përshtatur me ato ekzistueset me qëllim mbrojtjen e peizazhit rural. Për njësinë ZR.1.1-1.462 propozohen përdorime bujqësore, aktivitete industriale dhe ekonomike (ku lejohen edhe guroret dhe minierat, në distancë prej 200 m nga kufijtë e zonave të mbrojtura dhe 500 m nga kufijtë e vendbanimeve), përdorime të veçanta (varreza, etj.), infrastruktura teknike, aktivitete sociale dhe rekreative, monumente kulturore, ujëra dhe facilitete ushtarake. Në njësinë ZR.2.1-2.19 propozohen aktivitete bujqësore, pa lejuar ndërtimet, infrastruktura teknike, aktivitete industriale dhe ekonomike, ujëra dhe monumente kulturore.

Zona Ekonomike (ZE) përbëhet nga shtatë (7) njësi. Në njësitë nga ZE.1 deri në ZE.3 të cilat karakterizohen si zona të aktiviteteve industriale me shqetësim të ulët dhe mesatar, propozohen përdorime industriale dhe magazinimi me ndotje të ulët dhe mesatare në mjedis, dhe infrastruktura teknike. Në njësitë ZE.4 (në afërsi të Orizaj) dhe ZE.5 (në afërsi të Çorovodës) propozohen industri dhe depo me ndotje të ulët (lejohet zhvillimi në kufi të objekteve ekzistuese pasi të merret miratimi nga TAP) dhe infrastruktura teknike. Tek njësia ZE.6 do të lejohet vetëm një nga dy kategoritë e përdorimit të tokës (AR, IE) dhe jo kombinimi i tyre. Në ZE.7 (në afërsi të Cerenishtit) propozohet si zonë turistike.

Zona e Zhvillimit Urban (ZU) është e ndarë në disa nën-njësi, bazuar në një sërë kriteresh, të tilla si struktura ekzistuese, tipologjia e stokut të ndërtesave, kushtet e ndërtimit dhe të përdorimit të tokës (situata e materializuar dhe propozimet), terreni, planimetria e rrjetit rrugor dhe njësitë karakteristike të banimit, etj.

Qyteti i Çorovodës, ndahet në shumë njësi. Njësitë ZU.1.1, ZU.1.4, ZU.1.5, ZU.1.6, ZU.1.10, ZU.2, ZU.3.1, ZU.3.2, ZU.6.2 dhe ZU.6.3 ndodhen në qendër të qytetit dhe propozohet për përdorime rezidente, shërbime, institucione, punishte profesionale që krijojnë shqetësime të ulëta, hotele, teatro, ndërtesa për zhvillimin e eventeve, hapësira të gjelbra, arsimi, shëndetësisë dhe infrastrukturës teknike. Në ZU.1.2 (gjithashtu në qendër të qytetit) propozohen përdorime të pakta, më konkretisht banimi, aktivitete shoqërore, rekrative dhe shërbime. Njësitë ZU.3.3.1-3.3.2, 4, 5.1.1-5.1.5, 5.2, 6.1.1 dhe 6.4 janë njësi banimi me përdorim rezidencial, zyra, punishte profesionale me shqetësime të ulëta, hotele deri 50 shtretër, fusha sportive, hapësira të gjelbra, lokale, ndërtesa arsimore, shëndetësore dhe infrastruktura teknike. Njësitë ZU.1.7 dhe ZU.1.9 janë zona që fokusohen në shërbime të dobishme së përbashkëta - bashkiake, fondacione dhe aktivitete sociale e rekreative. Në ZU.1.8 propozohen aktivitete shoqërore dhe rekreative. Së fundi, njësitë ZU.1.3 dhe ZU.3.4, janë hapësira të gjelbra.

Në vendbanimin Bogovë (ZU.31.1-31.2), i cili përbën një vendbanim të madh të popullsisë së Bashkisë dhe dallon nga vendbanimet e tjera, propozohen përveç banimit, disa aktivitete të tjera si dyqane tregtare, zyra, laboratorë profesionalë me ndotje të ulët në mjedis, hotele dhe hapësira rekreacioni, hapësira arsimimi, kujdesi, gjelbërimi dhe infrastruktura teknike.

Pjesa tjetër e vendbanimeve të komunës (ZU.7 deri ZU.30 dhe ZU.32 deri ZU.106) përbëhet nga një njësi e vetme secila, dhe grumbullojnë pak përdorime të lejuara të tilla si banim, shërbime, ndërtesa të mirëqenies sociale, hotele, mjedise të gjelbra e sportive, institucione arsimore, institucione shëndetësore, aktivitete industriale e ekonomike dhe infrastruktura teknike.

1.4. Pozicionimi e shërbimeve dhe rrjeteve kryesore të infrastrukturave

Duke shqyrtuar infrastrukturën sociale në Bashkinë Skrapar, propozohet konsolidim i vendbanimeve të cilat kanë numrin më të madh të popullsisë, disponojnë njësi ekzistuese dhe/ose janë vendosur në qendër përse i përket vendbanimeve të tjera të shërbyeshme. Njëkohësisht, shqyrtohen çështje të aksesit dhe të distancës kohore, që përbëjnë parametër kryesor të dhënash për shtrirjen e relievit, të sasisë së vendbanimeve dhe të gjendjes së rrjetit rrugor. Kështu, në disa raste mund të ruhen më shumë njësi nga ato që kërkohen, psh. Kopshte dhe Shkolla 9-vjeçare, me qëllim që t'u ofrojnë shërbimin e duhur nxënësve dhe në përgjithësi banorëve të Bashkisë.

Në njësinë administrative Vëndreshë konsolidohen vendbanimet Vëndreshë e Madhe 1 dhe Therepel; në njësinë administrative Potom konsolidohen vendbanimet Potom dhe Gjergjovë. Shkolla e mesme ekzistuese në vendbanimin Potom propozohet t'i shërbejë, përveç vendbanimeve të njësisë administrative me të njëjtin emër, vendbanimeve të njësive administrative Vëndreshë dhe Çëpan. Vendbanimet e njësive administrative Çëpan do t'u shërbejnë shkollave të tjera të vendbanimit me të njëjtin emër dhe njësive në vendbanimet Malind dhe Prishtë.

Në njësinë administrative Qëndër Skrapar propozohet shërbimi i vendbanimeve nga shkollat ekzistuese në vendbanimet Çerenisht, Grepckë, Sharovë, Slatinjë, Radësh, Orizaj dhe Storrë, ndërsa në disa prej tyre propozohen edhe njësi të reja. Nevojat për arsimin e mesëm propozohet të mbulohen në qytetin e Çorovodës. Në njësinë administrative Bogovë konsolidohen vendbanimet Novaj, Selan, Kakrukë dhe ruhen shkollat në vendbanimet Dobrushë, Bogovë dhe Novaj. Njësinë administrative Leshnje, përveç shkollave të vendbanimit me të njëjtin emër, propozohet njësi në

vendbanimin Turbohovë. Në ish komunat Gjerbës dhe Zhepë konsolidohen vendbanimet Strafickë-Rehovë- Gjerbës dhe Trebël- Zhepë. Shkolla e mesme e propozuar në vendbanimin Gjerbës do t'u shërbejë njësinë administrative Gjerbës, Zhepë dhe Leshnje.

Rast të veçantë përbën qendra e Bashkisë, Çorovodë, e cila ka karakteristika urbane dhe përqëndron një numër të lartë popullësie. Studiohet analitikisht përsa i përket nevojave dhe infrastrukturave të propozuara sociale për çdo njësi, ndërsa për shkak të pozicionit të saj qendror, propozohet t'u shërbejë vendbanimeve fqinje (p.sh. vendbanimeve të ish komunës Qëndër Skrapar përsa i përket arsimit të mesëm) me të cilët lidhet në formë rrethore.

Propozimi analitik për shkollat dhe infrastrukturat e tjera sociale (hapësira kulturore dhe sportive, kujdesi social, hapësira të përbashkëta, etj.) përshkruhet analitikisht në paragrafin 3.3 dhe në tabelat 3.3.1 deri në 3.3.7.

Në lidhje me rrjetet kryesore të infrastrukturave teknike, vepër me rëndësi të veçantë për mbrojtjen e mjedisit të zonës së Skraparit është ndërtimi i Impiantit të Trajtimi të Ujërave të Ndotura në qytetin e Çorovodës. Impiantit i Trajtimi të Ujërave të Ndotura duhet të ndërtohet në një pozitë të favorshëm anash lumit Osum, në mënyrë që në të të bëhet trajtimi i ujërave të ndotura, të cilat do të përfundojnë nëpërmjet tubacionit të kanalizimit. Pastaj pasi ujërat e ndotura janë përpunuara dhe janë hequr prej tyre substancat e dëmshme do të hidhen në marrësin ngjitur. Impiantit i Trajtimi të Ujërave të Ndotura do të ndërtohet pasi të jetë bërë studimi përkatës i cili do të përfshijë kërkesat mjedisore, zhvillimin e ardhshëm të popullsisë, bazuar në specifikimet teknike dhe standardet bashkëkohore për vepra të tilla.

Në veprat e infrastrukturave teknike renditen dhe veprat e ujitjes. Vepër e rëndësishme që do të çojë në zhvillimin e degës së bujqësisë është përmirësimi / kompletimi i rrjeteve të ujitjes në zonën e gjerë të Bashkisë së Skraparit. Sugjerohet ndërtimi i rrjetit i kanaleve primare dhe sekondare me prerje tërthore drejtkëndëshe ose trapezoidale. Uji do të përfundojë nëpërmjet veprave të përshtatshme të hyrjes nga Lumi deri në rrjet dhe pastaj përmes kanaleve do të drejtohet te kulturat.

Vepra të tjera të rëndësishme në Bashkinë e Skraparit i përkasin:

- Rehabilitimi i sipërfaqes ekzistuese të depozitimit të mbetjeve. Vepër e nevojshme për të mbrojtur mjedisin dhe për të ruajtur shëndetin e banorëve të Skraparit. Disa nga veprimet që mund të bëhet për këtë qëllim, janë gërmimi i vendit, grumbullimi dhe ndarja e mbetjeve, mënyra e zgjedhur për depozitimin përfundimtar dhe shfrytëzimi dhe teknikat e pastrimit në vend për ndotje të mundshme të nëntokës, të ujërave nëntokësore dhe sipërfaqësore. Në fund do të vazhdojmë me zbatimin e projekteve të përshtatshme për të rikthyer mjedisin në formën e vet fillestare.
- Krijimi i sipërfaqeve të grumbullimit të mbetjeve. Vepër e nevojshme për të mbrojtur mjedisin dhe për të ruajtur shëndetin e banorëve të Skraparit. Konfigurimi i kësaj zone do të bëhet në atë mënyrë që mbetjet toksike, organike dhe të tjera mbeturinave nga vendi i hedhjes të mos kalojnë në mjedisin rrethues apo në akuifer. Për këtë qëllim përdorin çimento, dhë, membrana plastike dhe materiale të tjera. Hedhja e mbeturinave mund të zgjasë maksimalisht 30 vjet. Pas përfundimit të kësaj periudhe parashikohet mbylljen e deponive dhe pas kësaj zbatimi i projekteve të përshtatshme për të rikthyer mjedisin në formën e vet fillestare.

- Ndërtimi i veprave të mbrojtjes nga përmytjet dhe vepra të mbrojtjes së brigjeve nga erozioni në Çorovodë. Bëhet fjalë për një projekt të rëndësishëm për zonën dhe veçanërisht për qytetin e Çorovodës. Kjo mbrojtje mund të arrihet me konfigurimin e duhur të shpateve të shtratit të lumit. Disa nga metodat e konfigurimit janë mbrojtja me kontejnerë të thurur me tel, përforsimi i shpateve me mure mbrojtëse me beton të armuar, pastrimi i tabanit të lumit, etj. Në çdo rast zgjidhja e saktë do të rezultojë pas zbatimit të studimit përkatës për mbrojtjen nga përmytjet, qëllimi i së cilës është që të përcaktojë në mënyrë sa më të mirë të mundur prurjet e përmytjeve të lumit Osum në bazë të të dhënave të reshjeve dhe klimatike të zonës.

1.5. Zonat e mbrojtura të rëndësisë kombëtare

Bashkia Skrapar ka mjedis të pasur natyror dhe kulturor me rëndësi rajonale e kombëtare. Zona e mbrojtur natyrore më e njohur është Parku Kombëtar i Tomorrit (Kategoria e II^{le}, VKM nr.472, datë 18.07.2012). Është ekosistemi më i rëndësishëm natyror i pjesës jugore të vendit, me një shumëllojshmëri të jashtëzakonshme të florës dhe faunës, dhe bart vlera të shumta fetare e kulturore. Zona e parkut Tomorr-Kulmak është karakterizuar si Rezervat Natyror i Mbrojtur, nga CORINE, dhe aderon në rrjetin evropian të zonave të mbrojtura NATURA 2000 e Emerald. Në afërsi të Parkut Kombëtar të Tomorrit, në perëndim të luginës së lumit Osum, ndodhet Rezervati Natyror i Menaxhuar “Bogovë” (kategoria e IV^{te} sipas Bashkimit Ndërkombëtar të Mbrojtjes të Natyrës IUCN), i cili zë një sipërfaqe prej 350 hektarësh. Përveç Parkut Kombëtar të Tomorrit dhe Rezervatit Natyror të Menaxhuar të Bogovës, në territorin e Bashkisë ndodhen edhe shumë monumente natyrore.

Drejtimi themelor i planifikimit të territorit (Plani i Përgjithshëm Kombëtar Shqipëria 2030, DRAFT 2015, Qëllimi – Objektivat – Vizioni - Politikat), i mirëmbajtjes dhe i përmirësimit të sistemit natyror territorial, është shtimi i zonave të mbrojtura natyrore në nivel kombëtar, me qëllim që të mbulojnë 20% të sipërfaqes kontinentale dhe 12-15% atë detare. Synimet në fjalë parashikohen në Strategjinë dhe Planin e Veprimit të Biodiversitetit të Ministrisë së Mjedisit dhe formohen respektivisht në mbulimin e 17% të sipërfaqes së tokës dhe të 5% të sipërfaqes së zonave bregdetare detare në nivel kombëtar nga zona të mbrojtura deri në vitin 2020. Në zonën e bashkisë propozohet për t'u përfshirë në zonat natyrore të mbrojtura dhe Peisazhi i Mbrojtur Kanionet e Osumit dhe të Gradecit (Kategoria V Sipas Ligjit 8906, datë 6.6.2002 "Për zonat e mbrojtura") për shkak se ato janë një peizazh i bukuri natyror, të ruajtura në gjendje të mirë dhe të njohur në shkallë kombëtare dhe janë një burim i rëndësishëm turistik. Në përgjithësi, mjedisi natyror është në gjendje të mirë dhe nuk ka fenomene të theksuara degradimi. PPK favorizon gjithashtu integrimin e zonave të mbrojtura në rrjetin NATURA 2000, të cilat do të kenë efekte pozitive në ruajtjen e biodiversitetit dhe mbrojtjen e tyre. Në mënyrë të veçantë për Parkun Kombëtar të Tomorrit propozohet krijimi i një organi përgjegjës për mbrojtjen dhe menaxhimin e qëndrueshëm të këtyre zonave të mbrojtura si edhe hartimin e ligjeve për aktivizimin e planit përkatës të menaxhimit.

Në bashkinë janë regjistruar monumente të ndryshme dhe të rëndësishme kulturore. Këto janë të kategorizuara në Objekte nën vërtetim, Objekt në mbrojtje paraprake, Monument kulture të

kategorisë II-të dhe Monument kulture të kategorisë I-rë.¹, sipas Ligjit 9048, datë 7-4-2003 «Për trashëgiminë kulturore» dhe kufizimet e nenit 28. Referencë e nevojshme duhet për Urën e Kasabashit, që është shpallur me rëndësi kombëtare me Vendim Nr.1, datë 09.09.2015 “Për përcaktimin dhe shpalljen si zona të rëndësisë kombëtare në planifikim, të 64 zonave të mbrojtura të monumenteve të kulturës, të shpallura me urdhër të ministrit të kulturës, pas miratimit në Këshillin Kombëtar të Restaurimeve për periudhën 2014-2015”. Zona e mbrojtjes është përcaktuar përreth monumentit.

1.6. Zonat kryesore të zhvillimit ekonomik dhe urban

Rol vendimtar në realizimin e vizionit dhe zbatimin e objektivave strategjike luajnë zonat kryesore ekonomike dhe të banimit. Në to janë përqëndruar pjesa më e madhe e popullsisë dhe aktiviteteve ekonomike, krijojnë mundësi të reja dhe janë bazë për rigjallërimin dhe zhvillimin e qëndrueshëm të Bashkisë. Bëhet përpjekje që këto të jenë të shumëllojshme, me karakter dhe intensitet të ndryshëm dhe pluraliste, në mënyrë që zhvillimi të sa më fleksibël është e mundur dhe që i përshtatet sfidave të së ardhmes dhe elastike ndaj ndryshimeve të mëdha të mundshme (p.sh. mjedisore, ekonomike).

Si zona ekonomike konsiderohen si zonat e organizuara të aktiviteteve të biznesit që sugjerohen në pozicione nyjesh të ndryshme (në lidhje me rrjetet infrastrukturore, përqendrimi ekzistues i objekteve, tendencat e zhvillimit dhe kërkesat e legjislacionit për sigurinë, higjienën dhe mbrojtjen e mjedisit) ashtu edhe akset infrastrukturës që tërheqin sasi të konsiderueshme të investimeve dhe kontribuojnë në mënyrë vendimtare në rigjallërimin ekonomik dhe promovimin e Bashkisë.

Kështu, në Bashkinë në studim përcaktohen kufijtë e zonave ekonomike që janë të përshtatshme për zhvillimin e biznesit në të gjithë sektorët dhe për nivele të ndryshme të shërbimit. Këto zona janë të vendosura përgjatë rrugës Çorovodë - Berat (SH72). Destinacioni i tyre (përdorimi i tokës) varet nga vendndodhja e tyre, si afërsia me zonat urbane, akset e infrastrukturës, zonat e mbrojtura. Gjithashtu zona e tubacionit të gazit natyror TAP si dhe hidrocentralet konsiderohen me rëndësi kombëtare, sepse kontribuojnë nga njëra anë për pavarësinë dhe mbizotërimin energjetik të vendit, nga ana tjetër në promovimin e saj si qendër energjetike e rajonit dhe më gjerë. Së fundi, zonat e sistemit kombëtar të zonave të mbrojtura (ekzistuese dhe të propozuara) në shkallë më të madhe dhe së dyti monumentet e shumta kulturore, fetare dhe natyrore janë zona me shtrirje të rëndësishme financiare. Një nga dy shtyllat e zhvillimit, në bazë të vizionit, janë format alternative dhe të lehta të turizmit, të cilat bazohen në mbrojtjen, menaxhimin e duhur dhe promovimin e mjedisit natyror me cilësi të lartë, peisazhit të paprekur dhe të qetë dhe të mjedisit të pasur historik dhe kulturor. Në Bashki përfshihen, tërësisht ose pjesërisht zonat e mëposhtme: Parku Kombëtar “Mali i Tomorrit”, Peizazh i Mbrojtur “Kanionet e Osumit dhe Gradecit” dhe Rezervat Natyror i Menaxhuar “Bogovë”. Përveç kësaj një pjesë shumë e vogël e Parkut Kombëtar “Bredhi Hotoves-Dangelli” përfshihet në pjesën jugore të Bashkisë. Nëpërmjet tyre krijohet një korridor i gjelbër i njësuar që vazhdon dhe në Bashkitë fqinje në veri dhe jug.

¹ Ligji nr. 9048, datë 07.04.2003 u ndryshua me ligjet e mëvonshme (L. 9592/2006, L.9882 / 2008, L.77 / 2013) lidhur me disa nene dhe përcaktime të veçanta

Për sa i përket zonave urbane, si polet kryesore të Bashkisë mund të konsiderohen Çorovoda dhe Bogova të përfshira në sistemin kombëtar të banimit (qendër terciare dhe qendër e specializuar përkatësisht në bazë të PPK). Këtu është e përqëndruar pjesa më e madhe e popullsisë, por edhe funksionet utilitare dhe shërbimet civile kryesore, duke qenë si rezultat tërheqje kryesore për banorët dhe aktivitetet e reja. Atraksion tjetër i rëndësishëm i Bashkisë është vendbanimi Gjerbës, i cili është propozuar si qendër rajonale në nivel bashkiak dhe qendër e ofrimit të shërbimeve për vizitorët e Parkut Kombëtar të Tomorit. Së fundi, në nivel të dytë hasen vendbanimet Therapel vendbanimet, Çepan, Qafë-Potom, Leshnjë dhe Zhepë që funksionojnë si kryeqendra të mikroqarqeve të tyre, me qëllim që të arrihet decentralizimi dhe shërbimi efektiv i vendbanimeve të largëta.

1.7. Tipologjitë territoriale të propozuara

Në këtë material trajtohen tipologjitë e përgjithshme territoriale të cilat duhet të ndiqen gjatë ndërtimit të ndërtesave të banimit. Për këto tipologji u morrën parasysh:

- Tipologjia hapësinore ekzistuese, mënyra e vendosjes së ndërtesës në parcelë dhe territor
- Raporti i ndërtesës me qytetin dhe lidhja me zonën përreth
- Lloji dhe volumi i strukturave të ndërtimit dhe trajtimi i fasadës së tyre
- Përfundimi i ndërtimit

Për njësitë dhe nën-njësitë e banimit mund të përdoren kriteret e mësipërme.

Ndërtimet ekzistuese shpërnahen në të gjithë territorin e Bashkisë, me përjashtim të vëllimeve të mëdha malore. Në vija të përgjithshme, vendbanimet janë të shpërndara dhe të rralla. Përjashtim bëjnë njësitë e venbanimeve dinamike, të cilat ndodhen përgjatë rrugës nacionale Çorovodë- Berat dhe fushës së lumit Osum, ku në disa zona ka ndërtime më të shpeshta. Çorovoda është një rast i veçantë, pasi është më e shtrirë, ka një sërë funksionesh dhe si pasojë dhe fizionomi të ndryshme, ka shumëllojshmëri karakteristikash tipologjike dhe morfologjike. Për sa i përket tipologjive ndërtimore gjenden banesa njëkatëshe, dykatëshe dhe trekatëshe por edhe njësi ndërtimore relativisht të mirë organizuara.

Duke u bazuar në Ligjin nr. 107/2014 “Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit” dhe VKM nr. 671, datë 29.7.2015 “Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit”, territori administrativ i një njësie vendore të nivelit të parë ndahet në zona, njësi dhe parcela ndërtimore. Zona është ajo pjesë e territorit me karakteristika të përbashkëta e cila mund të përputhet me një ose shumë njësi strukturore. Njësitë strukturore të territorit quhen zonat më të vogla në të cilat ndahet territori administrative i një njësie vendore. Parcelat ndërtimore mund të ndahen apo të bashkohen për qëllime zhvillimi. Tipologjitë e ndërtimit të banesave ndahet në banesa shumë-familjare dhe banesa individuale (tip vilë).

Blloqet e banimit përfshijnë dy ose më shumë ndërtesa në kontakt ose në distancë me njëra tjetrën, duke formuar një njësi të vetme arkitektonike. Këto ndërtesa do të lejohen në lartësi deri në katër kate, me vëllime drejtkëndore, me mundësi të thyerjeve në plan e volum (por ballkonet të jenë të kufizuara në numër) dhe mbulim me taracë. Blloqet e banimit mund të jenë në formë U-je, L-je apo me oborr të brendshëm apo variante të kombinuara. Për ndërtesa shumë të gjata është e domosdoshme ndarja e tyre në vëllime të veçanta. Ndërtesat do të lejohen të vendosen lirshëm në

njësi, me përjashtim të zonave që ndodhen në të dy anët e rrugëve kryesore (siç tregohet në këtë studim) dhe vendeve ku tashmë ka fasada të vazhduara; në të cilat ndërtesat do të vendosen në kufi me vijën e kuqe. Gjithashtu, vendosja e tyre duhet të jetë e tillë që midis tyre të krijohet një rrjet i vazhdueshëm hapësirash dhe rrugësh. Nëse një ndërtesë ka njërën faqe më të madhë se 70 m, duhet që në nivelin e tokës të krijohen çarje për të aksesuar hapësirë e lirë e përbashkët dhe rrugët kryesore hyrëse.

Banesat shumë-familjare, janë objekte me vëllime drejtkëndore me forma gjatësore apo të tipit kullë. Ato do të lejohen me thyerje në plan e volumn, me lartësi deri në pesë kate dhe mbulim me çati apo tarracë. Ndërtesat do të lejohen të vendosen lirshëm në njësi, me përjashtim të parcelave që shohin drejt akseve kryesore rrugore (sic tregohen në këtë studim) dhe vendeve ku tashmë ka fasada të vazhduara; në të cilat ndërtesat do të vendosen në kufi me vijën e kuqe. Veçanërisht për njësinë 5.3 të qytetit, propozohet që të ruhet tipologjia e banesave shumë-familjare që janë ndërtuar para viteve 1990. Ato formojnë një grup strukturash homogjene dhe të dallueshme në mjedis, si rezultat i ndërhyrjeve koherente dhe të planifiimit urban.

Për kategoritë e blloqeve të banimit dhe të banesave shumë-familjare, duhet të shmanget monotonia e fasadave. Kjo arrihet duke ndryshuar madhësinë e apartamenteve në çdo kat apo duke ndryshuar konfigurimin e fasadave dhe ballkoneve. Në këtë mënyrë do të shmanget standartizimi i plotë; ndërkohë që do të projektohen apartamente të ngjashme por me ndryshime të vogla në vendosjen e hapësirave, duke prodhuar versione të ndryshme të të njëjtin lloj. Ndërthurja e mëyrave të menaxhimit në pjesë të ndryshme të ndërtesës do të sigurojë një morfologji interesante.

Banesat individuale (tip vilë) do të lejohen me lartësi deri në dy kate, me mbulim me çati. Vendosja e ndërtesave në truall do të lihet e lirë, me përjashtim të parcelave që shohin në akset kryesore rrugore (siç tregohen në këtë studim) dhe vendet ku shfaqen fasada të vazhduara, në të cilat ndërtesat do të vendosen në kontakt me vijën e kuqe. Banesat individuale mund të organizohen të veçuara, në rrjesht apo të gjitura dy e nga dy; kjo varet nga mënyra e organizimit të zonave të banimit sipas parashikimeve të mundshme të planit të detajuar vendor.

Propozohet që në zonat ku do të hartohet PDV për ndërtimin e blloqeve të, tipologjia e ndërtimit të organizohet duke patur në mendje integrim harmonik të blloqeve të banimit me mjedisin natyror dhe atë të banuar, shfrytëzimin e hapësirave të lira të tokave dhe plotësimin e kërkesave të nevojshme për nevojat sociale të qytetit.

Në vendbanimet e tjera të Bashkisë, si për shkak të fizionomisë urbane por edhe për shkak të terrenit gjeologjik, do të përdoret tipi i banesës individuale me disa ndryshime. Ndërtimet do të kenë shtrirje minimale, do të jenë deri në dy kate dhe do të kenë forme drejtkëndëshi ose formën e gërmës L. Ndërtesa do të lejohet të vendose lirisht brenda parcelës.

1.8. Plani i Detajuar Vendor

Bazuar në nenin nr. 22 të Ligjit Nr. 107/2014, datë 31.7.2014, “Për Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit”, i ndryshuar, dhe nenin nr. 55 të Vendimit të Këshillit të Ministrave Nr. 671, datë 29.07.2015, “Për Miratimin e Rregullores së Planifikimit të Territorit”, ky studim përcakton njësitë

ose zonat, për të cilat duhet të hartohet Plan i Detajuar Vendor (PDV).² Plan i Detajuar Vendor hartohet me qëllim:²

- a) zhvillimin dhe/ose rihvillimin e një zone/njësie
- b) rigjenerimin/ripërtëritjen e një zone kryesisht urbane
- c) ndërtimin e infrastrukturave publike
- ç) ndryshim të përdorimit të tokës dhe kushteve të zhvillimit (ndarje ose bashkim parcele)
- d) investime publike që ndikojnë në ndryshimin ose rishpërndarjen e treguesve të zhvillimit
- dh) programe të transferimit të së drejtës për zhvillim dhe të intensitetit me kushte.

Në përgjithësi, Plan i Detajuar Vendor propozohet në zonat ku është zgjedhur për të drejtuar zhvillimin dhe pritet që në këto zona të rritet presioni i zhvillimit. Për këtë arsye, PDV konsiderohet si një mjet i përshtatshëm për të organizuar hapësirat dhe për të siguruar infrastrukturën e nevojshme. Madhësia e zonave për PDV varet nga ndërtesat ekzistuese dhe dendësia e rrjetit rrugor, si dhe dendësia e mënyra e zhvillimit të ndërtimeve të reja. Kështu propozohen njësi me madhësi të ndryshme, disa janë të vogla, elastike dhe që menaxhohen lehtë. Për të caktuar kufijtë e zonave ku do zhvillohet Plan i Detajuar Vendor, janë ndjekur kufijtë e dallueshme hapësore e rrugore (ekzistuese apo të propozuara), janë marrë parasysh ngjashmëritë e tipologjive hapësinore dhe kërkesat për të krijuar njësi me zhvillime kompakte e të njëtrajtshme.

Në veçanti zhvillimi i Planit të Detajuar Vendor lidhet me njësitë të cilat kanë si destinacion: a) zhvillimin e banimit, b) zhvillimin e aktiviteteve ekonomike dhe prodhuese dhe c) zhvillimin e veprimtarisë turistike në mënyrë të qëndrueshme.

Zonat e banimit janë të vendosura kryesisht në qytetin e Çorovodës, ku është përqëndruar popullsia më e madhe, bëhen shumica e investimeve dhe ka më shumë interes për të bërë biznesi. Propozohet zbatimi i Planit të Detajuar Vendor në njësinë 6, ku drejtimi kryesor është rihvillimi, me synim zhvillimin e komplekseve të banimit dhe njësive turistike të standarteve moderne në kombinim me hapësira të lira dhe të gjithë infrastrukturën e nevojshme. Gjithashtu, propozohen edhe nën-njësitë 1.4 dhe 1.5 të cilat konsiderohen të kenë pozicion të rëndësishëm. Ato janë, pjesë e qendrës dhe hyrja e re e qytetit, ndodhen në vazhdim të shërbimeve publike dhe pranë frontit të lumit. Për më tepër, nën-njësia e parë (1.4) është e pandërtuar dhe përmban përdorime shqetësuese (thertore) duhet të hiqet nga vendbanimi për shkak të kërkesave të reja institucionale dhe pritet të zhvillohet me shërbimet infrastrukturore (tregun e ushqimit, stacionit të autobusëve) të cilat duhet të largohen nga zona sipas kërkesave të reja ligjore. Gjithashtu, Plan i Detajuar Vendor propozohet për:

- a) njësinë 1.8, e cila është njësi e vogël, ku planifikohet një zhvillim i ri i organizuar,
- b) periferinë e venbanimit të nën-njësitë 3.3.1-3.3.2, e cila është ndërtuar shumë pak dhe mund të mirëpresë banesa të tjera.
- c) njësitë 5.1.1-5.1.5, e cila është një lagje e shtrirë e cila ka nevojë për dendësim, reformë urbane për të përfutur hapësira publike dhe të perbashkëta dhe të lidhet me frontin e lumit.

Edhe në vendbanimin e Bogovës propozohet Plan i Detajuar Vendor për disa zona të pandërtuara.

² a, b, c: bazuar në nenin nr. 22 të Ligjit Nr. 107/2014, datë 31.7.2014, "Për Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit", i ndryshuar / ç, d, dh: bazuar në nenin nr. 55 të Vendimit të Këshillit të Ministrave Nr. 671, datë 29.07.2015, "Për Miratimin e Rregullores së Planifikimit të Territorit"

Gjithashtu, parakusht për zhvillimin e të gjitha zonave ekonomike që propozohen në këtë zonë është miratimi i Planit të Detajuar Vendor. Argumentohet se vendosja e bizneseve në receptorë të organizuar të aktiviteteve produktive lejon kushte më të buta për të vepruar, siguron infrastrukturën e nevojshme, lehtëson procedurën e marrjes së lejeve të nevojshme (ndërtimi dhe zhvillimi), kontribuon në rregullimin optimal të përdorimit të tokës dhe shmang konfliktet, ecën në përputhje me përpjekjet e përgjithshme për mbrojtjen e mjedisit si dhe me përmbushjen e objektivave për zhvillim të qendrueshëm.

Së fundi, Plani i Detajuar Vendor propozohet për nën-njësitë më përdorim turizëm-argëtim-çlodhje brenda Peisazhit të Kanioneve të Osumit dhe Gradecit, pasi ekzistenca e Planit të Detajuar Vendor është e domosdoshme për zhvillimin e tyre.

1.9. Shpërndarja e popullësisë në territor

Pas analizës së të dhënave, siç e pamë në fazat e mëparshme të studimit, pritët rritje e GDP-së (Prodhimi i Brendshëm Bruto) së Bashkisë Skrapar në vitet e ardhshme, dhe për këtë parashikohet se do të ndikojë pozitivisht ky studim planifikimi territori. Për më tepër, parashikohet hapja e aktivitete të reja ekonomike, ndërtimi i veprave të reja infrastrukturore dhe përthithja e investime të reja në zonë. Si rezultat, pritët të hapen vende të reja pune dhe parashikohet të rritet niveli i mirëqënies në nivel bashkie. Këto veprime do të financohen nga programe të ndryshme me peshë, të tilla si programet evropiane (Interreg, Balkan Med etj), investimet për shkak të ndërtimit të TAP, investimet publike, etj.

Si e tillë, pavarësisht nga fakti se në Qark dhe në Bashki është regjistruar rënie e popullsisë, gjykojmë të nevojshme për të marrë në konsideratë përqindjeje të vogël rritjeje të popullsisë, e cila justifikohet nga zhvillimi i përgjithshëm që ne besojmë se do të ketë në të ardhmen. Pra, në fazën B, u bënë disa parashikime të popullsisë për vendbanimet e Bashkisë, duke kombinuar rezultatet e INSTAT-it dhe duke e bërë supozimin se do të ketë një normë vjetore të rritjes të popullsisë të rendit + 0.5% deri +1% për të gjitha vendbanimet Bashkisë.

Nga analizat e ndryshme të kryera, është vlerësuar se njësitë administrative në Çorovodë dhe Bogovë, diferencohen deri në një farë mase në aspektin ekonomik e social duke përfutur nga rritja e pritshme ekonomike. Për rrjedhojë do të stimulohet rritja e popullsisë, me 1% për këto zona dhe 0.5 % në njësitë e tjera bashkiake.

Për të vlerësuar rritjen e popullsisë në nivel vendbanimi dhe jo më në nivel të njërive administrative, janë bërë supozimet e mëposhtme. E dhëna e vetme që kishim është popullësia sipas INSTAT për vitin 2011, e cila megjithatë, i referohet nivelit të ish Bashkisë. Kështu që, u përdor tabela e Bashkisë Skrapar për vitin 2010, e cila kishte të detajuar popullsinë për cdo vendbanim. Parashikimi për vitin 2030 është bazuar në të dhënat e popullsisë të Bashkisë për vitin 2010. Në tabelën e mëposhtme (tabela 1.9.1) në një kolonë të saj shënohet popullsia e vitit 2010, dhe duke përdorur formulën e komponimit, në bazë të ekuacionit të mëposhtëm matematikor rezulton popullsia e vitit 2030 si më poshtë:

$$E_v = E_0 \cdot (1 + \rho)^v$$

Ku

Ev: popullsia e parashikuar

Eo: popullsia në vitin 2010

p: Rritja vjetore e popullsisë (si llogaritet për Bashkinë e Skraparit nga 0,5% deri 1%).

v: vitet për të cilat do të bëhet parashikimi (dmth nga viti 2010 deri në vitin 2030), pra në total 20 vjet.

Rezultatet e parashikimit të rritjes së popullsisë së vendbanimeve për Bashkinë Skrapar, pas aplikimit të formulës së komponimit, janë paraqitur në tabelën e mëposhtme (Tabela 1.9.1).

NJESIA ADMINISTRATIVE	VENDBANIMI		LLOGARITJA E POPULLSISË 2011	PARASHIKIMI POPULLSISE 2030
Çorovodë	1	Çorovodë	7968	9722
Qëndër Skrapar	2	Zogas	290	320
	3	Kalanjas	92	102
	4	Dhores	125	138
	5	Veseshtë	179	198
	6	Polenë	91	101
	7	Osojë	271	299
	8	Grepckë	308	340
	9	Liqeth	126	139
	10	Rehovicë	278	307
	11	Orizaj	197	218
	12	Cerovë	96	106
	13	Veleshnjë	119	131
	14	Nishicë	271	299
	15	Sharovë	217	240
	16	Çerenisht	257	284
	17	Buzuq	241	266
	18	Munushtir	227	251
	19	Radësh	651	719
	20	Koritë	35	39
	21	Mollas	162	179
	22	Gradec	219	242
	23	Vërzhezhë	657	726
	24	Slatinjë	73	81
	25	Strorë	319	352
Bogovë	26	Bogovë	117	143
	27	Kakrukë	875	1068
	28	Dobrushë	224	273
	29	Përparim	89	109
	30	Bargullas	324	395
	31	Novaj	510	622
	32	Nishovë	167	204

	33	Jaupas	103	126
	34	Selan	255	311
Vëndreshë	35	Lavdar	64	71
	36	Spatharë	342	378
	37	Therepel	517	571
	38	Valë	96	106
	39	Vëndreshë e Madhe 1	364	402
	40	Vëndreshë e Vogël 2	175	193
	41	Vëndreshë e Malit 3	129	143
	42	Ibro	109	120
Çepan	43	Çepan	288	318
	44	Muzhakë	100	110
	45	Rog	157	173
	46	Zabërzan i Ri	168	186
	47	Zabërzan	51	56
	48	Blezëncë	78	86
	49	Malind	78	86
	50	Muzhëncë	56	62
	51	Sevran i madh	69	76
	52	Sevran i Vogël	76	84
	53	Qeshibes	65	72
	54	Strëncë	106	117
	55	Kakos	35	39
	56	Prishtë	198	219
Potom	57	Potom	393	434
	58	Gjergjovë	141	156
	59	Koprëncë	36	40
	60	Gërmenj	31	34
	61	Visockë	100	110
	62	Qafë	53	59
	63	Helmës	22	24
	64	Backë	382	422
	65	Nikollarë	35	39
	66	Dyrmish	5	6
	67	Staraveckë	67	74
Leshnje	68	Turbohovë	166	183
	69	Kapinovë	56	62
	70	Krastë	60	66
	71	Faqekuq	8	9
	72	Gostëncë	125	138
	73	Leshnje	147	162

	74	Vlushë	269	297
	75	Bërsakë	7	8
Gjerbës	76	Mëlovë	148	164
	77	Zaloshnjë	321	355
	78	Gjerbës	575	635
	79	Ujanik	45	50
	80	Gradec	49	54
	81	Strafickë	154	170
	82	Vishanj	19	21
	83	Barçi 1	106	117
	84	Barçi 2	77	85
	85	Kuç	64	71
	86	Rehovë	156	172
	87	Grëmsh	56	62
	88	Gjogovicë	65	72
Zhepë	89	Grevë	134	148
	90	Posten	34	38
	91	Kovaçanj	124	137
	92	Gurazez	146	161
	93	Çorrotat	111	123
	94	Cericë	201	222
	95	Zhepë	121	134
	96	Leskovë	201	222
	97	Trebëll	133	147
	98	Rromas	130	144
	99	Tërrovë	171	189
	100	Dobrenj	173	191
	101	Shpatanj	37	41

Table 1.9.1 Parashikimi popullsisë për vendbanimet e Bashkisë Skrapar për vitin 2030, me formulën e komponimit.

Në vazhdim, bazuar në parashikimin e popullsisë për vitin 2030 për të cilin bëhet edhe projekti i zonës së studimit, janë paraqitur tabelat e infrastrukturave sociale, të shërbimeve për përdorime të përbashkëta, të nevojshme në çdo vendbanim të Bashkisë Skrapar, të cilët paraqiten në mënyrë të detajuar në Kapitullin 3.3.

1.10. Plani i strehimit

Bazuar në parashikimet e popullsisë për vitin 2030, kapacitetin ekzistues të zonave urbane siç përcaktohen nga ky studim (vija e gjelbër) dhe vlerësimi i cilësisë dhe gjendjes të mjedisit të ndërtuar në përputhje me analizën përkatëse, përcaktohet plani i strehimit. Kjo përfshin drejtimet kryesore për zhvillimin urban të vendbanimeve, në përputhje me dispozitat e VKM 671, datë 29.7.2015 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit", nenet 54.2.g. dhe 2.11.8, 16, 29,

30, 37. Zhvillimi urban mund të ketë sipas këtyre pesë tipe: konsolidim, urbanizim, konservim, rizhvillim, rigjenerim dhe dendësim. Përmbajtja e tyre përcaktohet në VKM 671, datë 29.7.2015 “Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit” (neni 2, nënseksionet II.8, II.16, II.29, II.30, II.37).

Në mënyrë të veçantë, për Bashlinë Skrapar rezulton nevoja për konsolidim të të gjitha vendbanimeve me përjashtim të selisë Çorovodë. Në përgjithësi të gjitha vendbanimet paraqesin pamje të ngjashme të strukturave hapësinore (zona të ndara e të distancuara që nuk lidhen organikisht midis tyre), dendësisë (zonat janë ndërtuar në mënyrë të shpërhapur e të rrallë, me tokë të punueshme midis tyre), madhësisë (sipërfaqe dhe të popullësi e vogël) dhe nivelit të shërbimeve (pothuajse ekzistojnë vetëm banesa dhe objekte bujqësore). Zona urbane ekzistuese është e mjaftueshme për të pranuar madhësinë e parashikuar të popullsisë. Në të njëjtën kohë nuk janë identifikuar zona me probleme intensive degradimi apo zona të gjera jo-aktive që kanë nevojë për rigjenerim. Prandaj propozohet konsolidim, për të përmirësuar dhe për të forcuar infrastrukturën sociale dhe teknike dhe çdo ndërtesë e re duhet të ndërtohet brenda kufijve ekzistues. Gjykohej i panevojshëm përdorimi i ndonjë instrumenti tjetër drejtimi të zhvillimit (p.sh. dendësimi, urbanizimi) për shkak të rritjes së lehtë të parashikuar të popullësisë dhe mundësisë së shtrembërimit të imazhit e peisazhit të qytetit. Për qendrën e Bogovës, njësia 31.1, propozohet rigjenerim jo vetëm i hapësirës së lirë por edhe asaj të ndërtuar (p.sh. nëpërmjet zbatimit të kushteve të veçanta arkitektonike, përmirësimit të fasadave ekzistuese duke shtuar kushtet e izolimeve termike dhe në përgjithësi kthimin drejt modeleve të eficiencës energjetike) dhe zonave publike. Ky lloj zhvillimi është i nevojshëm për shkak se zona përfaqëson një qendër të specializuar të turizmit alternativ e rekreacionit dhe tërheq shumë vizitorë. Në Çorovodë nuk sygjerohej trajtim i ndryshëm për shkak të karakterit dhe funksioneve të variueshme. Në qendër (Njesitë 1.2, 1.5) dhe në zonat që ndodhen në të dy anët e lumit Çorovodë (njësitë 1.10, 1.7) sugjerohet rigjenerim. Objektiv është forcimi dhe zhvillimi i zone qendrore, përmirësimi i funksionalitetit dhe atraksionit si një zone sociale e ekonomike, si dhe mbrojtja efektive e promovimi i lumit. Së bashku me hapësirat e përbashkëta duhet të trajtohen edhe ndërtesat qytetare si dhe ndërtesat e vjetra të tregut, në zonën perëndimore. Në seksionet periferike të banimit (njësitë 5 dhe 3.3) propozohet dendësim, me qëllim rritjen e popullimit të qytetit, sigurimin e një motivi për krijimin e një stoku ndërtimesh bashkëkohore dhe ofrimin e një mjedisit të qëndrueshëm urban. Gjithashtu, në këtë zonë është e mundur të zhvillohen programet sociale të strehimit. Në njësitë 1.8, 1.4, 1.6, 6.2 dhe 6.3 do të zbatohet tipi i rigjenerimit, në mënyrë që komplekset e vjetra industriale të konvertohen në zona bashkëkohore banimi, rekreacioni dhe shërbimesh. Për të gjitha njësitë e tjerat të qytetit propozohet përmirësimi i infrastrukturës dhe konsolidimi i ndërtimeve në trojet e lira me kushte të njëjta.

1.11. Instrumentet për drejtimin e zhvillimit

Ligji nr. 107/2014 “Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit” formulon një kornizë gjithëpërfshirëse për menaxhimin e tokës, siguron instrumentat e planifikimit (p.sh. PDV, plane sektoriale), mjetet rregullatore (p.sh. rregullat e zhvillimit, përcaktimi i përdorimit të tokës, intensitetet e ndërtimit etj.) dhe mjetet ekonomike për realizimin e tyre. Në veçanti, në nenet 30-36 të këtij ligji, përshkruhen instrumentet për drejtimin e zhvillimit që në mënyrë të detajuar janë:

- Intensiteti i ndërtimit me kushte
- Transferimi i së drejtës për zhvillim
- Zhvillimi i detyrueshëm i tokës
- Pezullimi i zhvillimit
- Servituti publik
- E drejta e transferimit
- E drejta e preferimit

Mënyra dhe procedura e zbatimit të 2 pikave të para analizohet më tej sipas Vendimit nr. 408, datë 13.5.2015 “Për miratimin e rregullores së zhvillimit të territorit”.

Të gjithë këto instrumente janë të ndryshëm midis tyre, por mund të funksionojnë së bashku. Ato aplikohen në çdo rast të zhvillimit apo ndërtimit dhe nëpërmjet tyre Bashkia mund të sigurojë tokë, infrastrukturë dhe / ose financim. Dy të parët lidhen me PPV, sepse duhet të përcaktohen zonat e aplikimit të instrumentit (për të parin) dhe zonat e pranimit dhe marrjes të të drejtës të zhvillimit (për të dytin).

Në veçanti për Bashkinë është propozuar të përdoret instrumenti «Intensiteti i ndërtimit me kushte», i cili mund të realizohet me forma të ndryshme p.sh: ofrimin e së drejtës së ndërtimit të kateve shtesë nëse zhvilluesi plotëson disa kushte shtesë për investimet publike të llojeve të ndryshme si banesa sociale, hapësira të gjelbra, objekte sociale dhe shëndetësore, rrugë dhe infrastrukturë tjetër teknike, etj. Ky instrument mund të aplikohet:

(a) Në zonat periferike të qytetit (selia e bashkisë), të cilat meqënëse janë larg nga qendra nuk dëmtojnë mjedisin me trafik apo ndikime të tjera. Për më tepër, në zonat periferike ndërtimi është zakonisht më i kufizuar dhe për këtë arsye mund edhe të jetë e dëshirueshme rritja e tij, natyrisht me kushte.

(b) Në zona, zhvillimi i të cilave është sygjieruar përmes mbushjes urbane (filling), për të shërbyer edhe si motivim i plotësimit të boshllëqeve në zonat urbane.

Transferimi i së drejtës për zhvillim është një instrument potencialisht i dobishëm për të mbrojtur zonat ku rritja nuk është e dëshirueshme ose më pak e dëshirueshme. Megjithatë, kushtet e përcaktuara nga Vendimi nr. 408, datë 13.5.2015 “Për miratimin e rregullores së zhvillimit të territorit” lidhur me përdorimin e tokës (ka të bëjë vetëm me banesat) dhe sistemet që mbron (vetëm ato bujqësore dhe natyrore), kufizojnë një varg aplikimesh në zonat urbane për të lehtësuar disa zona tashmë të ndotura. Për këtë arsye, ky instrument nuk këshillohet të përdoren në zonën në studim.

Së fundi, listohen një sërë instrumentesh për financimin e infrastrukturës dhe zhvillimit urban (p.sh. rishikimi i sistemit të taksave, përmirësimi tarifave), të cilat, megjithatë, jo të gjithë janë të institucionalizuara. Megjithatë, studimi e sheh të arsyeshme detajimin e mëtejshëm dhe shfrytëzimin e tyre.

2. PLANI I MBROJTJES SË MJEDISIT

Plani i Mbrojtjes së Mjedisit përfshin masat për të trajtuar ndikimet mjedisore të përmendura në Vlerësimin Strategjik e Ndikimit Mjedisor shoqëruese me Hartimin të Planit të Përgjithshëm Vendor. Në të është paraqitur një informacion i hollësishëm i projektit që do të realizohet, përshkrimin e qytetit dhe mjedisi fiziko-kimik e biologjik i tij, ndikimet pozitive dhe negative në mjedis të Planit të Përgjithshëm Vendor Bashkia Skrapar dhe masat që zbatuesi do të marrë për plotësimin e kriterëve të nevojshme për mbrojtjen dhe administrimin sa më racional të mjedisit.

2.1. Propozime, drejtimet dhe masat për trajtimin e ndikimeve në mjedis të Planit.

2.1.1. Hyrje

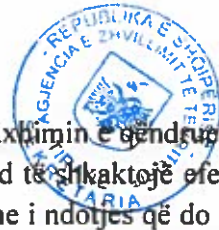
Plani për mbrojtjen e mjedisit përfshin masa që trajtohen ndikimet mjedisore të cilat janë propozuar nga Vlerësimi Strategjik Mjedisor, për të eliminuar efektet e mundshme të projektit në mjedis. Ajo gjithashtu përfshin programin e monitorimit të ndikimit në mjedis të propozuar nga Vlerësimi Strategjik Mjedisor e Vlerësimi i Ndikimit në Mjedis, i cili është po aq i dobishëm për të ardhmen sipas ndikimeve mjedisore konkrete dhe masat përkatëse që duhet të zbatohen për të eliminuar ato.

Në kuadër të këtij vlerësimi u cituan ndikimet negative dhe pozitive, dhe në vazhdim u komentuan mundësitë e shfaqjes së ndikimeve, shkalla e tyre, shpeshtësia e shfaqjes së tyre dhe kohëzgjatja, kthyeshmëria, karakteri i tyre ndërkufitar, karakteri i tyre kumulativ ose sinergjik etj. Hapi i ardhshëm në VSM është realizimi i propozimeve për masat në lidhje me trajtimin e ndikimeve të mësipërme mjedisore, për çdo faktor mjedisor që pritet të ndikohet negativisht. Është e qartë se masat e propozuara për trajtimin e ndikimeve mjedisore do të duhet të harmonizohet me Boshtet e Prioritetit të propozuara nga PPV të cilatnga pikëpamja ekonomike të jenënë gjendje për t'u zbatuar.

2.1.2. Trajtimi i ndikimeve në terren

Terreni, siç u analizua në paragrafët e mësipërm dhe në Kapitullin 6, pritet të ndikohet negativisht nga ndërtimi dhe funksionimi i infrastrukturave të mëdha për transportet. Ky ndikim negativ do të jetë i kthyeshëm, pasi me respektimin e standarteve të rrepta të projektimit dhe ndërtimit të infrastrukturës së transporteve, mbrojtja e terrenit do të arrihet nga mbrojtja e domosdoshme e projekteve për infrastrukturën e transporteve.

Ndikimi negativ që vlerësohet nga promovimi i Burimeve të Rinovueshme të Energjisë ka lidhje vetëm në rastin e ndërtimit të hidrocentralit, rast në të cilin do të krijohet një rezervuar i madh, i cili do të shkaktojë një efekt negativ në terrenin e kësaj zone p.sh. erozion të mundshëm dhe rrëshqitje të tokës. Ky ndikim i mundshëm do të jetë i kthyeshëm, nëse hartohen studime të përshtatshme gjeologjike dhe hidrogjeologjike për pozicione që do të zgjidhen për tu ndërtuar diga, në mënyrë që përmes këtyre studimeve të minimizohet rreziku i erozionit apo dështimit të digës të tilla.

Së fundi, forcimi i sektorit primar, nëse nuk kombinohet me menaxhimin e qëndrueshëm të ujit për ujitje dhe përmirësimin e prodhimit bujqësor, vetëm atëherë mund të shkaktojë efekte negative në terren, për shkak të maksimizimit të përdorimit të ujit për ujitje dhe i ndotjes që do të rezultojë nga përdorimi përkatës i pesticideve dhe i plehrave kimike. Dhe për këtë arsye, ndikimi është i kthyeshëm, kombinuar me zbatimin e propozimeve të Boshtit të Prioritetit 8, 9 dhe 10 të Planit. Për më tepër, propozimet për rritjen dhe promovimin e sektorit primar, përmban rrezikun e ndotjes së tokës nga pesticidet dhe plehrat kimike, si edhe uljen e cilësisë së tokës, pasi dihet se kur tokat janë kultivuar intensivisht për një periudhë të gjatë kohore me përdorim të vazhdueshëm të plehrave dhe pesticideve i bën ato më të varfra në lëndë organike, dhe kështu tokat përshkruhen si "të lodhura".

Ky ndikim i mundshëm, mund të trajtohet në mënyrë parandaluese, nëse:

- Ekziston mbështetja e përshtatshme shkencore, për bujqit dhe për ata që janë të angazhuar profesionalisht në sektorin primar, nga agronomët dhe specialistë të tjerë të cilët do të analizojnë problemet dhe pasojat e përdorimit të tepërt të plehrave kimike dhe pesticideve, dhe do të ofrojnë alternativa për fermerët, duke mbështetur prodhimin p.sh. me metoda organike apo me përdorim të kompostit për rritje të lëndëve organike në tokë apo me testimin e kulturave të reja, të përshtatshme në territoret e rajonit dhe që nuk kërkojnë shumë plehra kimike.
- Nëse ka organizim të fermerëve në kooperativa, në mënyrë që këto skema bashkëpunuese të zgjidhin më lehtë problemet e mundshme dhe të udhëheqin, me informacionin e duhur, fermerët.
- Nëse ndiqen praktikrat e mira bujqësore, në përputhje me Direktivat e Bashkimit Evropian, ku, në këtë rast, do të ketë minimizim të përdorimit të plehrave dhe pesticideve.

2.1.3. Trajtimi i ndikimeve në ajër

Ajri, siç u analizua në paragrafët e mësipërm dhe në Kapitullin 6, pritet të ndikohet negativisht: nga shtimi i qarkullimeve të transportit rrugor e ajror, të njerëzve dhe mallrave, për shkak të infrastrukturës së re kombëtare rrugore, hekurudhore dhe ajrore, për shkak të lëvizjes së turistëve brenda për brenda qytetit të Çorovodës dhe jashtë Bashkisë, por edhe për shkak të zhvillimit të formave alternative të turizmit. Për sa i përket ndotësve nga infrastruktura kombëtare e transportit, kthyeshmëria e ndikimit në ajër mbështetet vetëm në disa kushte, p.sh. në kalimin e automjeteve të teknologjisë së re anti-ndotje, në kalimin tek treni me energji elektrike, si edhe në ngritjen dhe uljen e avionëve modern në aeroport, me emisione të reduktuara. Lëvizja e turistëve në monumentet historike të qytetit, numri i të cilëve është parashikuar të rritet, do të trajtohet nga plani i lëvizshmërisë së qëndrueshme që do të përgatitet nga Bashkia, me qëllim për të nxitur përdorimin e biçikletave brenda në qytet dhe lëvizja e sigurt dhe tërheqëse e këmbësorëve, nëpërmjet rrjetit të ecjes së këmbësorëve. Së fundi, ndikimet përkatëse negative që priten nga fuqizimi i aktiviteteve të specializuara të turizmit (agroturizmi, turizmi mjedisor, kulturor, organizmi i kongreseve, etj) janë gjithashtu të trajtueshme nga kushtet e përmendura më sipër. Për më tepër, qasja në qytet, por edhe në njësitë e agroturizmit në vendbanime të tjera, do të jetë më e lehtë dhe me më pak konsum të karburantit, si rrjedhim dhe të ndotësve atmosferikë, falë përmirësimit të infrastrukturës së transportit rrugor.

2.1.4. Trajtimi i ndikimeve tek faktorët klimatikë

Ndikimi negativ në faktorët klimatikë nga forcimi i infrastrukturës së transportit kombëtar, e cila do të shkaktojë rritje të konsiderueshme të ndotjes atmosferike, mund të jetë i kthyeshëm nga zëvendësimi i automjeteve ekzistuese me automjete të një teknologjie përkatësisht më të re dhe më miqësore me mjedisin, në mënyrë që të zvogëlohet emetimi i ndotësve të ajrit dhe gjithashtu edhe kontributi i tyre ndaj faktorëve të klimës.

2.1.5. Trajtimi i ndikimeve në ujëra

Uji, siç u analizua në paragrafët e mësipërm dhe në Kapitullin 6, pritet të ndikohet negativisht: a) nga intensifikimi dhe fuqizimi i aktiviteteve turistike dhe të sektorit terciar, b) nga promovimi i sektorit dytësor me shtim të njësive të përpunimit të produkteve të sektorit primar të prodhimit c) nga zhvillimi dhe promovimi i sektorit primar të prodhimit dhe d), nga promovimi i Burimeve të Ripërtëritshme të Energjisë, nëse ndërtohen diga hidrocentralesh.

Rritja e konsumit të ujit nga zhvillimi i aktiviteteve turistike dhe turizmit rural do të rezultojë nga uji për ujitje që do të përdoret për qëllime që lidhen me njësitë agroturistike, si edhe nga uji i pijshëm që do të konsumohet nga turistët, por edhe nga shërbimet që do të ofrohen në të gjitha objektet turistike. Për ujin për ujitje, është e mundur të zbatohen masat që përmenden më poshtë për sektorin primar. Për furnizimin me ujë të pijshëm, është e mundur ulja e konsumit nëpërmjet aplikimit p.sh. të sistemit të kursimit në ambientet sanitare të dhomave, në kuzhinë, etj. Gjithashtu, ndërgjegjësimi i vizitorëve me informacion të matur, të vendosur nëpër dhomat etj, është mjaft i dobishëm për të shmangur keqpërdorimin e ujit që ata përdorin.

Konsumi i ujit nga aktivitetet e përpunimit mund të kontrollohet në mënyrë parandaluese: me ushtrimin e një politike të përshtatshme faturimi për ujin, në mënyrë që të mos inkurajohet keqpërdorimi i tij, organizimi hapësinor dhe përqendrimi i njësive të përpunimit në zonat ekonomike, në mënyrë që të ketë një menaxhim kolektiv të ujit dhe një përgjegjësi kolektive të përbashkët në aspektin e konsumit të tij, përmes kontrollit të shpimeve individuale të njësive, në mënyrë që të jetë e mundur zbatimi i një plani të qëndrueshëm të menaxhimit të burimeve ujore të Bashkisë, dhe me përdorimin e makinerive bashkëkohore nëpër njësitë e përpunimit, në mënyrë që të mos konsumohet sasi e madhe uji dhe të ketë kursim të tij. Në të ardhmen, adaptimi nga këto njësi i Sistemeve të Menaxhimit Mjedisor p.sh. ISO 14000, EMAS, etj do të kontribuojë gjithashtu pozitivisht në kursimin e ujit.

Intensifikimi i konsumit të sasive të mëdha të ujit për ujitje nga fuqizimi i prodhimit primar, është e mundur të trajtohet në mënyrë parandaluese kryesisht, me ndihmën:

- E zbatimit të një plani të qëndrueshëm të menaxhimit të ujit për ujitje, siç edhe propozohet në Boshtin e Prioritetit 6.
- E mbështetjes së fermerëve nga agronomët dhe specialistët e tjerë me qëllim për të zgjedhur kultura që nuk kërkojnë sasi të mëdha të ujitjes.
- E ndërtimit të rrjeteve moderne të ujitjes kolektive, në mënyrë që të minimizohet sasia e ujit për ujitje që humbet me anë të avullimit dhe të ujitet bima direkt e në rrënjë, e cila thith ujin, në mënyrë që të ketë maksimizim të efikasitetit të sistemeve të ujitjes.

- E ndërtimit të rezervuarëve dhe digave, për të mbështetur ujërrjedhjen dhe minimizimin e pompimit të ujërave nëntokësore.
- E kontrollit të shpimeve të shpërndara të fermerëve, në mënyrë që të mund të bëhet i mundur zbatimi i një plani realist të menaxhimit të ujit për ujtitje.

Së fundi, ndërtimi i digave hidroelektrike në kuadër të promovimit të Burimeve të Rinovueshme të Energjisë mund të sjellë një ndikim negativ në menaxhimin e ujit për ujtitje, kështu do të duhet të merret në konsideratë mundësia e ndërtimit dhe përcaktimi i përshtatshëm i pozicionit të tyre, duke marrë parasysh seriozisht nevojat e sektorit bujqësor. Gjithashtu, është e nevojshme të institucionalizohet një kuadër rregullator funksionimi i digave, veçanërisht nëse menaxhimi dhe funksionimi i tyre realizohet nga individët privatë, pasi është vënë re se në mënyrë që të maksimizohen të ardhurat e tyre, kompanitë që prodhojnë energji elektrike, mbushin digat me shumë ujë, kështu në periudha me reshje të shumta, nuk ka më mundësi të ruajtjes së ujërave të shiut dhe ata detyrohen të hapin portat e digave duke shkaktuar përmytje në zonat poshtë saj.

2.1.6. Trajtimi i ndikimeve në biodiversitet

Biodiversiteti, siç u analizua në paragrafët e mësipërm dhe në Kapitullin 6, pritet të ndikohet negativisht nga nxitja e Burimeve të Ripërtëritshme të Energjisë dhe në veçanti nga ndërtimi i parqeve eolike, të cilat, siç u përmend shkaktojnë efekte negative në faunën e shpendëve, sidomos tek shpendët shtegëtarë. Këto ndikime është e mundshme të përballohen vetëm në mënyrë parandaluese. Është e nevojshme të përgatitet një Plan Kombëtar për Burimet e Ripërtëritshme të Energjisë në Shqipëri, i cili do të përcaktojë se cilat rajone janë të përshtatshme për zhvillimin e gjeothermal, cilat rajone kanë potencial të erës dhe janë të përshtatshme për zhvillimin e energjisë së erës, cilat rajone janë të përshtatshme për parqe fotovoltaike, etj. Për rajonet që do të konsiderohen si të përshtatshme për zhvillimin e energjisë së erës, do të duhet gjithashtu të përgatitet edhe një studim ornitologjik me qëllim për të regjistruar faunën e shpendëve, në mënyrë që në fund, të vendoset në nivel kombëtar, në cilat rajone do të zhvillohen parqet eolike, bazuar edhe në informacion në lidhje me rëndësinë e faunës së shpendëve. Për shkak se pavarësia energjetike e vendit është një çështje kombëtare dhe zhvillimi i Burimeve të Ripërtëritshme të Energjisë është gjithashtu me rëndësi Kombëtare, është e nevojshme që kriteret e zhvillimit të parqeve eolike të përcaktohen në të njëjtin nivel kombëtar planifikimi, duke marrë parasysh ndikimet mbi faunën e shpendëve dhe biodiversitetin. Dhe si rezultat, planet territoriale të Bashkive nuk do të kenë mundësinë të përjashtojnë nga planifikimi ndonjë formë të Burimeve të Ripërtëritshme të Energjisë nëse është miratuar Plani i më lartpërmendur Kombëtar për Burimet e Ripërtëritshme të Energjisë.

Së fundi, ndikimi negativ i infrastrukturës kombëtare të transportit dhe sidomos aeroporti i ri, në thelb trajtohet në mënyrë parandaluese për shkak të vendosjes së këtyre projekteve të infrastrukturës së transportit, në një distancë të sigurt nga ekosistemet e ndjeshme dhe habitatet, në mënyrë që zhurma e prodhuar të mos ndikojë faktorin mjedisor të biodiversitetit. Me vendosjes e përshtatshme të landfillimit në thelb do të trajtohet në mënyrë efektive çdo ndikim negativ në florën dhe faunën, domethënë në biodiversitet. Për më tepër, këto efekte mjedisore do të maten dhe do të vlerësohet në mënyrë më të detajuar nga Studimi i Ndikimeve Mjedisore që do të hartohet për këtë

projekt, në varësi me karakteristikat e veçanta të ndërtimit dhe funksionimit të tij, por edhe me vendin e tij të veçantë në Bashki.

2.1.7. Trajtimi i ndikimeve tek mbetjet

Mbetjet, siç u analizua në paragrafët e mësipërm dhe në Kapitullin 6, pritet të ndikohen negativisht nga zhvillimi i aktiviteteve turistike, nga zhvillimi i mëtejshëm i sektorit dytësor dhe tretësor, pasi shtimi i konsumit do të krijojë edhe përkatësiht shtim të mbetjeve.

Në thelb, krijimi i mbetjeve nga aktivitetet prodhuese, turizmi dhe aktivitetet e tjera të sektorit tretësor do të zgjidhet përmes infrastrukturës së menaxhimit të mbetjeve që do të ndërtohet në vitet e ardhshme në të gjitha qarqet e Shqipërisë, dmth, me vendndodhjen, ndërtimin dhe funksionimin e landfilleve të përshtatshme, si edhe promovimin e riciklimit të materialeve të ndryshme dhe kompostimit të bio-mbetjeve - biosolide (<40% lagështi). Kështu, nuk do të ketë problem në sektorin e mbetjeve. Për më tepër, veçanërisht për njësitë e turizmit rural, si pjesë e aktiviteteve të tyre, është e mundur të zhvillojnë edhe aktivitete të kompostimit në hapësirat e tyre. Mbetjet nga gatimi, mbetjet nga ushqimi, mbetjet e "gjelbra" nga krasitja e pemëve dhe kositja dhe prerja e bimëve etj, është e mundur të përbëjnë lëndën e parë për kompostim brenda njësisë së agroturizmit, në mënyrë që të prodhohet kompost cilësor, të cilin më pas mund ta përdorin në aktivitetet e tyre bujqësore. Kështu, me zhvillimin e turizmit rural, është e mundur që në këto njësi të minimizohen mbetjet që do të dërgohen për varrim në hapësirat e përshtatshme të organizuara.

Së fundi, theksohet nevoja e informimit të banorëve në lidhje me çështjet e mbetjeve. Është e dobishme që të kuptohet nga të gjithë se ndërtimi dhe funksionimi i landfilleve sanitare kërkon një kosto dhe një pagesë e cila do të mbulohet nga ekonomitë shtëpiake të Bashkive, dhe Bashkitë në Agjencinë e Menaxhimit të Mbetjeve. Gjithashtu, për shkak se kjo kosto do të varet nga sasia e mbetjeve që do të rezultojnë për varrosje në zonën zyrtare të organizuar për këtë qëllim, është shumë i dobishëm zhvillimi i procesit të riciklimit të materialeve të ndryshme psh letër, metale, bateri, plastike, etj (dhe për arsye, gjithashtu, të ndikimit të tyre në mjedisit). Këto detaje do të duhet të bëhen të ditura tek komunitetet lokale, në mënyrë që të pranohen nga gjithë komuniteti gjithë infrastrukturat për menaxhimin e mbetjeve që do të ndërtohen në të ardhmen, por të bëhet edhe të kuptohet se në Bashkitë e vogla me më pak se 500,000 banorë nuk është ekonomikisht i mundshëm ndërtimi i projekteve me shkallë të gjerë për menaxhimin e mbetjeve për shkak se kostot e tyre operative janë të mëdha dhe të papërbalueshme për qytetarët. Si rrjedhim, informimi dhe pjesëmarrja aktive e komuniteteve lokale për reduktimin, parandalimin, riciklimin, kompostimin dhe varrimin (ose djegien) e mbeturinave është shumë e nevojshme për sigurimin e suksesit të menaxhimit të qëndrueshëm të mbetjeve të ngurta.

2.1.8. Trajtimi i ndikimeve në mjedisin akustik/zhurma

Mjedisi akustik/zhurma, siç u analizua në paragrafët e mësipërm dhe në Kapitullin 6, pritet të ndikohet negativisht nga përmirësimi dhe forcimi i infrastrukturës kombëtare të transportit, aktivitetet e përpunimit dhe në përgjithësi nga sektori sekondar, si edhe nga promovimi i Burimeve të Ripërtëritshme të Energjisë, në qoftë se ndërtohen parqe eolike, të cilat janë përgjegjëse për gjenerimin e zhurmës.

Zhurma nga aktivitetet prodhuese nuk do të përbëjë shqetësim për mjedisin urban, pasi makineritë e ndryshme do të jenë jashtë ndërtesave dhe gjithashtu, këto aktivitete janë vendosur në zonat ekonomike të Bashkisë, të cilat janë jashtë zonat e banuara. Si rrjedhim, vendndodhja e propozuar e njësive përpunuese industriale jashtë zonave të banuara nga PPV përbën zgjidhjen për mjedisin akustik të vendbanimeve. Për sa i përket zhurmës nga parqet eolike, fillimisht propozohet vendosja e tyre të marrë si kriter distancën minimale prej turbinave më ekstreme, e cila është propozuar të jetë 500 metra nga kufiri i ri të secilës zonë të banimit. Kjo është për shkak se është pranuar se në këtë distancë zhurma e gjeneruar nga turbinat e parqeve eolike, pothuajse nuk perceptohet. Një masë e dytë e trajtimit të zhurmës nga parqet eolike është zgjedhja e turbinave të teknologjisë moderne, pasi është e njohur se nga turbina e parë e instaluar në një park eolik deri më sot, teknologjia është përmirësuar edhe në lidhje me problemin e zhurmës së gjeneruar prej saj.

Rrjedhimisht, Vlerësimet e Ndikimeve në Mjedis për investimet e ardhshme të parqeve eolike, do të duhet të tregojnë angazhimin e investorëve të mundshëm për përdorim të turbinave të teknologjisë së fundit me qëllim që të gjenerojnë një zhurmë më të ulët gjatë operacionit.

2.1.9. Trajtimi i ndikimeve mbi popullsinë dhe mbi asetet aktive

Popullsia dhe asetet aktive nuk pritet të preken nga propozimet e Planit, siç u analizua në paragrafët e mësipërm dhe në Kapitullin 6. Për këtë arsye, nuk propozohet ndonjë masë zbutëse. Në të vërtetë, siç u përmend nga analiza e mësipërme, efekti i propozimeve të Planit do të jetë pozitiv dhe për popullatën e Bashkisë dhe për asetet aktive.

2.1.10. Trajtimi i ndikimeve në trashëgiminë kulturore

Trashëgimia kulturore, monumentet, vendet arkeologjike nuk pritet të preken nga propozimet e Planit, siç edhe u analizua në paragrafët e mësipërm dhe në Kapitullin 6. Për këtë arsye, nuk propozohet ndonjë masë zbutëse.

2.1.11. Trajtimi i ndikimeve në peizazh

Peizazhi, siç edhe u analizua në paragrafët e mësipërm dhe në Kapitullin 6, pritet të ndikohet negativisht nga aktivitetet e përpunimit të produkteve bujqësore dhe nga njësitë industriale, nga promovimi i Burimeve të Ripërtëritshme të Energjisë, nëse do të instalohen parqe eolike, apo instalimi i shumë paneleve fotovoltaike në kulmet apo strukturat e ndërtesave në vendbanime, ndërsa potencialisht, nëse ndërtohen shumë sera në hapësirën bujqësore, me dendësi të madhe, atëherë forcimi dhe zhvillimi i mëtejshëm i sektorit primar, do të shkaktojë një ndikim negativ mbi peizazhin.

Për njësitë e përpunimit të produkteve bujqësore dhe për forcimin e sektorit sekondar merret parasysh propozimi i PPV për vendosjen e tyre në zonat ekonomike të propozuara. Këto zona do të jenë zona të organizuara të pritjes së biznesit dhe njësive prodhuese dhe përqendrimi i tyre në rajone të caktuara ka një tjetër avantazh: do të jetë e mundur zbatimi i një zone periferike të gjelbër në çdo zonë ekonomike, dhe madje me pemë të larta dhe me gjelbërim, me qëllim që të ketë izolim

vizual nga rrugët aty pranë dhe nga zonat e banuara. Si rrjedhim, për çdo shqetësim vizual dhe ndikim mbi peizazhin ekziston mundësia të minimizohen.

Panelet fotovoltaike do të instalohen në çatitë e ndërtesave pa u ngritur shumë nga tjegullat, kështu që minimizohet shqetësimi vizual. Parqet eolike do të vendosen lart në kreshtat e maleve, ato do të jenë të dukshme nga larg, por shqetësimi mbi peizazhin do jetë i kufizuar, ndërsa nga afër nuk do të jetë i dukshëm, sepse rrallë ndonjë rrugë lidhëse vendbanimesh kalon aty afër.

Në lidhje me serat, të mos krijohet një zonë e vazhdueshme, ato që gjenden në parcela që janë ngjitur me segmentet rrugore, duhet të jenë së paku 5 metra larg nga kufijtë e çdo parcelë, me qëllim që midis tyre të ketë një hapësirë të dobishme.

Së fundi, theksohet se ndikimi vizual dhe ndikimi në peizazh ka lidhje gjithmonë me nëse një ndërhyrje e njeriut në mjedisin natyror është e dukshme tek shumë njerëz apo tek disa apo pothuajse tek asnjë.

2.1.12. Parashtrimi i varianteve për zgjidhje të problematikes të hotspot-eve

Bazuar në Pikat e Nxehta (hotspot), të cilat paraqiten në hartën përkatëse të Shtabit të Emergjencave Civile, në Bashkinë e Skraparit, në Skrapar është identifikuar një zonë përmytjesh, sipas <http://geoportal.asig.gov.al/hotspotalbania>. Megjithatë nuk ka të dhëna lidhur me këtë zonë përmytjesh, pra, nuk dimë: nëse kjo zonë rezultoi nga hartografimi i përmytjeve, cila është periudha e rivendosjes- dmth frekuenca e shfaqjes- të këtyre rasteve të përmytjeve, cila është saktësia e këtij hartografimi, nëse këto përmytje erdhën si rezultat i motit ekstrem ose cilat janë shkaqet në përgjithësi që i shkaktojnë. Prandaj, nuk është e mundur të nxirren konkluzione të sigurta dhe të propozohen zgjidhje dhe projekte konkrete. Theksohet fakti se, në Fazën e II-të të Planit të Përgjithshëm Vendor, pas identifikimit të problemit të përgjithshëm të erozionit të tokave dhe përmytjeve, janë shtuar, në kuadër të Objektivit Strategjik 4 / Prioritetit 5, veprime lidhur me masat mbrojtëse nga rreziqet natyrore dhe me theks tek erozioni, i cili përbën një faktor të rëndësishëm edhe për shfaqjen e fenomeneve të përmytjes. Gjithashtu, erozioni dhe mbrojtja nga përmytjet, nëpërmjet ndërtimit të teknikave në të mbjellat me pjerrësi (tarracat, muret mbështetës etj). Gjatë periudhës të autopsisë dhe vizitave të grupit të studimit në zonën e Bashkisë, u konstatua se aktualisht po kryhen vepra rregulluese të lumit Osum në zonen e selisë së Bashkisë të Çorovodës me gabions (Metoda SERAZANETI).

Nëse Bashkia do të identifikojë zona specifike që përmyten, atëherë zgjidhja është një kombinim i projekteve që lidhen me largimin e sedimenteve nga thellësia e lumit Osum dhe pastrimi i shtratit dhe shpateve nga mbeturinat. Materialet e sjella që transportohen nga përrenjtë, zvogëlojnë pjerrësinë e lumit dhe të përrenjve, dhe kur ulet shpejtësia e rrjedhjes të ujit mbetjet e sjella depozitohen në pjesën e poshtme të tij. Kështu që krijohet një problem i madh kur rritet fluksi i rrjedhës së lumit pas një shiu të papritur dhe me intensitet të madh. Veçanërisht, lidhur me përmytjet, do të duhet të hartohet një studim hidrologjik dhe hidraulik, në mënyrë që të shfaqet madhësia e problemit të përmytjeve, dhe me qëllim marrjen e vendimeve, nëse në vende të ndryshme të lumit Osum nevojitet ndërtimi i pritave, për të mbrojtur prodhimin, vendbanimet buzë lumit nga përmytjet. Në çdo rast, duhet të vlerësohet rreziku i përmytjeve nga studimi hidrik dhe të krahasohet kostoja e projekteve me dëmet e mundshme nga përmytjet, p.sh nëse nuk rrezikohen

jetë njerëzore dhe pasuri, dhe nëse zonat e përmytjeve janë të «kontrolluara», atëher studimi mund të mos e konsiderojë të nevojshme propozimin e asnjë projekti. Së fundi, bazuar në informacionin në dispozicion dhe bashkëpunimin me Bashkinë, veprat e pastrimit të shtratit të lumit, vende vende, do të sjellin një përmirësim të dukshëm në shmgangien e përmytjetve të mundshme.

Gjithahstu, sipas <http://geoportal.asig.gov.al/hotspotalbana>, ka problem për izolimin e vendbanimeve malore të Bashkisë gjate dimrit për shkak të kushteve të motit, borës apo shiut të madh. Kjo vlen sidomos për vendbanimet e vendosura në këmbët e malit Tomor dhe kjo nuk është vetëm për shkak të kushteve të motit, por edhe për shkak të rrjetit rrugor të pamjaftueshëm, që përbëhet nga gjurmëte ngjashme me rrugë, rrugë të paasfaltuara, nga kalimi i përrenjve pa urë etj. Çështja e qasjes të vendbanimeve me Bashkinë trajtohet në përputhje me Fazën II të PPV, përmes Objektivit Strategjik 3 / Prioritetit 11, ku propozohen projekte dhe vepra për modernizimin e rrugëve me vepra asfaltimi, ndërtimin, përmirësimin e karakteristikave gjeometrike, mirëmbajtjen por edhe me përmirësimin dhe modernizimin e sistemit të transportit me itinerare më të shpeshta të Mjeteve të Transportit Publik në mes vendbanimeve dhe lidhja edhe me zonat më të largëta. Gjithashtu theksohet se është i nevojshme ndërtimi dhe përmirësimi i atyre rrugëve që shërbejnë për të lidhur pjesën rezidenciale perëndimore me atë lindore dhe me selinë e Bashkisë Megjithatë, vlen të theksohet se banorët e këtyre vendbanimeve të largëta të izoluara nga bora e dimrit, janë të mësuar dhe kanë formuar një mënyrë jetese të vetë-mjaftueshme.

Në lidhje me zonat e rrëshqitjes së dheut, të cilat identifkohen në Bashki, në bazë të <http://geoportal.asig.gov.al/hotspotalbana>, theksohet se këto probleme do të zgjidhen kryesisht në kuadër të projekteve të ardhshme të ndërtimit të rrugëve, pasi është e nevojshme të trajtohen rrëshqitjet e tokës me masa stabilizimi të tokës dhe pjerrësive në mënyrë që të mos shkatërrojnë në të ardhmen veprat rrugore dhe urat që do të ndërtohen në Bashki për të siguruar komunikimin e selisë të Bashkisë me të gjitha vendbanimet edhe në sezonin e dimrit. Në këtë do të japin ndihmën e tyre dhe studimet gjeologjike që duhet të perpilohen në kuader të veprave të ardhshme rrugore, të cilat mund të sugjerojnë masa të veçanta për të trajtuar fenomenin e rrëshqitjes së dheut, nëse do të jetë e nevojshme.

Së fundmi, në «Identifikimin dhe dhënien e prioritetit “hotspoteve mjedisore” në Shqipëri»³, ku bëhet fjalë për ndotjen industriale dhe për “hotspotet” (pikat e nxehta), vihet re se mbrojtja e mjedisit ishte një fakt që e shqetësonte Shqipërinë pas viteve 1990, vite kur filloi të rezultonte shqetësimi në lidhje me gjendjen mjedisore që ekzistonte afër zonave industriale. Industrinë prodhuese të bakrit, kromit, hekur – nikelit, si edhe industria e naftës prodhonin miliona ton mbetje industriale pa menduar ndikimet mjedisore si edhe ndikimet në shëndet. Gjithashtu, substancat kimike që grumbullohen nga një numër i konsiderueshëm uzinash kimike u gjykua se mund të jenë një rrezik serioz, i cili kërkon disa masa të menjëhershme në lidhje me disponimin e sigurt të tyre. Bazuar në sa më lart, UNEP ka identifikuar në gjithë vendin 5 “hotspote mjedisore” me risk të konsiderueshëm në lidhje me shëndetin e njeriut, 4 “hotspote mjedisore” me rrezik serioz në lidhje me mjedisin dhe shëndetin e njeriut dhe 8 zona të nxjerrjes dhe përpunimit të metaleve të cilat duhet të konsiderohen si zona të prioritetit.

Më pas, nga Ministria e Mjedisit, u identifikuan edhe zona të tjera “hotspotesh”, ndërkohë akoma nuk ekziston një listë e plotë dhe e saktë me të gjitha zonat “hotspote” në Shqipëri, majde asnjë e

³ Project document, United Nations Development Programme, Country: Albania, MEFWA, UNDP, 2008-2011.

tillë në Bashkinë Skrapar. Bazuar në tabelën “Lista e hotspoteve të njohura mjedisore të cilat shkaktojnë probleme në shëndetin e njerëzve dhe në mjedis” (Aneksi 2), zona e studimit nuk ka zona të identifikuara “hotspote” që rezultojnë për shkak të industrive të ndryshme dhe atyre kimike dhe që mund të shkaktojnë ndikime si në mjedis ashtu dhe në shëndetin e banorëve të Bashkisë.

Bazuar në studimin e më lart përmendur⁴, synim themelor përbën përshpejtimi i zhvillimit të qëndrueshëm mjedisor në Shqipëri, përmes integritetit të institucioneve për një zhvillim të qëndrueshëm në institucionet kombëtare, ato lokale dhe në programe, në vazhdim të programeve të UNEP dhe në bashkëpunim me Ministrinë e Mjedisit, dhe Institucionet e saj të vartësisë, Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Turizimit, Tregëtisë dhe Sipërmarrjes, Ministria e Energjisë dhe Industrisë, Instituti i Shëndetit Publik.

2.1.13. Konkluzion për trajtimin e ndikimeve mjedisore të propozimeve të Planit

Theksohet se Vlerësimi i Ndikimit në Mjedis që do të hartohet në të ardhmen për projekte të ndryshme të propozuara të infrastrukturës teknike apo për projekte zhvillimi në rajonin e Bashkisë, do të duhet të marrin parasysh këtë Vlerësim Strategjik Mjedisor (VSM), me qëllim që të jenë më efektiv në identifikimin, parashikimin dhe vlerësimin e ndikimeve mjedisore të planeve, si edhe në formulimin e masave për trajtimin e këtyre ndikimeve mjedisore.

Është fakt, në përgjithësi i konstatuar, në komunitetin global shkencor se Studimet Strategjike të Ndikimit Mjedisor mund të sigurojnë kuadrin për hartimin e Vlerësimeve më të mira dhe më të sukseshme të Ndikimit Mjedisor në plane të ndryshme të propozuara në të ardhmen. Njëkohësisht, ky Vlerësim Strategjik i Ndikimit Mjedisor është e mundur të përbëjë një "mjet kontrolli" të Vlerësimeve të ardhshme të Ndikimit në Mjedis që do të përgatiten për projekte të ndryshme të propozuara, pasi komunitetet lokale dhe të gjitha palët e interesuara që do të marrin pjesë në procedurat e konsultimit të Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis, do të kenë mundësinë të përdorin këtë Vlerësimin Strategjik Mjedisor si një ndihmë.

2.2. Program Monitorimi i Ndikimit në Mjedis

Bazuar në sa u përmendën më lart në lidhje me vlerësimin e ndikimeve mjedisore të propozimeve të Planit të propozuar (PPV), si edhe për masat e propozuara për trajtimin e tyre, shumë prej të cilave në thelb janë masa parandaluese, përshkruhet Programi i Monitorimit të Ndikimit në Mjedis, i cili përfshin, sipas literaturës botërore, përcaktimin e personit përgjegjës për monitorimin dhe zbatimin e masave të trajtimit, kohën dhe shpeshtësinë e monitorimit, hartimin e raportit mbi harmonizimin e zbatimit të Planit të propozuar me angazhimet e Vlerësimit Strategjik Mjedisor (VSM Studimit), në lidhje me masat e trajtimit që u përmendën në paragrafët e mësipërm. Ndikimet e parashikuara mjedisore dhe masat e propozuara të trajtimit janë përmbledhur në tabelën e mëposhtme 2.2.1, për secilin faktor mjedisor, për të cilat u vlerësuan efekte negative:

⁴ Identification and prioritization of “environmental hotspots” in Albanian, Project document, United Nations Development Programme, Country: Albania, MEFWA, UNDP, 2008-2011.

Faktorë mjedisorë	Ndikime të parashikueshme negative	Masa të propozuara të trajtimit
Terren	Promovim të Burimeve të Rinovueshme të Energjisë (hidrocentrael) Ndotje të terrenit nga pesticidet dhe plehurat kimike në kuadër të fuqizimit të sektorit primar	Hartimi i studimeve hidrogeologjike dhe gjeologjike për pozicionet e përzgjedhjes së ndërtimit të digës, për minimizimin e rrezikut nga erozioni ose dështimit të digave Mbështetje shkencore i fermerëve – krijimi i kooperativave bujqësore – adaptimi i praktikave dhe rregullave të drejta dhe nga Udhëzimet e Bashkimit Evropian
Ujëra	Ndotje dhe ndikim në sasinë e ujërave nëntokësore nga intensifikimi dhe forcimi i prodhimit primar Përdorim u ujit për promovimin e përpunimit të produkteve bujqësore Përdorim të ujit për zhvillimin dhe promovimin e agroturizmit	Zbatim i një plani të qëndrueshëm të menaxhimit të ujit për ujitje - mbështetje shkencore të fermerëve - ndërtim i rrjeteve moderne kolektive të ujitjes - ndërtim të rezervuareve dhe digave - kontrolli i shpimeve të shpërndara të fermerëve Ushtrim i politikës së përshtatshme të faturimit për ujin - organizim hapësinor dhe përqendrim i njësive prodhuese në rajonet ekonomike me qëllim menaxhimin kolektiv të ujit - kontroll i njësive individuale të shpimeve për ujë - përdorim të makinerive bashkëkohore tek njësitë prodhuese - adaptim nga njësitë prodhuese të Sistemeve të Menaxhimit Mjedisor Reduktim të konsumit të ujit për ujitje, përmes zbatimit të sistemeve të kursimit – përmes informimit dhe ndërgjegjësimit të vizitorëve
Biodiversiteti	Promovim të Burimeve të Rinovueshme të Energjisë (parqe eolike)	Hartim të Planit Kombëtar për Energjinë e Ripërtëritshme në Shqipëri - përcaktim të zonave të përshtatshme për zhvillimin e energjisë gjeotermale, shfrytëzimin e energjisë së erës dhe energjisë diellore - hartim të studimeve ornitologjike në zonat me potencial eolik - përcaktim i kriterëve për zhvillimin e energjisë eolike në të gjithë vendin
Mbetje	Shtim të mbetjeve nga përpunimi i produkteve bujqësore	Ndërtim i landfillit - promovim i riciklimit të materialeve të ndryshme - promovim i bio-kompostimit dhe mbetjeve të " gjelbërta" - informim të banorëve në lidhje me çështjet e

Faktorë mjedisorë	Ndikime të parashikueshme negative	Masa të propozuara të trajtimit
	Shtim të mbetjeve nga aktivitetet agroturistike	menaxhimit të mbetjeve të ngurta Informim dhe ndërgjegjësim i vizitorëve për menaxhimin e mbetjeve dhe ndarja e tyre për përpunimin e tyre optimal dhe shfrytëzimin e tyre
Mjedisi akustik/zhurma	Zhurma nga aktivitetet e përpunimit të produkteve bujqësore Zhurma nga parqet eolike (Burimet e Ripërtësitshme të Energjisë)	Izolim akustik i ndërtesave - organozim hapësinor i njësive të përpunimit në zonat ekonomike Përdorim të teknologjisë optimale dhe moderne të turbinave të erës - vendosje të parqeve eolike në një distancë më të madhe se 500 metra nga kufiri i zonave të banuara
Peizazhi	Ndryshime në peizazh nga aktivitetet e përpunimit të produkteve bujqësore Ndryshime në peizazh nga fuqizimi i sektorit primar të prodhimit (serat) Ndryshime nga parqet eolike (Burimet e Ripërtëritshme të Energjisë)	Organizim hapësinor i njësive të përpunimit në zonat ekonomike – zona perimetrike të gjelbërta në çdo zonë ekonomike Distancë minimale prej të paktën 5 metra nga kufijtë e secilës parcelë për serat në zonat bujqësore me densitet të lartë Vendosje të parqeve eolike me preferencë në kreshtat të largëta të zonave malore, pa qasje rrugore - respektim i Planit Kombëtar për Burimet e Ripërtëritshme të Energjisë në Shqipëri

Tabela 2.2.1: Përmbledhje e ndikimeve mjedisore të parashikuara negative tek faktorët mjedisorë dhe të masave të propozuara të trajtimit të tyre.

Bazuar në tabelën 2.2.1, hartohet Tabela 2.2.2, ku paraqiten treguesit përkatës të përshtatshëm të monitorimit, frekuenca e përgatitjes së raportit informativ dhe organi përgjegjës për monitorimin:

Faktorët mjedisorë	Masa të propozuara të trajtimit	Tregues monitorimi	Shpeshtësia e hartimit të raportit	Përgjegjësi i Programit të Monitorimit
Terren	Hartimi i studimeve hidrogeologjike dhe gjeologjike për pozicionet e përzgjedhjes së digave, me qëllim për të minimizuar rrezikun e erozionit	Gjetje dhe konkluzione të studimeve gjeologjike	Nuk kërkohet hartim raporti. Studimet gjeologjike do të zhvillohen te digat e Hidrocentraleve	Ministria e Energjisë dhe Industrisë

Faktorët mjedisorë	Masa të propozuara të trajtimit	Tregues monitorimi	Shpeshtësia e hartimit të raportit	Përgjegjësi i Programit të Monitorimit
	ose dështimin e digave Mbështetja shkencore e fermerëve - krijimi i kooperativave bujqësore - adaptimi i rregullave dhe praktikave të drejta bujqësore në përputhje me direktivat e Bashkimit Evropian	Numri i seminareve / vit Numri i kooperativave / vit Numri i anëtarëve të kooperativave / vit Numri i produkteve të certifikuara organike / vit	Raport vjetor ku do të përshkruhet objekti i trajnimit për secilin seminar, numri i kooperativave dhe objekti i veprimtarisë së tyre, numri i anëtarëve të kooperativave me regjistrim të prodhimit bujqësor të gjithësecilit dhe numrin dhe llojin e produkteve organike	Çdo kooperativë, në bashkëpunim me Bashkinë që do të ketë mbikëqyrjen e kooperativave
Ujëra	Zbatim i një plani të qëndrueshëm të menaxhimit të ujit për ujitje - mbështetje shkencore të fermerëve - ndërtim të rrjeteve moderne kolektive të ujitjes - ndërtim të rezervuareve dhe digave - kontrolli i puseve të shpërndara të fermerëve Ushtrim i politikës së përshtatshme të faturimit të ujit - organizim hapësinor dhe përqendrim i njësisë prodhuese në rajonet	Kodifikim të propozimeve të planit të menaxhimit të ujit për ujitje Numri i seminareve / vit Kilometra të rrjeteve të ujitjes kolektive / vit Vëllimi i ujit të rezervuarëve dhe digave Vendndodhja dhe sigurimi të shpimeve private të ujitjes Kostoja e ujit për ujitje / m³ në vit për konsumatorët Konsumi i ujit m³ / vit për përpunuesit	Raport vjetor me përmbledhjen e propozimeve të planit të menaxhimit të ujit për ujitje, objektin e trajnimit në çdo seminar, evoluimin përmasave të rrjeteve të ujitjes, evoluimin e vëllimit të rezervuarëve të ujit dhe tabelë me vendndodhjen dhe sigurimin e puseve private të ujitjes Raport vjetor me koston e ujit për ujitje/ m³ vit për konsumatorët, konsumin e ujit m³ / vit për përpunuesit, vendndodhjen dhe sigurimin e shpimeve private	Bashkia në bashkëpunim me shërbimin kompetent të ujërave të Prefekturës apo të Ministrisë Bashkia në bashkëpunim me shërbimin kompetent të ujërave të Prefekturës apo të Ministrisë Shënim: Në Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis

Faktorët mjedisorë	Masa të propozuara të trajtimit	Tregues monitorimi	Shpeshtësia e hartimit të raportit	Përgjegjësi i Programit të Monitorimit
	ekonomike për menaxhimin kolektiv të ujit - kontroll të shpimeve individuale nga njësitë - përdorim të makinerive bashkëkohore nga njësitë prodhuese - adaptim të Sistemeve të Menaxhimit Mjedisor prej këtyre njësive prodhuese Reduktim i konsumit të ujit të pijshëm, përmes zbatimit të sistemeve të kursimit - përmes informimit dhe ndërgjegjësimit të vizitorëve	Vendndodhja dhe sigurim i shpimeve private industriale Përshkrim i makinerive dhe pajisjeve në Studimet e Ndikimit në Mjedis Numri i ndërmarrjeve me Sistem Menaxhim të Mjedisit Përshkrimi i masave të menaxhimit të ujit në njësitë agroturistike në Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis Numri i njësive agroturistike me sisteme të kursimit të ujit Numri i njësive të agroturizmit me Sistem Menaxhim të Mjedisit	industriale, si edhe numri i kompanive me Sistemin e Menaxhimit të Mjedisit Raport vjetor për konsumin e ujit m³ / vit për çdo njësi të Agroturizmit, numri dhe kapaciteti i njësive agroturistike dhe numri i njësive të agroturizmit me Sistemin e Menaxhimit të Mjedisit	që do të miratohet nga agjencia kompetente licencimit mjedisor, të shqyrtohen me kujdes makineritë. Bashkia në bashkëpunim me shërbimin kompetent të ujërave të Prefekturës ose të Ministrisë
Biodeversiteti	Hartim të Planit Kombëtar për Burimet e Ripërtëritshme të Energjisë në Shqipëri - përcaktim i zonave të përshtatshme për zhvillimin e energjisë gjeotermale, shfrytëzimin e	Rajone ku do të pozicionohen parqet eolike dhe zona të rëndësishme për mbrojtjen e shpendëve Përmbledhje e kritereve për zhvillimin e energjisë eolike	Nuk kërkohet hartimi i ndonjë raporti, por hartimi i Planit Kombëtar për Burimet e Ripërtëritshme të Energjisë në Shqipëri	Ministria e Energjisë dhe Industrisë për hartimin e Planit Kombëtar

Faktorët mjedisorë	Masa të propozuara të trajtimit	Tregues monitorimi	Shpeshtësia e hartimit të raportit	Përgjegjësi i Programit të Monitorimit
	energjisë së erës dhe energjisë diellore - zhvillim i studimeve ornitologjike në zonat me potencial eolik - përcaktimi i kriterëve për zhvillimin e energjisë eolike në të gjithë vendin			
Mbetje	Ndërtim i landfillit për mbetjet - promovim i riciklmit të materialeve të ndryshme - promovimin e bio-kompostimit dhe mbetjeve "të gjelbërta" - informim të banorëve në lidhje me çështjet e menaxhimit të mbetjeve të ngurta Informim dhe ndërgjegjësim i vizitorëve për menaxhimin e mbetjeve dhe ndarja e tyre për një përpunimin optimal	Numri i landfillëve të mbetjeve Hapësirë e disponueshme e mbetur për varrosje e mbetjeve në çdo njësi Regjistrim të numrit të eventeve informative, të përmbajtjes dhe numri i pjesëmarrësve Sasia e mbetjeve organike që ndahen, me qëllim kompostimin e tyre Sasia e materialeve që ndahen për riciklim (qelqi, metali, plastike, letër, etj)	Raport vjetor me të dhënat ku referohen treguesit, në lidhje me ambientet e landfillëve, por edhe të eventeve informative Raport vjetor mbi sasinë e mbetjeve sipas treguesve, sipas të dhënave të marra nga prodhuesit e mbetjeve	Prefektura në bashkëpunim edhe me Bashkinë Bashkia në bashkëpunim me Prefekturat, duke mbledhur të dhëna nga prodhuesit e mbetjeve dhe njësitë e menaxhimit të tyre
Mjedisi akustik/zhurma	Izolimi akustik i ndërtesave - organizim hapësinor i njësive të përpunimit në zonat ekonomike	Shqyrtim të studimeve të ndërtesave për njësitë e përpunimit, me qëllim që të	Nuk kërkohet ndonjë raport	Institucionet kompetente të Bashkisë për licencim do të marrin në konsideratë dhe do

Faktorët mjedisorë	Masa të propozuara të trajtimit	Tregues monitorimi	Shpeshtësia e hartimit të raportit	Përgjegjësi i Programit të Monitorimit
	Përdorim optimal i teknologjisë moderne të turbinave të erës - vendosje e parqeve eolike në një distancë më të madhe se 500 metra nga kufiri i zonave të banuara	konstatohet pajisjet mekanike dhe masat e izolimit akustik Regjistrim i numrit të turbinave të erës dhe të parqeve eolike në Bashki dhe theksim të distancës së tyre nga kufiri i zonave të banuara	Nuk kërkohet ndonjë raport, por regjistrimi do të bëhet në një sistem informativ	të shqyrtojnë studimet e ndërtimit të njësive të përpunimit Regjistrimi do të bëhet nga Bashkia në bashkëpunim me Prefekturën Shënim: Në Vlerësimin e Ndikimit Mjedisor të referohet në mënyrë të veçantë çështja e zhurmës, në teknologjinë e turbinave të erës dhe të shqyrtohet vendosja e parqeve eolike në lidhje me kufijtë e zonave të banuara
Peizazhi	Organizim hapësinor i njësive të përpunimit në zona ekonomike - zone periferike e gjelbër në çdo zonë ekonomike Distancë minimale prej të paktën 5 metra nga kufijtë e secilës parcelë për serat në zonat bujqësore me densitet të lartë Vendosje e parqeve eolike me preferencë në kreshta të largëta të uonave malore, pa qasje rrugore - respektim të Planit Kombëtar për	Numri i njësive të përpunimit në çdo zonë ekonomike dhe numri i pemëve të mbjellë për kilometër në pjesën rrethuese të zonës ekonomike Densitet i serave Serat e matur si: sipërfaqe e serave/ sipërfaqe e tokës bujqësore Harta e serave Krahasimi i çdo parku eolik të propozuar me Planin Kombëtar për Burimet e Ripërtëritshme të Energjisë në Shqipëri	Raport vjetor me numrin e njësive të përpunimit dhe konstatim të gjendjes së mirë të mbjelljes rreth perimetrit të zonës ekonomike Raport vjetor për dendësinë e serave dhe harta me vendndodhjen e tyre	Bashkia në bashkëpunim me Autoritetin Drejtues të Zonës Ekonomike Shërbimet kompetente të ndërtimit të Bashkisë Autoriteti përgjegjës për licencimin mjedisor të çdo park eolik

Faktorët mjedisorë	Masa të propozuara të trajtimit	Tregues monitorimi	Shpeshtësia e hartimit të raportit	Përgjegjësi i Programit të Monitorimit
	Burimet e Ripërtëritshme të Energjisë në Shqipëri			

Tabela 2.2.2: Të dhëna bazë për Programin e Monitorimit të ndikimeve mjedisore dhe të masave për trajtimin e tyre.

3. INFRASTRUKTURA PUBLIKE DHE PLANI I SHËRBIMEVE

3.1. Infrastruktura publike

Parimet bazë për të siguruar një infrastrukturë publike të mjaftueshme dhe efikase janë:

- shpërndarja e balancuar hapësinore.
- vendosja e përshtatshme për të shmangur ndërveprimet negative ndërmjet rrjeteve.
- mbulimi i nevojave aktuale dhe të ardhshme (në bazë të vlerësimit-parashikimit të rritjes të popullsisë dhe arritjes të objektivave) me çdo zgjerim të nevojshëm.
- përmirësimi cilësor dhe modernizimi i infrastrukturës ekzistuese.
- sigurimi i mbrojtjes së mjedisit.
- sigurimi i lidhjes dhe aksesueshmërisë.

Kërkohet një qasje gjithëpërfshirëse që optimizon efikasitetin e rrjetit, që të përmbushë në mënyrë adekuate nevojat, të përmirësojë standardin e jetesës dhe të reduktojë impaktin mbi mjedisin.

TRANSPORTI

Kërkohet një sistem transporti i integruar, miqësor me mjedisin, i përshtatur në modelin e ri të propozuar të zhvillimit hapësinor. Objektivi kryesor është të sigurojë aksesueshmëri dhe lidhje në të gjithë territorin e Bashkisë. Gjendja e keqe e rrjetit rrugor (me përjashtim të rrugës SH7) dhe problemet me aksesueshmërinë në vendbanimet më të largëta (terreni malor, sipërfaqje e madhe etj.) bëjnë të domosdoshme fuqizimin e infrastrukturës dhe rivendosjen e lëvizshmërisë. Ndërhyrjet e propozuara janë duke lëvizur në katër boshte:

1. Përmirësimi i sektorëve të ndryshëm të rrugëve ekzistuese, me veprime të tilla si përmirësimi i karakteristikave gjeometrike (p.sh. zgjerimi, ndërtimi i shpateve), mirëmbajtja, asfaltimi, etj.
Në veçanti, propozohet:
 - përmirësimi i rrugës Çorovodë – Berat.
 - përmirësimi i rrjetit rural, konkretisht i rrugëve lidhëse të Çorovodës me Leshnjën, Vendreshën e Madhe, Potomin dhe Çepanin.
 - përmirësimi i rrugës SH72 me një segment rrugor drejt Kulmakut (Teke).
 - mirëmbajtja/përmirësimi i segmenteve të rrjetit rrugor dhe ndërtime të reja në kuadër të zbatimit të TAP-it (rindërtimi i 13 urave, mirëmbajtja e rrugëve me një gjatësi prej 19,2 km., përmirësimi i rrugëve me një gjatësi prej 23 km. dhe ndërtimi i rrugëve të reja).
2. Zgjerimi i rrjetit rrugor me lidhje të reja të rekomanduara (ndërtimi / rikonstruksioni) i :
 - aksi rrugor Çorovodë – Përmet (ndërtim-përmirësim, 21km brenda Bashkisë).
 - aksi rrugor Çorovodë – Gramsh (ndërtim-përmirësim, 43km brenda Bashkisë).
 - aksi rrugor Çorovodë – Korçë, nëpërmjet Maliq (ndërtim-përmirësim).
 - aksi rrugor Çorovodë – Korçë, nëpërmjet Potom (ndërtim-përmirësim).

3. Krijimi i rrugëve të përshtatshme për lëvizje alternative (ecje, biçikleta), zhvillimi i fuqizimi i transportit ndërbashkiak. Në veçanti, propozohet:
 - përmirësimi i sistemit të transportit ndër-bashkiak (funksionimi i sistemit të transportit publik në intervale të rregullta kohore, të përditshme).
 - ndërtimi i terminalit të autobusëve.
 - krijimi i itinerarit natyror- kulturor përgjatë lumit të Tomorricës, duke nisur nga Çorovoda deri tek ura e Kasabashit.
4. Organizimi i përshtatshëm i trafikut në seli dhe në vendbanimet e tjera të Bashkisë me synim përmirësimin e shërbimeve të përdorimit të tokës dhe përmirësimin e kohës dhe cilësisë të udhëtimit dhe promovimin e mobilitetit të qëndrueshëm.

Organizimi i trafikut duhet të marrë parasysh të gjitha të dhënat, të tilla si madhësia dhe karakteri i secilit vendbanim, karakteristikat gjeometrike të rrjetit rrugor ekzistues, shfrytëzimit të tokës, polet ekzistues dhe ato të propozuar të aktiviteteve të dobisë së përbashkët, elementët me vlerë natyrorë dhe kulturorë etj. Rekomandohet konfigurimi i kolektoreve të rrugëve, të cilët do të mbledhin volumin kryesor të trafikut. Në shumicën e rasteve, bëhet fjalë për rrugët kryesore ekzistuese që kalojnë nëpër vendbanime. Në disa raste, propozohen edhe lidhje të reja që do të funksionojnë si kolektorë për të krijuar një rrjet të unifikuar lidhjesh, lëvizjesh periferike etj. Për më tepër duhet të bëhet kujdes për promovimin dhe lehtësimin e lëvizjes së këmbësorëve, çiklistëve, fëmijëve dhe personave me lëvizshmëri të reduktuar për lëvizjet e tyre të përditshme (p.sh. punë, shkollë, kohën e lirë). E dëshirueshme është vendosja e hapësirave të organizuara të parkimit në natyrë, në kombinim me objekte të dobisë dhe përdorimit të përbashkët të cilët tërheqin një numër të madh përdoruesish.

Pas përfundimit-zgjerimit-përmirësimit të rrjetit rrugor duhen marrë të gjitha masat e nevojshme për të minimizuar ndikimin mjedisor dhe ruajtjen e peizazhit.

ENERGJIA-TELEKOMUNIKACIONI

Rrjeti ekzistues i energjisë mbulon rrjetin e banimit të Bashkisë dhe përmbush kërkesat . Si pjesë e një planifikimi të integruar të energjisë është i përshtatshëm zgjerimi i rrjetit për të akomoduar madhësinë e programuar të popullsisë dhe për të mbuluar të gjitha zonat ekonomike të propozuara. Gjithashtu propozohet hulumtimi për përmirësimin dhe modernizimin e rrjetit, në varësi të problemeve të mundshme lokale dhe të metave. Persa i përket rrjetit ekzistues të tensionit të lartë, propozohet futja e tij në tokë ose transferimit i pjesëve të tij, me prioritet ato që kalojnë në afërsi të zonave të banuara, për arsye sigurie dhe për përmirësimin e funksionimit. Linja nëntokësore rrit nivelin e siguri për banorët si dhe eliminon fushën elektrike dhe zvogëlon fushën magnetike.

Gjithashtu konsiderohet i përshtatshëm fuqizimi i prodhimit të energjisë elektrike me anë të sistemeve të burimeve të rinovueshme të energjisë (BRE) me qëllim autonominë energjitike, duke siguruar rezerva dhe minimizuar ndikimin mjedisor. Aktualisht funksionojnë disa hidrocentrale si dhe ka nisur ndërtimi i të rejave. Propozohet përfshirja e Burimeve të Ripërtërishme të Energjisë në rrjetet e ujësjellësit dhe ujitjes.

I rëndësishëm është zbatimi i masave për përmirësimin e efijencës së energjisë, duke ndërhyrë në a) ndërtesat dhe infrastrukturën bashkiake (p.sh zbatimin e sistemeve inteligjente të menaxhimit të energjisë, instalimin i paneleve fotovoltaikeve në çati, izolimin dhe xham energjetik, llampa energjetike, përdorimi i Burimeve të Ripërtëritshme të Energjisë etj), b) zonat e përbashkëta (p.sh. aplikimi i materialeve të ftohta dhe mbjellja e duhur, zevëndësimi i trupave ndriçuese me të reja, me efikasitet të ulët të energjisë) dhe c) transportin publik (p.sh mjete më efikase energjetike). Shumë nga ndërhyrjet modernizuese të energjisë, të përmendura më sipër mund të integrohen në programe të rihvillimit të integruar bioklimatik.

Kalimi i Gazësjellësit Natyror Trans Adriatik (TAP AG) nëpërmjet Bashksië do të japë me kalimin e kohës burime alternative të energjisë me përfitime të shumta, të tilla si ekologjikisht miqësore (më pak karburant ndotës konvencional), kursimin etj. Për shfrytëzimin e gazit natyror për përdorime banimi, bujqësie dhe industriale duhet të krijohen të gjitha teknikat e nevojshme dhe infrastrukturat mbështetëse.

Për sa i përket telekomunikacionit, konsiderohet e përshtatshme t'i jepet peshë rritjes së numrit të lidhjeve të internetit, përmirësimin të lidhjeve dhe zhvillimit të shërbimeve dhe teknologjive bashkëkohore (p.sh. broadband, multimedia, rrjeteve ISDN) në mënyrë që të lehtësohet modernizimi i aktiviteteve tregtare dhe prodhuese si dhe shërbimeve dhe të inkurajohen investimet. I rëndësishëm është trajtimi i problemeve të herë pas hershme në rrjetet e telefonisë fikse dhe internetit.

MENAXHIMI I UJRAVE

Me qëllim disponimin e mjaftueshëm të burimeve ujore cilësore për të gjitha përdorimet esenciale (familjare, industriale, bujqësore, ujitjes, etj) dhe sigurimin e furnizimit të vazhdueshëm me ujë të pijshëm, kërkohet një menaxhim i integruar dhe racional i burimeve / rezervave ujore.

Lidhur me sistemin e furnizimit me ujë propozohet modernizimi dhe zbatimi i metodave bashkëkohore të menaxhimit, të tilla si vendosja e matësve inteligjentë të ujit, instalimi i pajisjeve efikase të energjisë, telemenaxhimi, krijimi i bazës të të dhënave digjitale etj. Gjithashtu, propozohet modernizimi i funksionimit të shoqërisë së ujësjellës-kanalizimeve.

Duke patur parasysh problemet ekzistuese në rrjetin e ujësjellësit në qendrën e Bashkisë (gjendje e keqe, funksionimi me ndërprerje) propozohet ndërtimi i një rrjeti të rri që do të funksionojë 24 orë në mënyrë të vazhdueshme sipas standarteve bashkëkohore. Në nivel projektimit, duhet të bëhet planifikimi financiar në të gjitha fazat, ndërtimi, funksionimi dhe mirëmbajtja. Do të përcaktohen karakteristikat e rrjetit (gravitacionale, depressive, ose kombinime të tyre) në përputhje me nevojat që lindin gjatë përgatitjes (pozicionet dhe llojit të burimeve, terrenit natyror, kërkesave për ujë etj.), dhe do të zgjidhen materialet e duhura.

Përkatesisht, dhe duke u bazuar në të njëjta parime të projektimit dhe në të gjitha standartet bashkëkohore propozohet përmirësimi/ modernizimi i rrjeteve të ujësjellësit në gjithë vendbanimet e tjera të Bashkisë.

Në lidhje me sistemet e ujitjes propozohet aplikimi i teknikave bashkëkohore dhe efikase të ujitjes me qëllim kontrollin dhe menaxhimin racional të resurseve ujore në dispozicion, për mbrojtjen e

aquiferit nga shpimet e pakontrolluara dhe sigurimin e sasisë të mjaftueshme dhe të qëndrueshme të ujit për ujitje.

Me qëllim rritjen e përqindjes së tokave të ujitura dhe përfitimeve pozitive për prodhimet bujqësore propozohet mirëmbajtja dhe zgjerimi i rrjetit ekzistues të ujitjes. Seksionet e reja mund të jenë primare ose sekondare, me seksione drejtkëndëshe apo trapezoidale. Propozohet edhe krijimi i rezervuarëve të rinj të vegjël të ujërave sipërfaqësore, pas kryerjes të studimeve të specifikuara, duke pasur si qëllim jo vetëm ujitjen, por edhe arritjen e funksioneve të shumta (p.sh. pasurimin e ujërave nëntokësore, ujitjen e bagëtisë, krijimin e vendeve rekreative).

Në nivel qarku, propozohet krijimi i një organi të decentralizuar të menaxhimit të burimeve ujore dhe hartimi i një plani menaxhimi bazuar në Direktivën-Kuadër për Ujërat nr. 2000/60 EC.

MENAXHIMI I KANALIZIMEVE

Në kontekst të menaxhimit të integruar të mbetjeve të lëngshme dhe për të përmirësuar cilësinë e jetës dhe zvogëluar ndikimin në mjedis propozohet sa në vijim:

- Ndërtimi i Impiantit të Trajtimit të Ujrave të Zeza me qëllim trajtimin e ujërave të ndotura urbane përpara përfundimit të tyre mbi receptorët natyrore dhe minimizuar ndikimin mjedisor.
- Ndërtimi i rrjetit të ri të kanalizimeve në qendrën e Bashkisë. Objektiv është mbulimi i plotë i strukturës urbane me rrjet dhe modernizimi i të gjithë rrjetit për të shërbyer më mirë. Ekziston mundësia e ndërtimit (për sektoret e rinj që me gjasë do të nevojiten) të rrjetit separatist ku do të ndahen ujrata e shiut nga ujrata e zeza apo universale, përcuesit e të cilit do të marrin ujrata e shiut dhe ujrata e zeza së bashku. Para ndërtimit të rrjetit, do të paraprihet nga një studim i cili do të përgatisë projektin e rrjetit duke pasur parasysh kushtet aktuale dhe zhvillimin e ardhshëm dhe nevojat e popullsisë (industrisë, artizanatit, etj). Rrjeti mund të jetë ose gravitacional apo depresiv në varësi të kërkesave që lindin gjatë studimit dhe morfologjisë të zonës. Gjatë studimit do të përcaktohen edhe ujëmbledhësit nga të cilët, në kombinim me të dhënat klimatike dhe reshjet e zones, do të rezultojë sasia maksimale e ujërave të shiut. Studimi dhe ndërtimi i rrjetit do të bëhet sipas rregullave dhe standardeve të aplikueshme për projekte specifike bashkëkohore. Rrjeti kanalizimeve do të përfundojë në Impjantin e Trajtimit të Ujrave të Zeza të propozuar.
- Përmirësimi – ndërtimi i rrjetit të kanalizimeve dhe sistemeve alternative të trajtimit të ujërave të zeza në të gjitha vendbanimet e tjera të Bashkisë. Meqënëse bëhet fjalë për vendbanime të vogla propozohet ndërtimi i rrjetit universal, i cili mbledh në tubacione të përbashkëta ujrata e shiut dhe ujrata e zeza. Do të paraprije studimi që do të përcaktojë ofrimin e projektit të rrjetit bazuar në kushtet e tanishme dhe evoluimin e ardhshëm të popullsisë dhe nevojat e prodhimit vendor (industri, vepra artizanale, etj). Gjithashtu do të përcaktojë mënyrën e disponimit të ujërave të zeza në mjedisin natyror dhe vendndodhjen e favorshme të Impjantit të Trajtimit të Ujrave të Zeza për të shërbyer shumicën e vendbanimeve në koston më të ulët të mundshme. Rrjeti mund të jetë ose gravitacional ose depresiv në varësi të kërkesave që lindin gjatë studimit dhe morfologjisë të zonës. Për rrjedhjen maksimale të ujërave të shiut do të përcaktohen ujëmbledhësit në kombinim me të dhënat klimatike dhe reshjet. Do të ndiqen të gjitha rregullat bashkëkohore dhe standardet përkatëse të aplikueshme.

Në përcaktimin e vendndodhjes të projekteve dhe aktiviteteve që gjenerojnë ujëra të zeza duhet të tregohet kujdes për trajtimin e ujërave të zeza (lidhja me Impiantin e Trajtimin të Ujrave të Zeza të propozuar ose ndërtimin e sistemeve individuale të trajtimit) dhe depozitimi i tyre në një vend-depozitim të miratuar.

MENAXHIMI I MBETJEVE TË NGURTA / MBETURINAVE

Propozohet zbatimi i një sistemi të integruar të menaxhimit të mbetjeve të ngurta dhe mbeturinave me vendosje racionale të infrastrukturës të menaxhimit, riciklimin, asgjësimin, etj bazuar në koston, ndikimin mjedisor, rrjetin e transportit të kërkuar etj Propozohet në mënyrë specifike.

- Përmirësimi i sistemit të menaxhimit, duke rritur numrin e kazanëve të grumbullimit, aplikimin e teknologjive të pastra, praktikave të reduktimit të mbeturinave, etj
- Forcimi i zbatimit të programeve të riciklimit dhe teknikave të tjera alternative të menaxhimit të mbeturinave.
- Rehabilitimi i hapësirave ekzistuese të depozitimit të mbetjeve me projekte rehabilitimi, konfigurimit fitoteknik, rikthimin e mjedisit në formën e vet origjinale, etj
- Ndërtimi i një Landfilli për proposjen higjienike të plehrave, për të shmangur rrjedhjen e lëndëve toksike, organike etj. në zonën përreth dhe akuifer.
- Krijimi i zone për depozitimin e materialeve inerte me qëllim reduktimin e inerteve që përfundojnë në përrenj dhe destinacione të pamiratuara.

Në nivel qarku, propozohet një studim-plan menaxhimi për mbetjet e ngurta, zbatimi i një programi pilot dhe informimi/trajnimi përkatës i banorëve dhe aktorëve vendor.

MENAXHIMI I BURIMEVE NATYRORE DHE KULTURORE

Vëmendje e veçantë duhet t'i kushtohet mbrojtjes dhe menaxhimit të qëndrueshëm të mjedisit natyror dhe kulturor të Bashkisë. Pas përfundimit / zgjerimit dhe përmirësimit të infrastrukturës teknike të lartpërmendur (rrugëve, kanalizimeve, etj) duhet të bëhet kujdesi i vazhdueshëm për të minimizuar ndikimet negative në burimet natyrore dhe kulturore përreth. Po aq e rëndësishme është nxitja dhe zhvillimi i butë turistike i aseteve të vlefshme natyrore dhe kulturore, fakt që do të fuqizojë ruajtjen e karakterit të tyre dhe do të sjellë përfitime kumulative për ekonominë. Në këtë drejtim propozohet zbatimi i një programi të kombinuar reklamash, sinjalistike dhe aplikacioneve elektronike për të promovuar monumentet kulturore, fetare dhe natyrore.

Në mënyrë të veçantë në lidhje me mjedisin natyror, propozohet:

- Institucionalizimi dhe aktivizimi i planit të menaxhimit të Parkut Kombëtar Tomorr, zonës më të rëndësishme dhe më të njohur natyrore të mbrojtur që ndodhet brenda Bashkisë.
- Në drejtim të zgjerimit të mbrojtjes së zonave natyrore me vlerë dhe sensitive, propozohet shpallja e kanioneve si peisazhe të mbrojtura në bazë të Ligjit nr. 8906, viti 2002 dhe menaxhimi i qëndrueshëm i tyre.
- Instalimi i sistemit të monitorimit (monitoring) të parametrave të mjedisit (ujit, tokës, ajrit, etj), në zonat e ndjeshme, etj.
- Pyllëzimi - zhvillimi i pemtarisë në pozicione të zgjedhura për të mbrojtur tokën nga erozioni.

Në një kontekst më të gjerë, për ruajtjen dhe shfrytëzimin e butë të kapitalit kulturor propozohet:

- Organizimi i evenimenteve të rëndësishë ndërllokale (p.sh. panairove bujqësore lokale) dhe festivale dhe ngjarje të tjera kulturore me interes lokal.
- Shpallja e ish ndërtesave dhe infrastrukturave ushtarake (p.sh tunele) si monumente të reja historike.

QEVERISJA ELEKTRONIKE

Për të modernizuar funksionimin e shërbimeve / institucioneve publike, për të përmirësuar kohën dhe nivelin e shërbimit ndaj qytetarëve, luftimin e burokracisë dhe rritjen e transparencës, propozohet aplikimi i teknologjive të informacionit në administratën publike. Në mënyrë të veçantë, propozohet

- Zhvillimi i infrastrukturës për lidhje të internetit broadband në të gjitha vendbanimet.
- Fuqizimi i infrastrukturës logjistike në shërbimet /subjektet e Bashkisë
- Zhvillimi i software të përshtatshëm për zbatimin e Qeverisjes Elektronike .
- Trajnimi i duhur i personelit në organet publike në një software të ri dhe procedurat e reja.
- Modifikim i duhur i kuadrit legjislativ për integrimin dhe rregullimin e funksionimit të teknologjive të reja në marrëdhëniet publike - me qytetarët dhe midis subjekteve të ndryshme të qeverisjes.
- Pajisja e vendbanimeve - selive të vjetra të ish Bashkive (Polican, Vertop, Terpan) me qendera/shërbime për t'i shërbyer qytetarëve, për të siguruar qasje të barabartë në sistemet e Qeverisjes (në të gjitha zonat e Bashkisë, nga të gjithë banorët).
- Krijimi i sistemit GIS për menaxhimin e sistemeve territoriale brenda zonës së Bashkisë. Do të ofrojë shërbime online akses, të shikuari dhe të shkarkimit të të dhënave gjeohapsinore të Bashkisë dhe do të forcojë ndërveprimin elektronik/dixhital qeveri- qytetar.

ARSIMI-KUJDESI SHENDETËSOR

Me qëllim optimizimin e nivelit të shërbimeve që u ofrohen banorëve të Bashkisë në shërbimet / përfitimet sociale, propozohet me përparësi plotësimi dhe përmirësimi i infrastrukturës të arsimit dhe kujdesit shëndetësor. Duke filluar me situatën aktuale dhe problemet / mangësitë ekzistuese, propozohet:

- Zgjerimi / kompletimi i infrastrukturës të arsimit dhe kujdesit shëndetësor në raport me madhësinë e programimit të popullsisë dhe nevojave . Propozohet hapja e shkollave të reja në të gjitha nivelet si dhe ambulancave apo Qendrave shëndesore në vendbanime të përzgjedhura, në raport me shërbimin e rrjetit të banimit të propozuar. Propozim i detajuar përshkruhet në paragrafin 3.3.
- Rinovimi/mirëmbajtja e infrastrukturës ekzistuese arsimore dhe shëndetësore, sipas problemeve ekzistuese.

Përveç objekteve të arsimit dhe kujdesit mjekësor, studimi bën rekomandime për infrastrukturën e shërbimeve të tjera, duke përfshirë strukturat sociale, kulturore dhe terrenet sportive. Propozohen njësi të mirëqenies sociale dhe qendra / mjedise kulturore si prioritet në vendbanimet në të cilat do të grumbullohen më shumë objekte shkollore dhe shëndetësore.

MBROJTJA CIVILE - MBROJTJA NGA ZJARRI

Në kuadër të përmirësimit të kushteve të jetesës të banorëve të Bashkisë duhet, të sigurohen infrastrukturën e nevojshme për parandalimin dhe reduktimin e pasojave që vijnë nga fatkeqësitë natyrore të tilla si, tërmete, përmytje, katastrofa natyrore, zjarre etj. Propozohet hartimi i një plani gjithëpërfshirës për mbrojtjen civile, sipas të cilit do të përcaktohen/vendosen vende grumbullimi të popullsisë në raste tërmeti, vende emergjence (tenda, depozita uji, depo, sisteme rezerve elektromekanike dhe telekomunikacioni, higjene etj.), do të parashikohen programe arsimimi/përgatitje të nxënësve dhe banorëve etj. Gjithashtu, në kuadër të përmirësimit/modernizimit të rrjeteve ujëtare, do të hulumtohen nevojat për zgjerimin e rrjetit ekzistues të mbrojtjes nga zjarret (çezmat).

Lidhur me mbrojtjen nga përmytjet, propozohen ndërtime kundër përmytjeve dhe për mbrojtjen e brigjeve nga erozioni në Çorovodë.

3.2. Vlerësime nga Planet e niveleve të tjera

Bashkia Skrapar ka lidhje rrugore me qendrën e Qarkut, Beratin, propozuar nga Plan i Përgjithshëm Kombëtar si një Qendër Parësore Urbane. Ndërsa vetë bashkia është propozuar si Qendër Terciare, pjesë e Rajonit të Specializuar Skrapar-Përmet-Këlcyrë.

Në përgjithësi rrjeti rrugor i Bashkisë ndodhet në një gjendje relativisht të keqe i cili në kombinim me pozicionin e saj gjeografik dhe terrenin malor të zonës çon në kushtet e një izolimi përsa i përket arritshmërisë rrugore. Propozimi i PPK për rrugën dytësore lidhëse mes Skraparit dhe Korçës (propozuar nga PPK si Qendër Primare Urbane), do të fuqizojë ndjeshëm aksesin dhe lidhjen me zonat në jug-lindje dhe ato kufitare. Sipas PPK, kjo lidhje përfshihet në përmirësimin dhe rehabilitimin e infrastrukturës rrugore, me synim ndërlidhjen e akseve kryesore të transportit me qendrat më të vogla të banimit dhe zonat rurale të vendit. Prandaj përbën një nga projektet prioritare në planin e veprimit të këtij studimi. Si i të njëjtës kategori përfshihet edhe projekti i përmirësimit të rrugës Skrapar- Berat, e cila do të rrisë lidhjen e bashkisë me Beratin, qytet i cili propozohet nga PPK si pjesë e Boshtit Qëndror të transportit rrugor kombëtar.

Plani i veprimit gjithashtu propozon përmirësimin e pjesëve ekzistuese rrugore dhe ndërtimin e rrugëve të reja për të përmirësuar lidhjen rrugore të qendrës së Bashkisë, Çorovodës, me Bashkinë fqinje të Gramshit në veri dhe bashkinë fqinje Përmetin në jug. Lidhjet rrugore përfshihen në rrjetin më të gjerë të itinerarit pejsazhistik ndërlidhës të propozuar nga Plan i Përgjithshëm Kombëtar.

Nëpër territorin e Bashkisë së Skraparit do të kalojë gazsjellësi Trans Adriatic Pipeline (TAP). Ky fakt e vendos Bashkinë në një pozicion kyç në konsideratat e këtij planifikimi si dhe në rrjetin energjitik kombëtar. Gazsjellësi i TAP-it, bazuar në Planin e Përgjithshëm Kombëtar, përbën korridorin strategjik energjetik të një rëndësie ndërkombëtare, i cili do të integrojë sistemin kombëtar energjetik në infrastrukturën energjetike të Ballkanit Perëndimor dhe të Evropës. Për ndërtimin, mirëmbajtjen dhe në përgjithësi për shërbimin e gazsjellësit, kërkohet përmirësimi i disa rrugëve (dhe në disa raste edhe ndërtimi i rrugëve të reja) rurale në afërsi të tij. Plan i veprimit propozon përmirësimin e infrastrukturës rrugore dhe atë veprave të artit nga pikëpamja teknike (p.sh ura) në kuadër të ndërtimit të TAP si një projekt me prioritet të lartë.

3.3. Tipologji, cilësi, shpërndarje në territor dhe zona e mbulimit të shërbimeve sociale

Bazuar në objektivat e synuara për popullsinë e vendbanimeve për vitin 2030, u bë një vlerësim i nevojave të ardhmshme lidhur me shërbimet e infrastrukturës, të tilla si njësitet arsimore, të mirëqenies sociale, terrenet sportive për fëmijë, ambjentet kulturore, mjediset publike (parqe, terrene sportive, ishuj të gjelbër, etj) si dhe dhe hapësirave të parkimit. Vlerësimi i nevojave në të ardhmen është bazuar, së pari në atë që ofron legjislacioni përkatës (numri i njësive sipas madhësisë të përcaktuar të popullsisë, standardet etj), së dyti, bazuar në strategjinë e propozuar të zhvillimit hapësinor, si dhe në rolin që nxiten të luajnë vendbanimet.

Duke filluar me situatën aktuale (njësi, madhësi, pozicion), dhe duke synuar mjaftueshmërinë e strukturave të dobishmërisë e përdorimit të përbashkët që do t'i shërbejnë të gjitha vendbanimeve, si dhe përmirësimit të nivelit të shërbimeve sociale, është formulur një propozim fillestar bazuar në kriteret e mëposhtme:

- treguesit e planifikimit, standardet dhe rregullat e tjera të përcaktuara në VKM 671/2015 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit".
- strukturat e banesave, distancat dhe periudhat kohore, relievi gjeografik dhe lidhjet ekzistuese rrugore.
- lidhjet rrugore / veprat rrugore të propozuara.
- madhësitë ekzistuese dhe të parashikuara të popullsisë.
- projektet e zhvillimit të propozuara dhe ndërhyrjet e propozuara që mund të grumbullojnë ose të fuqizojnë qendrat urbane të përzgjedhura.

Si pjesë e një qasjeje gjithëpërfshirëse, kriteret e mësipërme janë kombinuar me kriteret e bazuara në ligjet dhe faktet ekzistuese. Për shembull, parashikimi për një njësi (të çfarëdo niveli) sipas madhësisë konkrete të popullsisë (neni 83, VKM 671/2015 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit") nënkupton një planifikim me numër njësish shumë më të vogël nga ai ekzistues. Duke u përpjekur për të pajtuar numrin teorik të njësive me atë real, propozojmë bashkimin e disa shkollave (sidomos shkollave 9- vjeçare të cilat janë edhe më të shumtat) dhe shërbimit të nxënësve nga shkolla të përzgjedhura ekzistuese). Gjithashtu, propozohet të mbahen ato që janë në pozicione kyçe në lidhje me disa vendbanime të shërbyera, në një hapësirë më të gjerë dhe një gjendje më të mirë etj. Mjaft prej shkollave ekzistuese ose i shërbejnë një numri të vogël nxënësish ose janë në gjendje mesatare. Besojmë se bashkimi do të çojë në njësi me numër të rëndësishëm nxënësish që mund të përmirësohen dhe të grumbullojnë një masë të rëndësishme të strukturave plotësuese dhe shërbimeve arsimore respective. Bashkimet propozohet të implementohen në një periudhë afatgjatë pasi të përmirësohet rrjeti rrugor dhe të zhvillohet mjaftueshëm transporti brenda Bashkisë.

Nga ana tjetër, ka shumë raste të vendbanimeve ose grupeve të vendbanimeve, të cilat janë të izoluar dhe me akses të vështirë, në shumë njësi administrative të Bashkisë. Pra, në mjaft raste zgjidhet që të ruhen objektet ekzistuese, që do t'i shërbejnë popullatave më të vogla të nxënësve, duke qenë se gjendja e rrjetit rrugor dhe distancat e mëdha kohore përbëjnë parametër bazë.

Propozimi për të bashkuar Kopështet dhe Shkollat 9-vjeçare ekzistuese dhe krijimi i disa njësive të reja paraqitet në tabelën 3.3.1. Në këtë tabelë listohen popullsia e synuar dhe njësitë ekzistuese, llogariten nevojat në të ardhmen për tokë në bazë të standardeve të tokës (neni 83, VKM 671/2015 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit") dhe ilustruhet në mënyrë skematike propozimi që i referohet katër niveleve të arsimit dhe njësive administrative përkatëse. Atje ku janë vëzhguar mangësi, konkretisht në çerdhe dhe në shkollat e mesme, propozohen njësi të reja duke kombinuar raportin njësi/popullësi (VKM 671/2015 - neni 83), vendndodhjen e vendbanimeve dhe rrezet e shërbimit. Gjithashtu, në programimin e përgjithshëm është marrë parasysh edhe kriteri i rrezes së shërbimit për të siguruar kombinimin optimal të të gjitha parametrave dhe përshtatjen me rrethanat dhe nevojat ekzistuese.

Lidhur me rrezen e shërbimit të fëmijëve / nxënësve, ato përcaktohen në nenin 83 të VKM 671/2015 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit", në nivel shkolle dhe me dallim në zonat urbane dhe rurale. Për Çerdhet përcaktohet rrezja 200-300m, për Kopshtet 250-350m (zonat urbane) dhe 500-600m (zonat rurale), për Shkollat 9-vjeçare 500-600m (zonat urbane) dhe 1000-1500m (zonat rurale) dhe për Shkollat e Mesme 1000-1500m (zonat urbane) dhe 2000-4500m (zonat rurale). Rrezja maksimale respektohet në vijë të përgjithshme. Në rastet kur popullsia e shërbyer është e vogël dhe distancat janë të mëdha, si dhe preferohen bashkimet e propozuara, i jepet rëndësi krijimit të njësive të qëndrueshme, madje edhe me rreze më të madhe të ofrimit të shërbimeve.

Megjithatë, sidomos në zonën e Skraparit, kriteri me rëndësi më të madhe për zgjedhjen e infrastrukturave utilitare është qasja dhe vështirësia në lëvizje, pasi në shumë raste vendbanimet që duket se janë afër nuk kanë aks rrugor që i lidh ato. Gjithashtu, një tjetër veçanti e rajonit është se shumë vendbanime janë të lidhura në mënyrë rrezore me kryeqendrën e Bashkisë, Çorovodë dhe kështu kanë qasje më të lehtë atje, kështu që në kryeqendrën e Bashkisë janë propozuar më shumë infrastruktura utilitare që t'i shërbejnë edhe vendbanimeve fqinje.

Objektet shkollore ekzistuese që pas bashkimit, si dhe me kalimin e kohës, do të pushojnë së funksionuari, mund të përdoren për një gamë të gjerë shërbimesh sociale. Në varësi të nevojave të komuniteteve lokale dhe në raport/ lidhje me mundësitë e mirëmbajtjes/përmirësimit të potencialit të ndërtesave, në të ardhmen mund të transformohen në hapësira për t'i shërbyer shoqatave dhe eventeve kulturore, njësve të mirëqenies sociale, etj. Gjithashtu, kopshtet dhe shkollat 9-vjeçare që propozohen të shfuqizohen në disa vendbanime, mund të strehojnë respektivisht çerdhet që do të propozohen.

Në njësinë administrative Vëndreshë propozohet ruajtja e shkollës 9-vjeçare ekzistuese dhe ndërtimi i një shkolle të mesme në vendbanimin Vëndreshë e Madhe I. Infrastruktura arsimore do të shërbejë të gjithë ish komunës. Nevojat e vendbanimeve për Kopësht do të plotësohen nga struktura e propozuar në vendbanimin e Therëpelit. Në këtë vendbanim dhe në Vëndreshë e Madhe I propozohen dy çerdhe, të cilat do të shërbejnë gjithashtu Valë-Ibros dhe Vëndreshës së Vogël 2-Vëndreshë e Malit 3-Lavdar-Spatharë përkatësisht.

Në njësinë administrative Potom propozohet ruajtja dhe funksionimi i shkollës 9-vjeçare ekzistuese në vendbanimin Gjergjovë, në kuadër të shkrirjes së propozuar të njësive ekzistuese. Shkolla e mesme ekzistuese dhe një kopësht i propozuar në vendbanimin Potom do të shërbejnë nevojave përkatëse të njësisë administrative. Në këtë vendbanim propozohet edhe një çerdhe e cila do të

shërbejë gjithashtu edhe vendbanimeve Helmës, Backë, Nikollarë dhe Staraveckë, ndërsa vendbanimet e tjera do të marrin shërbime nga struktura e dytë e propozuar në vendbanimin e Gjergjovës.

Shkolla e mesme ekzistuese në vendbanimin e Potomit, propozohet që ti shërbejë gjithashtu vendbanimeve të njësive administrative Çepan, Rehovicë dhe Qendër Skrapar. Në njësinë administrative Çepan propozohet krijimi i tre çerdheve, në Malind, Çepan dhe Prishtë që do të shërbejnë edhe për Muzhëncë-Sevran i madh-Sevran i Vogël-Qeshibes-Strënc-Kakos, Muzhakë-Rog-Zabërzan dhe Zabërzan i Ri-Rehovicë. Dy grupet e fundit të vendbanimeve do të shërbehen nga kopshti i propozuar në vendbanimin e Çepanit dhe grupet e tjera nga strukturat e propozuar në vendbanimin e Malindit. Në kuadër të shkrirjes së shkollave 9-vjeçare, të propozuar, rekomandohet ruajtja e shkollës ekzistuese në Çepan, e cila do të shërbejë përveç se ish komunën por edhe vendbanimin e Rehovicës të njësisë administrative Qendër Skrapar. Së fundi, nevojat e vendbanimit të Blezëncës për kopësht dhe çerdhe do të plotësohen nga vendbanimet e Çerenishtit dhe Zogasit, të njësisë administrative Qendër Skrapar për shkak të afërsisë mes tyre dhe lidhjes më të mirë rrugore.

Në njësinë administrative Qendër Skrapar propozohet që të mbahen dhe të funksionojnë katër shkollat 9-vjeçare nga totali i atyre ekzistuese, të cilat do t'i shërbejnë grupeve të vendbanimeve përkatëse. Bëhet fjalë për shkollat në vendbanimet Grepckë, Slatinjë, Radësh dhe Orizaj. Propozohet, përkatësisht, ruajtja dhe funksionimi i kopshteve në vendbanimet Çerenisht, Sharovë, Orizaj dhe Storrë. Gjithashtu, propozohet krijimi i një objekti të ri në vendbanimin Radësh. Vendbanimi Veseshtë propozohet që të marr shërbimet në shkollat e qytetit të Çorovodës. Respektivisht, propozohet që vendbanimi i Rehovicës të marrë shërbimet në strukturën arsimore të njësisë administrative fqinje të Çepanit, për shkak të afërsisë së tyre dhe lidhjes më të mirë rrugore. Të gjithë vendbanimet e tjera të ish komunës së Çepanit, propozohet që të marrin shërbime nga shkolla e mesme e Çorovodës.

Në njësinë administrative Bogovë, propozohet krijimi i tre çerdheve në vendbanimet Kakrukë, Selan dhe Novaj, të cilat do t'i shërbejnë grupeve përkatëse të vendbanimeve (shiko tabelën 3.3.1). Propozohet ruajtja dhe funksionimi i kopshtit në vendbanimin e Bogovës për të shërbyer edhe për vendbanimet Jaupas dhe Kakrukë. Vendbanimet Dobrushë, Përparim dhe Selan, propozohet që të marrin shërbim në kopshtin e vendbanimit të Storrës (njësinë administrative Qendër Skrapar) për shkak të afërsisë dhe lidhjes më të mirë rrugore. Propozohet një strukturë e re në vendbanimin e Nishovës, për tu shërbyer edhe vendbanimeve të Bargullasit dhe Novaj. Propozohet ruajtja dhe funksionimi i shkollave 9-vjeçare në vendbanimet e Dobrushës dhe Novaj, të cilat do të shërbejnë grupet përkatëse të vendbanimeve. Së fundi, propozohet krijimi i shkollës së mesme në Novaj për të gjithë ish komunën.

Vendbanimet e njësisë administrative së Leshnjës do të shërbehen nga kopshti ekzistues dhe shkolla 9-vjeçare në vendbanimin homonim. Propozohet një çerdhe në Turbohovë, ndërsa nevojat për arsimin e mesëm do të mbulohen në strukturën e propozuar në vendbanimin e Gjerbësit të njësisë administrative fqinje.

Vendbanimi i Gjerbësit, i njësisë administrative, fqinje ka shkollë 9-vjeçare, e cila propozohet të jetë në shërbim edhe të vendbanimeve të Mëlovës, Zaloshnjës, Ujanikut dhe Gradecit. Në kuadër të

shkrijës së propozuar të shkollave 9-vjeçare, propozohet që vendbanimet e tjera të njësisë administrative të shërbehen nga shkolla ekzistuese në Barçi 1.

Propozohen tre çerdhe në vendbanimet Strafickë, Rehovë dhe Gjerbës, të cilat do ti shërbejnë grupeve përkatëse të vendbanimeve. Gjithashtu, propozohet, një kopësht në Rehovë për shërbimin ndaj njësisë administrative, me përjashtim të vendbanimeve Gjerbës, Ujanik, Gradec të cilat propozohet që të marrin shërbim nga njësia e propozuar në vendbanimin Trebël të njësisë administrative Zhepë.

Në vendbanimin Trebël të njësisë administrative Zhepë propozohet gjithashtu një çerdhe që do të shërbejë edhe për vendbanimet e Rromasit, Tërrovës, Shpatanjit dhe Dobrenjit. Një strukturë e dytë propozohet në vendbanimin e Zhepës për të shërbyer për të gjitha vendbanimet e tjera. Në këtë vendbanim propozohet edhe kopësht. Nga shkollat ekzistuese 9-vjeçare propozohet ruajtja e atyre në vendbanimet e Trebëlit dhe Zhepës (do të kenë dhe çerdhe dhe kopësht), që do shërbejnë për grupet përkatëse të vendbanimeve. Nevojat e njësisë administrative për arsimin e mesëm do të mbulohen nga shkolla e mesme e propozuar në Gjerbës të njësisë administrative fqinje.

Në qendrën e Çorovodës propozohen gjashtë çerdhe, të shpërndara në mënyrë të tillë që të mbulohet në mënyrë të kënaqshme rrjeti urban nga rrezet e shërbimit. Gjithashtu, propozohen dy kopshte të reja, një shkollë e re 9- vjeçare dhe dy shkolla të mesme të reja, me qëllim mbulimn e tokës së domosdoshme dhe të rrezeve të shërbimit si dhe shërbimin ndaj numrit të përgjithshëm të foshnjave dhe nxënësve.

Lidhur me nevojat për shëndetësi (tabela 3.3.6) propozojmë pajisjen me ambulanca (qendra të ofrimit të ndihmës së shpejtë) të vendbanimeve të cilat nuk kanë një strukturë të tillë sot. Bëhet fjalë për vendbanimet e Bashkisë, me përjashtim të qendrës dhe vendbanimeve Munushtir, Kakrukë, Therepel, Potom, Leshnje, Zaloshnjë dhe Gjerbës. Gjithashtu, propozohet krijimi i qendrës shëndetësore në vendbanimet- qendrat e tetë njësive administrative (me përjashtim të qytetit).

U bë gjithashtu edhe një regjistrim i vendeve fetare ekzistuese, strukturave sociale dhe ndërtesave administrative ((tabela 3.3.7). Duke pasur parasysh mungesat në hapësirat kulturore dhe njësitë e mirëqenies sociale, rekomandojmë krijimin e qendrave / hapësirave kulturore dhe strukturave sociale (p.sh. qendrave rinore, qendrave për fëmijë ose të moshuar) me prioritet vendbanimet me popullsi më të madhe, të cilat do të grumbullojnë edhe shumicën e objekteve shkollore. Bëhet fjalë për vendbanimet Radësh, Novaj, Selan, Therepel, Vëndreshë e Madhe 1, Çepan, Malind, Potom, Gjergjovë, Turbohovë, Leshnje, Strafickë, Rehovë, Gjerbës dhe Zhepë.

Për sa i përket hapësirave të gjelbra, terreneve sportive dhe parkingjeve, është bërë një vlerësim i nevojave në të ardhmen për tokë në bazë të popullsisë të synuar dhe standardeve të tokës (tabelat 3.3.3, 3.3.4 dhe 3.3.5). Duke patur parasysh mungesat që ekzistojnë, propozohet plotësimi i të gjitha vendbanimeve me vende parkimi, fusha sporti dhe hapësira të përbashkëta (kënde lojrash, hapësira të gjelbra etj.) sipas tokës së nevojshme çdo herë. Toka e nevojshme llogaritet duke shumëzuar popullësinë e synuar, të parashikuar me standartet përkatëse të tokës (m² për çdo banor) të përcaktuara në Vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 671/2015. Propozimi (kollona nr. 5 në tabela) është indicativ, sipas tokës së nevojshme dhe popullsisë së synuar dhe do të finalizohet dhe vendoset në kuadër të studimeve të specializuara.

Për sa i përket cilësisë së infrastrukturave ekzistuese sociale vëmë re se në vija të përgjithshme është e kënaqshme në kryeqendrën e Bashkisë dhe në vendbanimet më të mëdha (p.sh. Çepan), ndërsa në vendbanimet më të vogla ka probleme në infrastrukturat shkollore. Në rastet kur vihen re probleme dhe mangësi si në infrastrukturat ekzistuese, ashtu dhe në ambientet e tjera ndihmëse, gjykohet i nevojshëm trajtimi i tyre. Në bazë të parashikimit për rritjen e popullsisë në vitet e ardhshme dhe duke synuar përmirësimin e mjaftueshmërisë dhe cilësisë të shërbimeve arsimore, propozhet përmirësimi i përgjithshëm estetik dhe funksional i stokut të ndërtesave shkollore.

Njësia Administrative	Vendbanimet	Popullsia e Synuar	Arsim																									
			Çerdhe							Kopësht							Shkollë 9- vjeçare							Shkollë e mesme				
			popullsia e shërbyer	standarti i tokës	toka ekzistuese	tokë e domosdoshme	propozim		popullsia e shërbyer	standarti i tokës	toka ekzistuese	tokë e domosdoshme	propozim		popullsia e shërbyer	standarti i tokës	toka ekzistuese	tokë e domosdoshme	propozim		popullsia e shërbyer	standarti i tokës	toka ekzistuese	tokë e domosdoshme	propozim			
			banorët	fëmijë	m ² /fëmijë	m ²	m ²	njësi	sipërfaqja	fëmijë	m ² /fëmijë	m ²	m ²	njësi	sipërfaqja	nxënës	m ² /nxënës	m ²	m ²	njësi	sipërfaqja	nxënë	m ² /nxënë	m ²	m ²	njësi	sipërfaqja	
								(vërejtje)						(vërejtje)						(vërejtje)						(vërejtje)		
			1	2	3	4	5=2*3	6	7	8	9	10	11=8*9	12	13	14	15	16	17=14*15	18	19	20	21	22	23=20*21	24	25	
Çorovodë	Çorovodë	9722	243	25	400	6076	5	6000		389	18	3627	7000	2	3000	389	20	3305	7778	1	5000	486	20	2777	9722	2	14000	
Qëndër Skrapar	Veseshitë*	198	5	25		124	248 fëmijë			8	18		142	Totali=397 fëmijë		8	20		158			10	20		* Totali=775 fëmijë			
Vëndreshë	Therepel	571	14	25		357	1	900		23	18		411	1	1500	23	20	2056	457			29	20		571			
	Valë	106	3	25		66	Totali=20 fëmijë			4	18		76			4	20		85			5	20		106			
	Ibro	120	3	25		75	20			5	18		87	Totali=79 fëmijë		5	20		96			6	20		120			
	Vëndreshë e Madhe 1	402	10	25		251	1	900		16	18		290			16	20	1925	322			20	20		402	1	2000	
	Vëndreshë e Vogël 2	193	5	25		121	Totali=30 fëmijë			8	18		139			8	20	1670	155			10	20		193	Totali=99 nxënës		
	Vëndreshë e Malit 3	143	4	25		89				6	18		103			6	20	218	114			7	20		143			
	Lavdar	71	2	25		44				3	18		51			3	20	500	57	Totali=79 nxënës		4	20		71			
	Spatharë	378	9	25		236				15	18		272			15	20	580	302			19	20		378			
Potom	Gjergjovë	156	4	25		97	1	900		6	18		112			6	20	1117	125			8	20		156			
	Dymish	6	0	25		3	Totali=10 fëmijë			0	18		4			0	20		4			0	20		6			
	Koprëncë	40	1	25		25				2	18		29			2	20	250	32			2	20		40			
	Gërmenj	34	1	25		21				1	18		25			1	20		27			2	20		34			
	Visockë	110	3	25		69				4	18		80			4	20	122	88			6	20		110			
	Qafë	59	1	25		37				2	18		42			2	20	456	47			3	20		59			
	Helmës	24	1	25		15				1	18		18			1	20	548	19			1	20		24			
	Backë	422	11	25		264				17	18		304	Totali=56 fëmijë		17	20	800	338	Totali=56 nxënës		21	20		422			
	Potom	434	11	25		271	1	900		17	18		313	1	1000	17	20		347			22	20	1846*	434			
	Nikollarë	39	1	25		24	Totali=25 fëmijë			2	18		28			2	20		31			2	20		39			
	Staraveckë	74	2	25		46				3	18		53			3	20	1780	59			4	20		74			
Çepan	Blezëncë*	86	2	25		54	Shërbehet në Zogas (Qëndër Skrapar)			3	18		62	Shërbehet në Çerenisht (Qëndër Skrapar)		3	20	615	69			4	20		86			
	Malind	86	2	25		54	1	900		3	18		62	1	1000	3	20		69			4	20		86	Totali=169 nxënës		
	Muzhëncë	62	2	25		39	Totali=13 fëmijë			2	18		45			2	20	350	49			3	20		62			
	Sevran i madh	76	2	25		48				3	18		55			3	20		61			4	20		76			
	Sevran i Vogël	84	2	25		52				3	18		60	Totali=21 fëmijë		3	20		67			4	20		84			
	Qeshibes	72	2	25		45				3	18		52			3	20	320	57			4	20		72			
	Strëncë	117	3	25		73				5	18		84			5	20	300	94			6	20		117			
	Kakos	39	1	25		24				2	18		28			2	20		31			2	20		39			
	Çepan	318	8	25		199	1	900		13	18		229	1	1000	13	20	1237*	255			16	20		318			
	Muzhakë	110	3	25		69	Totali=16 fëmijë			4	18		80			4	20	200	88			6	20		110			
	Rog	173	4	25		108				7	18		125	Totali=55 fëmijë		7	20	308	139	Totali=80 nxënës		9	20		173			
	Zabërzan	56	1	25		35				2	18		41			2	20	422	45			3	20		56			
	Zabërzan i Ri	186	5	25		116				7	18		134			7	20		148			9	20		186			
	Prishtë	219	5	25		137	1	900		9	18		158			9	20	1440	175			11	20		219			
Qëndër Skrapar	Rehovicë	307	8	25		192	Totali=18 fëmijë			12	18		221			12	20	1250	246			15	20		307			
	Zogas	320	8	25		200	1	900		13	18		231			13	20	250	256			16	20		320	* Shërbehet në Çorovodë		
	Polenë	101	3	25		63	Totali=26 fëmijë			4	18		72			4	20	910	80			5	20		101			
	Osojë	299	7	25		187	Shërben Blezëncën* (Çepan)			12	18		216			12	20	1317	240			15	20		299			
	Kalanjas	102	3	25		64				4	18		73	Totali=69 fëmijë		4	20	860	81			5	20		102			
	Dhores	138	3	25		86				6	18		99			6	20		110			7	20		138			

Çerenisht Grepckë Liqeth Sharovë Slatinjë Cerovë Veleshnjë Nishicë Radësh Koritë Gradec Mollas Orizaj Buzuq Munushtir Strorë Vërzhezhë Veseshhtë*	284	7	25	177		11	18	265*	204	11	20	265	227	Totali=69 nxënës	14	20	284				
	340	9	25	213	1	900	14	18	245	14	20	2720	272		17	20					
	139	3	25	87	Totali=19 femijë		6	18	100	6	20	135	111		7	20					
	240	6	25	150	1	900	10	18	539*	173	10	20		192	12	20	240				
	81	2	25	50	Totali=21 femijë		3	18		58	Totali=34 femijë	3	20	355	65	4	20				
	106	3	25	66		4	18		76	4		20		85	Totali=34 nxënës	5	20				
	131	3	25	82		5	18		95	5		20		105		7	20				
	299	7	25	187		12	18		216	12	20	287	240	15		20					
	719	18	25	450	1	900	29	18		518	1	900	29	20	4895	575	36	20			
	39	1	25	24	Totali=29 femijë		2	18		28	Totali=47 femijë	2	20		31	Totali=47 nxënës	2	20			
	242	6	25	151		10	18		174	10		20		194	12		20				
	179	4	25	112		7	18		129	7		20	542	143	9		20				
	218	5	25	136	1	900	9	18	816	157	Totali=38 femijë		9	20	817*	174	11	20			
	266	7	25	166	Totali=27 femijë		11	18		192	Shërbehet në Sharovë	11	20		213	13	20				
	251	6	25	157		10	18	459	181	10		20		201	13	20					
	352	9	25	220		14	18	395*	254	14		20	395	282	Totali=73 nxënës	18	20				
	726	18	25	454	1	900	29	18	600	523	29	20	600	581		36	20				
					Totali=18 femijë																
Veseshhtë*	198	5	25	124	Shërbehet në Çorovodë		8	18	142	Shërbehet në Çorovodë		8	20	158	Shërbehet në Çorovodë		10	20	198		
Bogovë	Kakrukë	1068	27	25	667	1	900	43	18	750	769	Totali=52 femijë		43	20	810	854	53	20	1068	
	Dobrushë	273	7	25	171	Totali=27 femijë		11	18		197	Totali=52 femijë	11	20	1200*	219	14	20	273		
	Përparim	109	3	25	68		4	18		78	4		20	798	87	5	20	109			
	Selan	311	8	25	194	1	900	12	18		224		12	20		249	Totali=70 nxënës		16	20	311
	Bogovë	117	3	25	73			5	18	727*	84		5	20	727	94	6	20	117		
	Jaupas	126	3	25	79	Totali=23 femijë		5	18		90		5	20		101	6	20	126		
	Bargullas	395	10	25	247			16	18		285		16	20		316	20	20	395		
Novaj	622	16	25	389	1	900	25	18		448	Totali=49 femijë		25	20	945*	498	31	20	622		
Nishovë	204	5	25	127	Totali=31 femijë		8	18		147	1	900	8	20	1950	163	Totali=59 nxënës		10	20	204
Leshnje	Turbohovë	183	5	25	115	1	900	7	18		132		7	20	1215	147	9	20	183		
	Kapinovë	62	2	25	39	Totali=23 femijë		2	18		45		2	20	850	49	3	20	62		
	Krastë	66	2	25	41			3	18		48		3	20		53	3	20	66		
	Faqekuq	9	0	25	6			0	18		6		0	20		7	0	20	9		
	Gostëncë	138	3	25	86			6	18		99		6	20	760	110	7	20	138		
	Leshnje	162	4	25	102			6	18	962	117	Totali=37 femijë		6	20	962	130	8	20	162	
	Vlushë	297	7	25	186			12	18		214		12	20	1660	238	Totali=37 nxënës		15	20	297
	Bërsakë	7	0	25	4			0	18		5		0	20		6	0	20	7		
Gjerbës	Strafickë	170	4	25	106	1	900	7	18		123		7	20	1150	136	9	20	170		
	Vishanj	21	1	25	13	Totali=10 femijë		1	18		15		1	20		17	1	20	21		
	Barçi 1	117	3	25	73			5	18		84		5	20	930	94	6	20	117		
	Barçi 2	85	2	25	53			3	18		61	Totali=52 femijë		3	20		68	4	20	85	
	Kuç	71	2	25	44			3	18		51		3	20		57	4	20	71		
	Rehovë	172	4	25	108	1	900	7	18		124	1	950	7	20	980	138	9	20	172	
	Grëmshe	62	2	25	39	Totali=9 femijë		2	18		45		2	20		49	3	20	62		
	Gjogovicë	72	2	25	45			3	18		52		3	20	1270	57	Totali=31 nxënës		4	20	72
	Mëlovë	164	4	25	102			7	18		118		7	20		131	8	20	164		
	Zaloshnjë	355	9	25	222			14	18		255		14	20	737	284	18	20	355		
	Gjerbës	635	16	25	397	1	900	25	18		457		25	20	1971	508	32	20	635		
	Ujanik	50	1	25	31	Totali=31 femijë		2	18		36		2	20		40	Totali=50 nxënës		2	20	50
Gradec	54	1	25	34			2	18		39	Totali=51 femijë		2	20		43	3	20	54		
Zhepë	Trebël	147	4	25	92	1	900	6	18		106	1	950	6	20	320*	118	7	20	147	
	Rromas	144	4	25	90	Totali=18 femijë		6	18		103		6	20	167	115	7	20	144		
	Tërrovë	189	5	25	118			8	18		136		8	20	210	151	Totali=22 nxënës		9	20	189

REPUBLIKA E SHQIPRIE
KOMITETI QENDRORE I ZEMËRIMIT
DREKTORIA E SHKËRIMTARIA

* Shërbehen në Çorovodë

1 3500

1 5000

Totali=244 femijë

* Shërbehet në Çorovodë

	Shpatanj	41	1	25	26	2	18	29	2	20	33	2	20	41
	Dobrenj	191	5	25	119	8	18	138	8	20	153	10	20	188
	Grevë	148	4	25	93	6	18	107	6	20	118	7	20	148
	Posten	38	1	25	23	2	18	27	2	20	30	2	20	38
	Kovaçanj	137	3	25	86	5	18	99	5	20	110	7	20	137
	Gurazez	161	4	25	101	6	18	116	6	20	129	8	20	161
	Çorrotat	123	3	25	77	5	18	88	5	20	98	6	20	123
	Cericë	222	6	25	139	9	18	160	9	20	178	11	20	222
	Zhepë	134	3	25	84	5	18	96	5	20	107	7	20	134
	Leskovë	222	6	25	139	9	18	160	9	20	178	11	20	222
					<i>Totali=30 femijë</i>			<i>Totali=55 femijë</i>			<i>Totali=55 nxënës</i>			
					1 900			1 1000						

Tabela 3.3.1: Infrastruktura ekzistuese dhe të propozuara në Bashkinë Skrapar

Në rastet e tokës ku ka më shumë se një shkollë të nivelit ndryshëm (p.sh. kopësht dhe Shkollë 9- vjeçare) u bë një ndarje e barabartë e sipërfaqes së tokës për qëllime të përllogaritjes.

Aty ku propozohet bashkim i shkollave, theksohet se do të bëhet në një periudhë afatmesme dhe afatgjatë (fazë tranzicioni) dhe pasi të përfundohen projektet e nevojshme rrugore dhe të zhvillohet mjaftueshëm komunikimi i brendshëm komunitar i transportit.

Infrastruktura ekzistuese dhe e propozuar në qytetin e Çorovodës përshkruhen analitikisht në tabelën 3.3.2

* Është propozuar për të hetuar mundësinë e zgjerimit të tokës në mënyrë që të përmbushë nevojën për tokë

Njësia Administrative	Vendbanimet / Njësi	Popullsia e Synuar	Arsim																								
			Cerdhe						Kopësht						Shkollë 9- vjeçare						Shkollë e mesme						
			popullsia e shërbyer	standarti i tokës	toka ekzistuese	tokë e domosdoshmë	propozim		popullsia e shërbyer	standarti i tokës	toka ekzistuese	tokë e domosdoshmë	propozim		popullsia e shërbyer	standarti i tokës	toka ekzistuese	tokë e domosdoshmë	propozim		popullsia e shërbyer	standarti i tokës	toka ekzistuese	tokë e domosdoshmë	propozim		
			banorët	femijë	m ² /femijë	m ²	m ²	njësi	sipërfaqja	femijë	m ² /femijë	m ²	m ²	njësi	sipërfaqja	nxënës	m ² /nxënës	m ²	m ²	njësi	sipërfaqja	nxënës	m ² /nxënës	m ²	m ²	njësi	sipërfaqja
			1	2	3	4	5=2*3	6	7	8	9	10	11=8*9	12	13	14	15	16	17=14*11	18	19	20	21	22	23=20*21	24	25
Çorovodë	ZU.1.5					1	1200																				
	ZU.1.7					1	1200			1555						1555											
	ZU.2															1750							2777				
	ZU.3.1				200					1000																	
	ZU.4									442																	
	ZU.5.1.1					1	1200																				
	ZU.5.1.4					1	1200																				
	ZU.5.1.5											1	1500														
	ZU.5.1.2																	1	5000						1	7000	
	ZU.6.1.2																								1	7000	
	ZU.6.2				200						630																
ZU.6.3					1	1200					1	1500															
Çorovodë	Total	9722	243	25	400	6076	5	6000	389	18	3627*	7000	2	3000	389	20	3305	7778	1	5000	486	20	2777	9722	2	14000	
Qëndër Skrapar	Vesesh të	198	5	25		124	248	femijë	8	18		143	397	femijë	8	20		158	397	femijë	10	20		198			
	Osojë	299																			15	20		299			
	Kalanjas	102																			5	20		102			
	Dhores	138																			7	20		138			
	Çerenisht	284																			14	20		284			
	Grepckë	340																			17	20		340			
	Liqeth	139																			7	20		139			
	Sharovë	240																			12	20		240			
	Slatinjë	81																			4	20		81			
	Cerovë	106																			5	20		106			
	Veleshnjë	131																			7	20		131			
	Nishicë	299																			15	20		299			
	Radësh	719																			36	20		719			
	Koritë	39																			2	20		39			
	Gradec	242																			12	20		242	754	femijë	
	Mollas	179																			9	20		179			
	Orizaj	218																			11	20		218			
	Buzuq	266																			13	20		266			
	Munushtir	251																			13	20		251			
	Storë	352																			18	20		352			
	Vërzhezhë	726																			36	20		726			
Totali		15072	248					5	6000	397				2	3000	397				1	5000	754				2	14000

Tabela 3.3.2: Infrastruktura ekzistuese dhe të propozuara për arsimin në qytetin e Corovodës dhe në Qëndër Skrapar

Në rastet e tokës që mund të strehojë më shumë se një shkollë ose njësi shkollore të nivelit të ndryshëm (p.sh. kopësht dhe Shkollë 9- vjeçare) ishte ndarë në pjesë të barabarta e sipërfaqes së tokës për qëllime të llogaritjes.

* Është propozuar për të hetuar mundësinë e zgjerimit të tokës në mënyrë që të përmbushë nevojën për tokë

Njësia Administrative	Vendbanimi	Synimi i Popullsisë	Gjelbërimi publik		
			standardi i tokës	toka e domosdoshme	propozimi
		banorë 1	m ² /banor 2	m ² 4=1*2	m ²
Çorovodë	Çorovodë	9722	5.0	3793	50000
Qëndër Skrapar	Zogas	320	1.0	320	500
	Polenë	101	1.0	101	200
	Osojë	299	1.0	299	500
	Kalanjas	102	1.0	102	200
	Dhores	138	1.0	138	200
	Çerenisht	284	1.0	284	500
	Grepckë	340	1.0	340	500
	Liqeth	139	1.0	139	200
	Sharovë	240	2.5	599	800
	Slatinjë	81	1.0	81	100
	Cerovë	106	1.0	106	200
	Veleshnjë	131	1.0	131	200
	Nishicë	299	2.5	749	800
	Radësh	719	2.5	1798	2000
	Koritë	39	1.0	39	50
	Gradec	242	1.0	242	500
	Mollas	179	2.5	447	500
	Orizaj	218	2.5	544	800
	Buzuq	266	1.0	266	500
	Munushtir	251	1.0	251	500
	Storë	352	1.0	352	500
	Vërzhezhë	726	2.5	1815	2000
	Rehovicë	307	1.0	307	500
	Vesesh të	198	1.0	198	200
totali		6078		9650	12950
Bogovë	Kakrukë	1068	1.0	1068	1200
	Bargullas	395	1.0	395	500
	Novaj	622	2.5	1556	2000
	Nishovë	204	1.0	204	500
	Dobrushë	273	1.0	273	500
	Përparim	109	1.0	109	200
	Bogovë	117	1.0	117	200
	Jaupas	126	1.0	126	200
	Selan	311	1.0	311	500
totali		3225		4158	5800
Vëndreshë	Lavdar	71	1.0	71	100
	Spatharë	378	1.0	378	500
	Therapel	571	2.5	1428	1500
	Valë	106	1.0	106	200
	Vëndreshë e Madhe 1	402	1.0	402	500
	Vëndreshë e Vogël 2	193	2.5	483	500
	Vëndreshë e Malit 3	143	1.0	143	200
	Ibro	120	1.0	120	200
totali		1984		3131	3700
Çepan	Çepan	318	1.0	318	500
	Muzhakë	110	1.0	110	200
	Rog	173	1.0	173	200
	Zabërzan i Ri	186	1.0	186	200
	Zabërzan	56	1.0	56	100

	Blezëncë	86	1.0		86	100
	Malind	86	1.0		86	100
	Muzhëncë	62	1.0		62	100
	Sevran i madh	76	1.0		76	100
	Sevran i Vogël	84	1.0		84	100
	Qeshibes	72	1.0		72	100
	Strënc	117	1.0		117	200
	Kakos	39	1.0		39	100
	Prishtë	219	2.5		547	800
	totali	1685			2013	2900
Potom	Potom	434	2.5		1086	1100
	Gjergjovë	156	1.0		156	200
	Koprëncë	40	1.0		40	100
	Gërmenj	34	1.0		34	100
	Visockë	110	1.0		110	200
	Qafë	59	1.0		59	100
	Helmës	24	1.0		24	100
	Backë	422	1.0		422	500
	Nikollarë	39	1.0		39	100
	Dymish	6	1.0		6	50
	Staraveckë	74	1.0		74	100
	totali	1398			2049	2650
Leshnje	Turbohovë	183	1.0		183	200
	Kapinovë	62	1.0		62	100
	Krastë	66	1.0		66	100
	Faqekuq	9	1.0		9	50
	Gostëncë	138	1.0		138	200
	Leshnje	162	1.0		162	200
	Vlushë	297	1.0		297	500
	Bërsakë	7	1.0		7	50
	totali	925			925	1400
Gjerbës	Straficë	170	2.5		425	500
	Vishanj	21	1.0		21	100
	Barçi 1	117	1.0		117	200
	Barçi 2	85	1.0		85	100
	Kuç	71	1.0		71	100
	Rehovë	172	2.5		431	500
	Grëms	62	1.0		62	200
	Mëlovë	164	2.5		409	500
	Gjogovicë	72	1.0		72	100
	Zaloshnjë	355	1.0		355	500
	Gjerbës	635	2.5		1588	1600
	Ujanik	50	1.0		50	100
	Gradec	54	1.0		54	100
	totali	2027			3740	4600
Zhepë	Trebël	147	1.0		147	200
	Rromas	144	1.0		144	200
	Tërrovë	189	1.0		189	200
	Shpatanj	41	1.0		41	100
	Dobrenj	191	1.0		191	200
	Grevë	148	1.0		148	200
	Posten	38	1.0		38	100
	Kovaçanj	137	1.0		137	200
	Gurazez	161	1.0		161	200
	Çorrotat	123	1.0		123	200
	Cericë	222	1.0		222	500

Zhepë	134	1.0	134
Leskovë	222	1.0	222
totali	1893		2097

Tabela 3.3.3 : Ambiente gjelbëruese ekzistuese dhe të propozuara në Bashkinë e Skraparit

Njësia Administrative	Vendbanimet	Synimi i Popullsisë	Terrene sportive			
			standardi i tokës	toka ekzistuese	toka e domosdoshme	propozim
			banorë 1	m ² /banorë 2	m ² 3	m ² 4=1*2 5=4-3
Çorovodë	Çorovodë	9722	2.6	11621	25277	13656
Qëndër Skrapar	Zogas	320	1.6		513	800
	Polenë	101	1.6		161	200
	Osojë	299	1.6		479	500
	Kalanjas	102	1.6		163	200
	Dhores	138	1.6		221	500
	Çerenisht	284	1.6		454	500
	Grepckë	340	1.6		544	800
	Liqeth	139	1.6		223	500
	Sharovë	240	1.6		384	500
	Slatinjë	81	1.6		129	200
	Cerovë	106	1.6		170	200
	Veleshnjë	131	1.6		210	500
	Nishicë	299	1.6		479	500
	Radësh	719	1.6		1151	1200
	Koritë	39	1.6		62	200
	Gradec	242	1.6		387	500
	Mollas	179	1.6		286	500
	Orizaj	218	1.6		348	500
	Buzuq	266	1.6		426	500
	Munushtir	251	1.6		401	500
	Storë	352	1.6		564	800
	Vërzhezhë	726	1.6		1161	1200
	Rehovicë	307	1.6		491	500
	Veseshë	198	1.6		316	500
	Totali	6078			9725	12800
Bogovë	Kakrukë	1068	1.6		1708	2000
	Bargullas	395	1.6		633	800
	Novaj	622	1.6		996	1000
	Nishovë	204	1.6		326	500
	Dobrushë	273	1.6		437	500
	Përparim	109	1.6		174	200
	Bogovë	117	1.6		187	200
	Jaupas	126	1.6		201	500
	Selan	311	1.6		498	500
	Totali	3225			5160	6200
Vëndreshë	Lavdar	71	1.6		113	200
	Spatharë	378	1.6		605	800
	Therapel	571	1.6		914	100
	Valë	106	1.6		170	200
	Vëndreshë e Madhe 1	402	1.6		643	800
	Vëndreshë e Vogël 2	193	1.6		309	500
	Vëndreshë e Malit 3	143	1.6		228	500
	Ibro	120	1.6		193	200

	Totali	1984			3175	3300
Çepan	Çepan	318	1.6		509	800
	Muzhakë	110	1.6		177	200
	Rog	173	1.6		278	500
	Zabërzan i Ri	186	1.6		297	500
	Zabërzan	56	1.6		90	100
	Blezëncë	86	1.6		138	200
	Malind	86	1.6		138	200
	Muzhëncë	62	1.6		99	100
	Sevran i madh	76	1.6		122	200
	Sevran i Vogël	84	1.6		134	200
	Qeshibes	72	1.6		115	200
	Strëncë	117	1.6		187	200
	Kakos	39	1.6		62	100
	Prishtë	219	1.6		350	500
	Totali	1685			2696	4000
Potom	Potom	434	1.6		695	800
	Gjergjovë	156	1.6		249	500
	Koprëncë	40	1.6		64	100
	Gërmenj	34	1.6		55	100
	Visockë	110	1.6		177	200
	Qafë	59	1.6		94	100
	Helmës	24	1.6		39	100
	Backë	422	1.6		675	800
	Nikollarë	39	1.6		62	100
	Dyrmish	6	1.6		9	50
	Staraveckë	74	1.6		118	200
	Totali	1398			2236	3050
Leshnje	Turbohovë	183	1.6		293	500
	Kapinovë	62	1.6		99	100
	Krastë	66	1.6		106	200
	Faqekuq	9	1.6		14	100
	Gostëncë	138	1.6		221	500
	Leshnje	162	1.6		260	500
	Vlushë	297	1.6		476	500
	Bërsakë	7	1.6		11	100
	Totali	925			1480	2500
Gjerbës	Strafickë	170	1.6		272	500
	Vishanj	21	1.6		34	100
	Barçi 1	117	1.6		187	200
	Barçi 2	85	1.6		136	200
	Kuç	71	1.6		113	200
	Rehovë	172	1.6		276	500
	Grëmsh	62	1.6		99	100
	Mëlovë	164	1.6		262	500
	Gjogovicë	72	1.6		115	200
	Zaloshnjë	355	1.6		567	800
	Gjerbës	635	1.6		1017	1200
	Ujanik	50	1.6		80	100
	Gradec	54	1.6		87	100
	Totali	2027			3244	4700
Zhepë	Trebël	147	1.6		235	500
	Rromas	144	1.6		230	500
	Tërrovë	189	1.6		302	500
	Shpatanj	41	1.6		65	100
	Dobrenj	191	1.6		306	500

Grevë	148	1.6	237	500
Posten	38	1.6	60	100
Kovaçanj	137	1.6	219	500
Gurazez	161	1.6	258	500
Çorrotat	123	1.6	196	200
Cericë	222	1.6	355	500
Zhepë	134	1.6	214	500
Leskovë	222	1.6	355	500
Totali	1923		3034	5400

Tabela 3.3.4: Ambiente ekzistuese dhe të propozuara sportive në Bashkinë e Skraparit

Njësia Administrative	Vendbanimet	Synimi i Popullsisë	Parkim Publik			
			standardi i tokës	toka ekzistuese	toka e domosdoshme	propozim
			banorë 1	m ² /banorë 6	m ² 7	m ² 8=1x6 9=8-7
Çorovodë	Çorovodë	9722	6		58332	60000
Qëndër Skrapar	Zogas	320	6		1923	2000
	Polenë	101	6		603	800
	Osojë	299	6		1797	2000
	Kalanjas	102	6		610	800
	Dhores	138	6		829	1000
	Çerenisht	284	6		1704	2000
	Grepckë	340	6		2042	2200
	Liqeth	139	6		835	1000
	Sharovë	240	6		1439	1500
	Slatinjë	81	6		484	500
	Cerovë	106	6		636	800
	Veleshnjë	131	6		789	800
	Nishicë	299	6		1797	2000
	Radësh	719	6		4316	4500
	Koritë	39	6		232	300
	Gradec	242	6		1452	1500
	Mollas	179	6		1074	1200
	Orizaj	218	6		1306	1500
	Buzuq	266	6		1598	1800
	Munushtir	251	6		1505	1800
	Strorë	352	6		2115	2200
	Vërzhezhë	726	6		4355	4500
	Rehovicë	307	6		1843	2000
	Veseshtë	198	6		1187	1200
	Totali	6078			36468	39900
Bogovë	Kakrukë	1068	6		6406	6500
	Bargullas	395	6		2372	2500
	Novaj	622	6		3734	4000
	Nishovë	204	6		1223	1500
	Dobrushë	273	6		1640	1800
	Përparim	109	6		652	800
	Bogovë	117	6		702	800
	Jaupas	126	6		754	800
	Selan	311	6		1867	2000
	Totali	3225			19349	20700

Vëndreshë	Lavdar	71	6		424	500
	Spatharë	378	6		2267	2500
	Therrepel	571	6		3427	3500
	Valë	106	6		636	800
	Vëndreshë e Madhe 1	402	6		2413	2500
	Vëndreshë e Vogël 2	193	6		1160	1200
	Vëndreshë e Malit 3	143	6		855	1000
	Ibro	120	6		723	1000
	Totali	1984			11906	13000
Çepan	Çepan	318	6		1909	2000
	Muzhakë	110	6		663	800
	Rog	173	6		1041	1200
	Zabërzan i Ri	186	6		1114	1200
	Zabërzan	56	6		338	500
	Blezëncë	86	6		517	800
	Malind	86	6		517	800
	Muzhëncë	62	6		371	500
	Sevran i madh	76	6		457	500
	Sevran i Vogël	84	6		504	800
	Qeshibes	72	6		431	500
	Strëncë	117	6		703	800
	Kakos	39	6		232	500
	Prishtë	219	6		1313	1500
	Totali	1685			10110	12400
Potom	Potom	434	6		2605	2800
	Gjergjovë	156	6		935	1000
	Koprëncë	40	6		239	500
	Gërmenj	34	6		206	500
	Visockë	110	6		663	800
	Qafë	59	6		351	500
	Helmës	24	6		146	200
	Backë	422	6		2532	2800
	Nikollarë	39	6		232	500
	Dyrmish	6	6		33	50
	Staraveckë	74	6		444	500
	Totali	1398			8386	10150
Leshnje	Turbohovë	183	6		1100	1200
	Kapinovë	62	6		371	500
	Krastë	66	6		398	500
	Faqekuq	9	6		53	100
	Gostëncë	138	6		829	1000
	Leshnje	162	6		975	1000
	Vlushë	297	6		1783	2000
	Bërsakë	7	6		42	100
	Totali	925			5551	6400
Gjerbës	Strafickë	170	6		1021	1200
	Vishanj	21	6		126	200
	Barçi 1	117	6		703	800
	Barçi 2	85	6		510	800
	Kuç	71	6		424	500
	Rehovë	172	6		1034	1200
	Grëmsh	62	6		371	500
	Mëlovë	164	6		981	1000
	Gjogovicë	72	6		431	500
	Zaloshnjë	355	6		2128	2200
	Gjerbës	635	6		3812	4000

	Ujanik	50	6		298	500
	Gradec	54	6		325	500
	Totali	2027			12165	13900
Zhepë	Trebël	147	6		882	1000
	Rromas	144	6		862	1000
	Tërrovë	189	6		1134	1200
	Shpatanj	41	6		245	500
	Dobrenj	191	6		1147	1200
	Grevë	148	6		888	1000
	Posten	38	6		225	500
	Kovaçanj	137	6		822	1000
	Gurazez	161	6		968	1000
	Çorrotat	123	6		736	1000
	Cericë	222	6		1333	1500
	Zhepë	134	6		802	1000
	Leskovë	222	6		1333	1500
	Totali	1896			11376	13400

Tabela 3.3.5: Ambiente ekzistuese dhe të propozuara parkimi në Bashkinë e Skraparit

Njësia Administrative	Vendbanimet	Synimi i Popullsisë	Shëndeti							
			spital	ambulancë	qendra shëndetësore	totali i tokës ekzistuese	propozimi		qendra shëndetësore	
			toka ekzistuese	toka ekzistuese	toka ekzistuese		ambulancë		qendra shëndetësore	
			banorë 1	m ² 2	m ² 3	m ² 4	m ² 5=2+3+4	njësi	m ²	njësi
Çorovodë	Çorovodë	9722	5120	1721		6841				
Qëndër Skrapar	Zogas	320					1	700		
	Polenë	101					1	700		
	Osojë	299					1	700		
	Kalanjas	102					1	700		
	Dhores	138					1	700		
	Çerenisht	284					1	700		
	Grepckë	340					1	700		
	Liqeth	139					1	700		
	Sharovë	240					1	700		
	Slatinjë	81					1	700		
	Cerovë	106					1	700		
	Veleshnjë	131					1	700		
	Nishicë	299					1	700		
	Radësh	719					1	700		
	Koritë	39					1	700		
	Gradec	242					1	700		
	Mollas	179					1	700		
	Orizaj	218					1	700		
	Buzuq	266					1	700		
	Munushtir	251		50		50			1	400
	Storë	352					1	700		
Vërzhezhë	726					1	700			
Rehovicë	307					1	700			
Veseshtë	198					1	700			
	TOTALI	6078		50		50	23	16100	1	400
Bogovë	Kakrukë	1068		750		750				
	Bargullas	395					1	700		
	Novaj	622							1	400
	Nishovë	204					1	700		

	Dobrushë	273				1	700		
	Përparim	109				1	700		
	Bogovë	117				1	700		
	Jaupas	126				1	700		
	Selan	311				1	700		
	TOTALI	3225			750	7	4900	1	400
Vëndreshë	Lavdar	71				1	700		
	Spatharë	378				1	700		
	Therepel	571		196					
	Valë	106				1	700		
	Vëndreshë e	402						1	400
	Madhe 1								
	Vëndreshë e	193				1	700		
	Vogël 2								
	Vëndreshë e	143				1	700		
	Malit 3								
	Ibro	120				1	700		
	TOTALI	1984		196		6	4200	1	400
Çepan	Çepan	318						1	400
	Muzhakë	110				1	700		
	Rog	173				1	700		
	Zabërzan i Ri	186				1	700		
	Zabërzan	56				1	700		
	Blezëncë	86				1	700		
	Malind	86				1	700		
	Muzhëncë	62				1	700		
	Sevran i madh	76				1	700		
	Sevran i Vogël	84				1	700		
	Qeshibes	72				1	700		
	Strënc	117				1	700		
	Kakos	39				1	700		
	Prishtë	219				1	700		
	TOTALI	1685				13	9100	1	400
Potom	Potom	434		1983				1	400
	Gjergjovë	156				1	700		
	Koprëncë	40				1	700		
	Gërmenj	34				1	700		
	Visockë	110				1	700		
	Qafë	59				1	700		
	Helmës	24				1	700		
	Backë	422				1	700		
	Nikollarë	39				1	700		
	Dymish	6				1	700		
	Staraveckë	74				1	700		
	TOTALI	1398		1983		10	7000	1	400
Leshnje	Turbohovë	183				1	700		
	Kapinovë	62				1	700		
	Krastë	66				1	700		
	Faqekuq	9				1	700		
	Gostëncë	138				1	700		
	Leshnje	162		4332				1	400
	Vlushë	297				1	700		
	Bërsakë	7				1	700		
	TOTALI	925		4332		7	4900	1	400
Gjerbës	Strafickë	170				1	700		
	Vishanj	21				1	700		

	Barçi 1	117				1	700		
	Barçi 2	85				1	700		
	Kuç	71				1	700		
	Rehovë	172				1	700		
	Grëms	62				1	700		
	Mëlovë	164				1	700		
	Gjogovicë	72				1	700		
	Zaloshnjë	355		190		190			
	Gjerrbës	635		700		700		1	400
	Ujanik	50				1	700		
	Gradec	54				1	700		
	TOTALI	2027		890		890	11	7700	1 400
Zhepë	Trebël	147				1	700		
	Rromas	144				1	700		
	Tërrovë	189				1	700		
	Shpatanj	41				1	700		
	Dobrenj	191				1	700		
	Grevë	148				1	700		
	Posten	38				1	700		
	Kovaçanj	137				1	700		
	Gurazez	161				1	700		
	Çorrotat	123				1	700		
	Cericë	222				1	700		
	Zhepë	134						1	400
	Leskovë	222				1	700		
	TOTALI	1896				12	8400	1	400

Tabela 3.3.6: Zonat ekzistuese dhe të propozuara për shëndetin në Bashkinë e Skraparit

Njësia Administrative	Vendbanimi	Besimi fetar	Administrata	Kujdesi social		Kultura	
		toka ekzistuese	toka ekzistuese	toka ekzistuese	propozimi	toka ekzistuese	propozimi
		m ²	m ²	m ²		m ²	
Çorovodë	Çorovodë	721	8413		1	4190	
Qëndër Skrapar	Zogas						
	Polenë						
	Osojë						
	Kalanjas						
	Dhores	756					
	Çerenisht						
	Grepckë						
	Liqeth						
	Sharovë						
	Slatinjë						
	Cerovë						
	Veleshnjë						
	Nishicë						
	Radësh				1		1
	Koritë						
	Gradec						
	Mollas						
	Orizaj						
	Buzuq						
	Munushtir						

	Strorë					
	Vërzhezhë					
	Rehovicë					
	Veseshtë					
	totali	756		1		1
Bogovë	Kakrukë					
	Bargullas					
	Novaj			1		1
	Nishovë					
	Dobrushë	146				
	Përparim					
	Bogovë		507			
	Jaupas					
	Selan			1		1
	totali	146	507	2		2
Vëndreshë	Lavdar					
	Spatharë					
	Therrepel			1		1
	Valë					
	Vëndreshë e Madhe 1			1		1
	Vëndreshë e Vogël 2					
	Vëndreshë e Malit 3					
	Ibro					
	totali			2		2
Çepan	Çepan			1		1
	Muzhakë					
	Rog					
	Zabërzan i Ri					
	Zabërzan					
	Blezënckë					
	Malind			1		1
	Muzhënckë					
	Sevran i madh					
	Sevran i Vogël					
	Qeshibes					
	Strënc					
	Kakos					
	Prishtë					
	totali			2		2
Potom	Potom		530	1		1
	Gjergjovë			1		1
	Koprënckë					
	Gërmenj					
	Visockë					
	Qafë					
	Helmës					
	Backë					
	Nikollarë					
	Dyrmish					
	Staraveckë					
	totali		530	2		2
Leshnje	Turbohovë			1		1
	Kapinovë					
	Krastë					
	Faqekuq					
	Gostënckë					

	Leshnje				1		
	Vlushë						
	Bërsakë						
	totali				2		2
Gjerbës	Strafickë				1		1
	Vishanj						
	Barçi 1						
	Barçi 2						
	Kuç						
	Rehovë				1		1
	Grëmsh						
	Mëlovë						
	Gjogovicë						
	Zaloshnjë						
	Gjerbës	640			1		1
	Ujanik						
	Gradec						
	totali	640			3		3
Zhepë	Trebël						
	Romas						
	Tërrovë						
	Shpatanj						
	Dobrenj						
	Grevë						
	Posten						
	Kovaçanj						
	Gurazez						
	Çorrotat						
	Cericë						
	Zhepë				1		1
	Leskovë						
	totali				1		1

Tabela 3.3.7: Ambiente ekzistuese dhe të propozuara të infrastrukturës publike në Bashkinë e Skraparit

4. PLANI I VEPRIMIT STRATEGJIKË/ PRIORITARE DHE PROJEKTET PILOT TË ZHVILLIMIT

4.1. Plani i Veprimit

Në tabelën e mëposhtme përshkruhen në mënyrë të përmblëdhur ndërhyrjet/projektet/aktivitetet të nevojshme për mbështetjen e vizionit dhe zbatimin e qëllimeve strategjike. Këto propozime bazohen në konkluzionet e analizës që u vlerësua dhe u dokumentuan me ndihmën e metodës SWOT, dhe të fazës së dytë të konsultimit me publikun. Referenca për çdo ndërhyrje përmban:

- Kodin
- Titullin e saj me një sqarim të shkurtër aty ku nevojitet.
- Referenca sipas aksit të përparësisë në të cilin bën pjesë.
- Përlllogaritjen e buxhetit në bazë të studimeve që janë bërë ose të projekteve të ngjashme. Në rastet e ndërhyrjeve të ndërlikuara është përcaktuar kostoja pavarësisht kërkime të veçanta që nevojiten. Duhet pasur parasysh se kostoja është parashikuese pasi nuk mund të bëhet vlerësimi i saktë në kuadër të studimit aktual, me përjashtim të rasteve kur disa ndërhyrje janë në faze të avancuar dhe Bashkia ose organizma përkatëse kanë hartuar projektin dhe është kryer paravlerësimi i buxhetit përkatës..
- Përcaktimin e burimeve të mundshme të financimit duke u bazuar në praktikat aktuale. Është për tu theksuar se katalogu i burimeve të mundshme të financimit nuk është i mbyllur dhe përmban vetëm burimet kryesore.
- Referencë në organizmat që marín pjesë në projektimin dhe zbatimin e propozimeve.
- Përparësinë e projektit.
- Programimin kohor të zbatimit, i ndarë në katër periudha. Periudha e shkurtër ndahet në nën pjesë (2016-2018 dhe 2019-2020), pjesa e parë i korrespondojë mandatit aktual të autoriteteve bashkiake. Periudha mesatare dhe ajo afatgjatë kanë një kohëzgjatje pesëvjeçare (2021-2025 dhe 2026-2030 respektivisht).
- Tregues të mundshëm për vlerësimin e përfundimit të ndërhyrjeve.

Duke bërë një përmblëdhje të veprave/ndërhyrjeve të propozuara, këto inkuadrohen në kategoritë e mëposhtme:

- Akse rrugore
- Infrastruktura urbane teknike
- Reformime urbane – rikonstruksione urbane
- Përmirësim – plotësim infrastrukturave publike
- Përmirësim i hapësirave publike
- Projekte për përmirësimin e situatës mjedisore

- Ndërhyrje për zbutjen e fenomeneve sociale
- Projekte për mbrojtjen dhe promovimin e mjedisit kulturor
- Ndërhyrje për forcimin e mjedisit ekonomik dhe konkurrencës
- Përmirësim i shërbimeve publike – aftësisë sipërmarrëse
- Veprime për përmirësimin e kuadrit të gjerë ligjor

Nga propozimet e sipër përcatuara, veçanërisht i rëndësishëm dhe me shumë influence që i përket të gjithë sektorëve të aktivitetit ekonomik dhe mjedisit urban është planifikimi strategjik i zhvillimit dhe promovimit turistik. Si të tillë cilësojmë mbrojtjen, zhvillimin, futjen në rrjet dhe promovimin:

- (a) e monumenteve natyrore, kulturore e fetare,
- (b) elementëve të rëndësishëm të mjedisit natyror,
- (c) infrastrukturave turistike,
- (d) trashëgimisë shpirtërore dhe aftësive.

Këto mbështesin dhe përbëjnë një pjesë thelbësore të strategjisë së përgjithshme të Qarkut Berat. Kjo strategji kombinohet me strategjinë e Qarkut Gjirokastrë, duke promovuar aksin rrugor siç përcaktohet në PPK, Skrapar-Përmet-Këlcyre (bujqësi, blegtori, industri përpunuese ushqimesh, turizmi mjedisor) si edhe lidhjen e dëshiruar me qarkun ekonomik të Gjirokastrë – Sarandës. Për realizimin e suksesshëm të saj, propozohet ndër të tjera: inkurajimi i bashkëpunimeve dhe aktiviteteve pjesëmarrëse, hartimi i Planifikimit Strategjik 2016-2021, zhvillimi i marketingut për promovimin e të gjitha këtyre veprimatrive, vendeve në tregun e brendshëm dhe atë ndërkombëtar, përmirësimi i aftësive të forcës punëtore, përmirësimi i cilësisë së infrastrukturave turistike, krijimi i infrastrukturës së përshtatshme organizative bashkiake.

Plani i Veprimit – Bashkia Skrapar

kodi	Titulli i Projekteve	Përfshihet në akset e prioritetit me numër	Vlera e parashikuar	Burimet financiare të mundshme	Palë të interesuar (partnerë)	Përgjegjës për zbatimin	Prioritet	Fazat e Zbatimit				Treguesi i vlerësimit / monitorimit	Ndryshimet e nevojshme në kuadrin ligjor dhe administrativ në nivel lokal	Shënime
								I: '16-'18	II: '19-'20	III: '21-'25	IV: '26-'30			
1	Ndërtimi - Përmirësim i rrugës Çorovodë – Përmet	11	2,304,381,717 ALL	FZHR / ARRSH / Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës / FSHZH / Donatore të ndryshëm	Instituti I Transportit / Bashkia	Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës/ Bashkia	A	X				Përfundimi i veprës(shtrimi me asfalt dhe sinjalistika)	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative, as ndryshime legjislative	Gjatësia e përgjithshme: 48,06km. 21km janë brenda bashkisë. Në disa sektorë nuk nevoiten ndërhyrje. Projekti nxit bashkëpunimin ndërbashkiak.
2	Ndërtimi - Përmirësim i rrugës Çorovodë – Gramsh	11	6,708,494,867 ALL	FZHR / ARRSH / Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës / FSHZH / Donatore të ndryshëm	Instituti I Transportit	Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës/ Bashkia	A	X				Përfundimi i veprës(shtrimi me asfalt dhe sinjalistika)	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Gjatësia e përgjithshme: 65,5km. 43km janë brenda bashkisë. Në disa sektorë të rrugëve nuk nevoiten ndërhyrje. Projekti nxit bashkëpunimin ndërbashkiak.
3	Ndërtimi - Përmirësim i rrugës Çorovodë – Korçë (afër Maliqit)	11	2,306,861,062 ALL	FZHR / ARRSH / Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës / FSHZH / Donatore të ndryshëm	Instituti I Transportit	Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës/ Bashkia	A	X				Përfundimi i veprës(shtrimi me asfalt dhe sinjalistika)	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Gjatësia e përgjithshme: 104,9km (37 km janë të përbashkëta me alsin e më parshëm) Projekti nxit bashkëpunimin ndërbashkiak.
4	Ndërtim – Përmirësim Rrugës Çorovodë – Korçë (afër Potom)	1, 7	5,400,000,000 ALL	TAP / FZHR / Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës / FSHZH / Donatore të ndryshëm	Instituti I Transportit / ARRSH	Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës/ Bashkia	A					Përfundimi i veprës	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Kjo është pjesë e ndihmës të posaçme të ndërhyrjes në rrugën specifike nën TAP (Shiko projektin e ardhshëm)
5	Mirëmbajtja/përmirësimi i pjesëve të rrjetit rrugor në kuadër të zbatimit të projektit të TAP-it	11	60,000,000 ALL	TAP	Bashkia	TAP/ Bashkia	A					Përfundimi i veprës	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Bëhet fjalë për : (a) rindërtim i 13 urave, (b) mirëmbajtje rrugësh me gjatësi 19,2 km. dhe (c) përmirësimi i rrugëve me gjatësi 23 km.
6	Përmirësimi i rrugës Çorovodë - Berat	11	640,000,000 ALL	FZHR / ARRSH / Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës / FSHZH / Donatore të ndryshëm	Instituti I Transportit	ARRSH	A					Përfundimi i veprës (përmirësimi i karakteristikave gjeometrike, mbrojtja nga rrëshqitjet, mirëmbajtja e tapetit të rrugës)	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Kostoja i përket sektorit të rrugës brenda bashkisë. Projekti nxit bashkëpunimin ndërbashkiak.
7	Përmirësimi i rrjetit të rrugëve rurale: rrugët lidhëse Çorovodë me qendrat e banuara Leshnje, Vendreshë e Madhe, Potom kaj Çepan.	11	778,000,000 ALL	FZHR/ Bashkia / FSHZH / Donatore të ndryshëm		FZHR/ Bashkia	A	X				Përfundimi i veprës	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Çorovodë - Leshnje : ~5,5km Çorovodë -Vendreshë e Madhe: ~9km Çorovodë – Potom: ~17km Çorovodë – Çepan: ~7km
8	Përmirësimi i SH72 me pjesën e rrugës drejt Kulmak (Teke)	11	420,359,792 ALL	FZHR / FZHS / ministritë përkatëse	Bashkia	ARRSH/ Bashkia	A					Përfundimi i veprës	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Kostoja i takon të gjithë aksit rrugor me gjatësi 44km. Brenda kufijve të bashkisë ndodhen 36km. Projekti nxit bashkëpunimin ndërbashkiak.

kodi	Titulli i Projekteve	Përfshihet në akset e prioritetit me numër	Vlera e parashikuar	Burimet financiare të mundshme	Palë të interesuar (partnerë)	Përgjegjës për zbatimin	Prioritet	Fazat e Zbatimit				Treguesi i vlerësimit / monitorimit	Ndryshimet e nevojshme në kuadrin ligjor dhe administrativ në nivel lokal	Shënime
								I: '16-'18	II: '19-'20	III: '21-'25	IV: '26-'30			
9	Përmirësimi i sistemit të transportit brenda bashkisë	11	10,000,000 ALL	Bashkia / sektori privat / Donatore të ndryshëm	Instituti I Transportit	FZHR/ Bashkia	B					Funksionimi i mjeteve të transportit publik në mënyrë të shpeshtë çdo ditë të javës. Shkallë e lartë e mbushjes së autobusave.	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Kostoja është në varësi të çmimeve të blerjes së automjeteve.
10	Ndërtimi i stacionit të autobusave	11	40,000,000 ALL	FZHR / Bashkia / Donatore të ndryshëm		FZHR/ Bashkia	B					Përfundimi i ambjentëve të stacionit të autobusave me infrastrukturën e nevojshme për të funksionuar.	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	
11	Përmirësimi i një zone më të gjerë të hyrjes së qytetit Çorovodë: Faza e parë: sheshi Riza Cerova dhe rruga Pasha Hysi / Faza e dytë: zona përreth dhe më gjërë	11, 12	Fasa I-rë: 265,427,536 ALL Fasa II-të: 250,000,000 ALL	FZHR	Bashkia	FZHR/ Bashkia	A					Përfundimi i veprës Shtimi i sipërfaqeve të gjelbëra Përmirësimi i kushteve për shëtitje me këmbë.	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Në studim faza e parë.
12	Zgjerimi i shtratti telumit të Osumit dhe Çorovodë në qytetin e Çorovodës.	12, 13	77,000,000 ALL	FZHR / Bashkia	FZHR / Bashkia	FZHR / Bashkia	B					Krijim trotuaresh / Ndërtim i vendpushimeve me pamje nga lumi.	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Përmban: krijimi i rrugës së shëtitores, krijimi i pikave të shikimit dhe pushimit, mbjellje bimësh. Do lidhet me zonën në zgjerim të hyrjes perëndimore të qytetit.
13	Zbatimi-Perfundimi i instalimeve që i shërbejnë rafting-ut	3	24,000,000 ALL	FZHR / Bashkia / FSHZH / Donatore të ndryshëm		FZHR / Bashkia / FSHZH /	A					Përfundimi i veprës	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Vepër në vazhdim.
14	Ligjërimi dhe vënia në përdorim e projektit të drejtimit të Parkut Kombëtar të Tomorit	4, 6, 8	46,500,000 ALL	Ministria e Mjedisit	OJQ	Ministria e Mjedisit/ Bashkia	A					Miratimi i projektit të menaxhimit / Krijimi i organit kompetent.	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Përpjekja nxit bashkëpunimin ndërbashkiak.
15	Krijimi (ndërtim-reklamimi) i vendeve të pushimit në natyrë dhe i shërbimit të vizitorëve (p.sh. kioska, pika panoramike, vendstrehime, vendparkime) në parkun kombëtar të Tomorit	3	13,500,000 ALL	Ministria e Mjedisit / Ministria e Ekonomisë dhe Turizmit Tregtisë dhe Sipërmarrjes / Donatore të ndryshëm	Bashkia	Ministria e Mjedisit/ Bashkia	A					Përfundimi i ndërtimit dhe sinjalizimit të vendeve të pushimit dhe shërbimeve për vizitorët.	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Projekti nxit bashkëpunimin ndërbashkiak.
16	Përpjekje për shpalljen e kanioneve zonë e mbrojtur në bazë të Ligjit 8906/2002 dhe menaxhim i qëndrueshëm i tyre.	4, 6, 8	24,000,000 ALL	Ministria e Mjedisit	Bashkia / Qarku Berat / OJQ	Ministria e Mjedisit/ Bashkia	A					Firmosja e ligjit/Miratimi dhe monitorimi i projektit të menaxhimit.	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	
17	Krijimi i rrugës natyrore-kulturore përgjatë lumit të Tomorricës, nga Çorovoda deri te ura e	3, 7, 9	36,000,000 ALL	FZHR / Bashkia / Ministria e Ekonomisë dhe Turizmit Tregtisë dhe Sipërmarrjes		FZHR / Bashkia /	A	X				Përfundimi i veprave për mbrojtjen e brigeve / Përmirësimi i lidhjes rrugore / Ndërtim	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Gjatësia e përgjithshme 1,5 km me përafërsi. Faza e parë është në studim.

kodi	Titulli i Projekteve	Përfshihet në akset e prioritetit me numër	Vlera e parashikuar	Burimet financiare të mundshme	Palë të interesuar (partnerë)	Përgjegjës për zbatimin	Prioritet	Fazat e Zbatimit				Treguesi i vlerësimit / monitorimit	Ndryshimet e nevojshme në kuadrin ligjor dhe administrativ në nivel lokal	
								I: '16-'18	II: '19-'20	III: '21-'25	IV: '26-'30			
	Kasabashit: Faza e parë: pjesa nga sheshi Riza Cerova deri te frigoriferi i vjetër Faza e dytë: pjesa tjetër jashtë qytetit					Ministria e Ekonomisë						shëtitore / Shtimi i mbjelljeve / Krijimi i vendeve të gjelbëra për pushim.		
18	Përcaktimi i strategjisë turistike për mbrojtjen, rrjetëzimin dhe promovimin e monumenteve, elementëve me vlerë, i burimeve dhe infrastrukturës turistike: (a) monumenteve kulturore, (b) monumenteve fetare, (c) elementëve të ambientit natyral. Zbatimi i strategjisë nëpërmjet kombinimit të programeve të reklamimit, shënjimit dhe programeve elektronike.	3, 15	73,000,000 ALL	Ministria e Kulturës / Ministria e Mjedisit / Ministria e Ekonomisë dhe Turizmit Tregtisë dhe Sipërmarrjes / Bashkia / Donatore të ndryshëm	AKM, IMK	Ministria e Kulturës / Ministria e Mjedisit / Ministria e Ekonomisë dhe Turizmit Tregtisë dhe Sipërmarrjes	A	X				Kryerja e punimeve për mbrojtjen-restaurimin-mirëmbajtjen / Reklamim me fletpalosje dhe mjete elektronike – krijimi i një fletpalosje informative / Ndërtim i një rrjeti qëndror të sinjalistikës-informimit / Përmirësimi i rrugëve/monopateve të kalimit / Ndërtim i vendeve të parkimit/ndalimit / Organizimi i turneve ,programeve kualifikuese / Shtimi i vizitueshmërisë.	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Pjesë e projektit është në zhvillim.Studimi dhe zbatimi i strategjisë duhet të përfshihet në një strategji të përgjithshme të qarkut të Beratit .Projekti nxit bashkëpunimin midis Bashkive dhe qarqeve.
19	Organizimi i aktiviteteve të një rëndësie ndërvendore (p.sh.ekspozitë e produkteve bujqësore, panairë fetare dhe festave me ineres vendor).	1, 3	4,500,000 ALL	Bashkia / Sektori privat / Donatore të ndryshëm	Qarku Berat	Bashkia/ Agjencite	A					Organizimi i të paktën 2 aktiviteteve në vit me pjesmarjen e operatorëve të Bashkive të tjera.	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Propozohet koordinimi me Bashki kufitare. Nxit bashkëpunimin midis bashkive dhe qarqeve.
20	Përpjekje për shpalljen e ish objekteve ushtarake dhe infrastrukturës (psh. tuneleve) si monumente të reja historike për mbrojtjen dhe rifunksionimin e tyre.	3, 13	60,000,000 ALL	Ministria e Kulturës / Bashkia / Donatore të ndryshëm		Ministria e Kulturës / Bashkia / Donatore të ndryshëm	B					Ligjërimi i vendimit të shpalljes/Zbatimi i veprave të mirëmbajtjes.	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	
21	Krijimi i ambienteve që mbështesin prodhimin blektoral (psh.depo për materiale dhe ushqime për kafshët, veterineri, frigoriferë) në vende të ish komunave Bogovë, Çepan, Qendër, Vëndreshë e Madhe	1	63,000,000 ALL	Kryesore: Bashkia / AZHBR/ Ministria e Bujqësisë, Zhvillimit Rural dhe Administrimit të Ujërave Dytesore: FZHR / Donatore të ndryshëm	Bashkia / OJQ / Sektori privat	AZHBR/ Ministria e Bujqësisë, Zhvillimit Rural dhe Administrimit të Ujërave	A	X				Ndërtimi i depove, frigoriferëve, veterinerie / Shtimi i prodhimit blektoral / Shtimi i sasive që tregëtohen jashtë bashkisë.	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	
22	Nxiti e prodhimit bujqësor vendas: nxiti e çertifikimeve të prodhimeve/trajtimi i plotë i kulturave	1, 5	1,000,000 ALL	Kryesore: Bashkia / AZHBR/ Ministria e Bujqësisë, Zhvillimit Rural dhe Administrimit të	Bashkia / OJQ / Sektori privat	AZHBR/ Ministria e Bujqësisë, Zhvillimit Rural dhe	A	X				Shtimi i prodhimit bujqësor vendas / zbatimi i projektit "Shporta e produkteve të Bashkisë" / realizimi i	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	

kodi	Titulli i Projekteve	Përfshihet në akset e prioritetit me numër	Vlera e parashikuar	Burimet financiare të mundshme	Palë të interesuar (partnerë)	Përgjegjës për zbatimin	Prioritet	Fazat e Zbatimit				Treguesi i vlerësimit / monitorimit	Ndryshimet e nevojshme në kuadrin ligjor dhe administrativ në nivel lokal	Shënime
								I: '16-'18	II: '19-'20	III: '21-'25	IV: '26-'30			
	bujqësore – kualifikimi i bujqëve – krijimi i grupeve të prodhuesve / kooperative bujqësore Plan biznesi “Shporta e produkteve të bashkisë”			Ujërave Dytestore: Donatore të ndryshëm		Administrim it të Ujërave						programeve të informimit dhe kualifikimit / krijimi i grupimeve të prodhuesve dhe i kooperative bujqësore.		
23	Riparimi-Mirëmbajtje e shkollave dhe ambulancave që funksionojnë në të gjitha qendrat e banuara	12	33,500,000 ALL	FZHR / Ministria e Shëndetësisë / Ministria e Arsimit dhe Sportit / Donatore të ndryshëm	Bashkia / Qarku Berat	FZHR / Ministria e Shëndetësisë / Ministria e Arsimit dhe Sportit	A					Përfundimi i punimeve	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	
24	Ndërtim i Çerdheve në fshatrat Çorovodë (pesë Çerdhe), Therepel, Vëndreshë e Madhe I, Malind, Çepan, Prishtë, Zogas, Grepckë, Sharovë, Radësh, Orizaj, Vërdreshë, Kakrukë, Novaj, Selan, Gjergjovë, Potom, Turbohovë, Strafickë, Rehovë, Gjerbës, Trebël, Zhepë	12	52,000,000 ALL	FZHR / Ministria e Arsimit dhe Sportit	Bashkia / Donatorë të ndryshëm	Bashkia	B					Përfundimi i punimeve	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Projektet do të zbatohen gradualisht sipas nevojave që dalin në çdo vendbanim.
25	Ndërtim i Kopështëve në Çorovodë (dy Kopësht), Therepel, Potom, Malind, Çepan, Radësh, Nishovë, Rehovë, Trebël, Zhepë	12	9,200,000 ALL	FZHR / Ministria e Arsimit dhe Sportit	Bashkia / Donatorë të ndryshëm	Bashkia	A					Përfundimi i punimeve	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Projektet do të zbatohen gradualisht sipas nevojave që dalin në çdo vendbanim.
26	Ndërtim Shkollë 9-vjeçare në Çorovodë	12	22,000,000 ALL	FZHR / Ministria e Arsimit dhe Sportit	Bashkia / Donatorë të ndryshëm	Bashkia	B					Përfundimi i punimeve	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	
27	Ndërtim Shkollë e mesme në Çorovodë (2) , Vëndreshë e Madhe I, Novaj, Gjerbës	12	45,000,000 ALL	FZHR / Ministria e Arsimit dhe Sportit	Bashkia / Donatorë të ndryshëm	Bashkia	B					Përfundimi i punimeve	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	
28	Ndërtim qendre sociale në Çorovodë, Radësh, Novaj, Selan, Therepel, Vëndreshë e Madhe I, Çepan, Malind, Potom, Gjergjovë, Turbohovë, Leshnje, Strafickë, Rehovë, Gjerbës, Zhepë.	12	27,500,000 ALL	FZHR / Ministria e Arsimit dhe Sportit	Bashkia / Donatorë të ndryshëm	Bashkia	C					Përfundimi i punimeve	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Projektet do të zbatohen gradualisht sipas nevojave që dalin në çdo vendbanim.
29	Ndërtim qendre kulturore në Radësh, Novaj, Selan, Therepel, Vëndreshë e Madhe I, Çepan, Malind, Potom, Gjergjovë, Turbohovë, Leshnje, Strafickë, Rehovë, Gjerbës, Zhepë.	12	26,000,000 ALL	FZHR / Ministria e Arsimit dhe Sportit	Bashkia / Donatorë të ndryshëm	Bashkia	D					Përfundimi i punimeve	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Projektet do të zbatohen gradualisht sipas nevojave që dalin në çdo vendbanim.

kodi	Titulli i Projekteve	Përfshihet në akset e prioritetit me numër	Vlera e parashikuar	Burimet financiare të mundshme	Palë të interesuar (partnerë)	Përgjegjës për zbatimin	Prioritet	Fazat e Zbatimit				Treguesi i vlerësimit / monitorimit	Ndryshimet e nevojshme në kuadrin ligjor dhe administrativ në nivel lokal	Shënime
								I: '16-'18	II: '19-'20	III: '21-'25	IV: '26-'30			
30	Krijimi i terreneve sportive në të gjitha fshatrat	12	24,000,000 ALL	FZHR / Ministria e Arsimit dhe Sportit	Bashkia / Donatorë të ndryshëm	Bashkia	B							Projektet do të zbatohen gradualisht sipas nevojave që dalin në çdo vendbanim.
31	Ndërtim parkingu publik në të gjitha fshatrat	12	18,000,000 ALL	Bashkia / FZHR	Donatorë të ndryshëm	Bashkia	B					Përfundimi i punimeve	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Projektet do të zbatohen gradualisht sipas nevojave që dalin në çdo vendbanim.
32	Ndërtim i ambulancave në të gjitha fshatrat përveç Munushtir, Kakrukë, Novaj, Therapei, Vëndreshë e Madhe 1, Çepan, Potom, Leshnje, Zalosnjë, Gjerbës, Zhepë	12	23,000,000 ALL	FZHR / Ministria e Shëndetësisë	Bashkia / Donatorë të ndryshëm	Bashkia	B					Përfundimi i punimeve	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Projektet do të zbatohen gradualisht sipas nevojave që dalin në çdo vendbanim.
33	Ndërtim i qendrave shëndetësore në fshatrat Munushtir, Novaj, Vëndreshë e Madhe 1, Çepan, Potom, Leshnje, Gjerbës, Zhepë	12	30,000,000 ALL	Bashkia / Ministria e Shëndetësisë	Donatorë të ndryshëm	Bashkia	B					Përfundimi i punimeve	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Projektet do të zbatohen gradualisht sipas nevojave që dalin në çdo vendbanim.
34	Krijimi i një muzeu të historisë së natyrës të zonës.	12, 3	48,000,000 ALL	Bashkia / Donatorë të ndryshëm (p.sh. Banka Botërore, USAID, IADSA)		Bashkia/Donatore	B					Përfundimi i veprës / Numri i vizitorëve	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	
35	Përpjekje për krijimin e një operatori të decentralizuar për menaxhimin e burimeve ujore në nivel qarku.	7	35,000,000 ALL	Ministria e Mjedisit / Bashkia / Qarku Berat / Donatore të ndryshëm	OJQ	DPUK/ Bashkia/ Donatore	A					Krijimi i një operatori dhe zbatimi i qëllimeve të tij / Bërja e studimeve për menaxhimin.	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Menaxhimi i burimeve ujore për çdo pellg ujëmbledhës përbën orientimin bazë të direktivës-kuadër për ujërat 2000/60 EK. Në këtë operator propozohet pjesmarja e Bashkive dhe e qarqeve të interesuara. Përpjekja nxit bashkëpunimin midis Bashkive dhe qarqeve.
36	Modernizim - Përmirësim i funksionimit të kompanisë ujësjellës-kanalizime	10, 15	30,000,000 ALL	Bashkia / Sektori privat	Donatore të ndryshëm	DPUK/ Bashkia/ Donatore	A					Integrim i pajisjeve të reja bashkëkohore Ndryshim i nevojshëm të legjislacionit.	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	
37	Ndërtimi i rrjetit të ri të ujit të pijshëm në Çorovodë	10	386,000,000 ALL	Kryesore: AZHBR/ Ministria e Bujqësisë, Zhvillimit Rural dhe Administrimit të Ujërave Dytestore: FSHZH/ KfW/ Donatorë të ndryshëm	Bashkia / OJQ / Sektori privat	DPUK/ Bashkia/ Donatore	A					Rrjet i plotë nëntokësor / 24 orë ujë i pijshëm / Mbulimi me ujë të pijshëm i gjithë qytetit	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	
38	Ndërtimi i rrjetit të ri të kanalizimeve të ujërave të zeza në Çorovodë	7, 10				DPUK/ Bashkia/ Donatore	A	X				Mbulimi i gjithë qytetit me rrjet nëntokësor/ lidhja me impiantin e ujërave të zeza	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	
39	Ndërtimi i impiantit të përpunimit të ujërave të zeza në Çorovodë	7, 10				DPUK/ Bashkia/ Donatore	A	X				Ndërtim veprë të përpunimit të ujërave të zeza dhe vendosja e tubave qëndrore lidhës të rrjetit	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	

kodi	Titulli i Projekteve	Përfshihet në akset e prioritetit me numër	Vlera e parashikuar	Burimet financiare të mundshme	Palë të interesuar (partnerë)	Përgjegjës për zbatimin	Prioritet	Fazat e Zbatimit				Treguesi i vlerësimit / monitorimit	Ndryshimet e nevojshme në kuadrin ligjor dhe administrativ në nivel lokal	Shënim
								I: '16-'18	II: '19-'20	III: '21-'25	IV: '26-'30			
40	Përmirësimi i sistemeve të ujit të pijshëm në të gjitha qendrat e banuara përveç qytetit të Çorovodës.	10	450,500,000 ALL	FZHR / FSHZH/ Ministria e Bujqësisë, Zhvillimit Rural dhe Administrimit të Ujërave / KfW/ Donatorë të ndryshëm	Bashkia / Sektori privat	Ministria e Bujqësisë, Zhvillimit Rural dhe Administrimit të Ujërave	A					Përfundim i rrjetit nëntokësor / 24 orë furnizimi me ujë / Mbuluar gjithë qyteti	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	
41	Përmirësimi / Ndërtimi i rrjetit të kanalizimeve të ujërave të zeza dhe e sistemeve alternative të përpunimit të ujërave të zeza në qendrat e banuara përveç qytetit të Çorovodës.	7, 10	332,500,000 ALL	FZHR / KfW / Donatore të ndryshëm / FSHZH	Bashkia / Sektori privat	DPUK. Bashkia	B					Ndërtimi i veprës/funksionimi i kënaqshëm në përputhje me kërkesat evropiane – kufj çmimesh.	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Përmirësimi/Ndërtimi i rrjeteve të kanaleve të ujërave të zeza dhe e sistemeve alternative të përpunimit të ujërave të zeza në të gjitha fshatrat përveç qytetit.
42	Mirëmbajtja dhe zgjatja e linjës së rrjetit ujitjës	1, 5, 7	150,000,000 ALL	AZHBR, FZHS	Bashkia	AZHBR, FZHS	A					Shtimi i perqindjes së vaditjes së sipërfaqeve / Shtimi i gjatësisë së tubave vaditës	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	
43	Projektimi- studimi i specializuar hidrologjike duke përdorur metodën e logjikës fuzzy.	7	46,515,000 ALL	Bashkia / Donatore të ndryshëm	Sektori privat	Bashkia / Donatore të ndryshëm	B						Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Përpjekja nxit bashkëpunimin ndërbashkiak.
44	Studim menaxhimi i mbetjeve të ngurta në nivel Qarku.	6, 7, 10	332,250,000 ALL	Ministria e Mjedisit / Bashkia / Qarku Berat / Donatore të ndryshëm	OJQ	Ministria e Mjedisit / Bashkia	A					Miratimi i studimit dhe shkalla e zbatimit të studimit, nëpërmjet ndërtimit të veprave të nevojshme infrastrukturore.	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Përveç studimit të menaxhimit për organizimin e gropës, riciklimit dhe dekompozimit, do zbatohet dhe një program pilot ku do përfshihen aktivitete për kualifikimin dhe informimin e banorëve/ profesionistëve. Projekti nxit bashkëpunimin ndërbashkiak.
45	Përmirësimi i sistemit të menaxhimit të mbetjeve.	5, 6, 7, 10	76,000,000 ALL	Bashkia / FZHR / Donatore të ndryshëm	Qarku Berat // Sektori privat	Bashkia/ FZHR	A					Shtimi i kazanëve të mbetjeve të ngurta / Shtimi i sasisë së riciklimit	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	
46	Ndërtimi i landfillit	5, 6, 7, 10	33,500,000 ALL	Bashkia / FZHR / Donatore të ndryshëm	Ministria e Mjedisit / Ministria e Transportit dhe Infrastruktura	Ministria e Mjedisit / Ministria e Transportit dhe Infrastruktura	A					Përfundimi dhe funksionimi i landfill-ve, lidhja me mbledhësit ujorë(rema etj)	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Në bashkëpunim me bashkinë Poliçan. Projekti nxit bashkëpunimin ndërbashkiak.
47	Rikonstruksioni i vënd-depozitimeve ekzistuese të grumbullimit të mbetjeve.	5, 6, 10	26,500,000 ALL	Bashkia / FZHR / Donatore të ndryshëm	Ministria e Mjedisit / Ministria e Transportit dhe Infrastruktura	Ministria e Mjedisit / Ministria e Transportit dhe Infrastruktura	B					Përfundimi i veprave të dizinfektimit dhe restaurim të sipërfaqeve me mbjellje teknike	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	
48	Riorganizimi urban i zonës jugore të banuar të	10, 11, 12, 13	57,000,000 ALL	Bashkia / FZHR / Donatore të ndryshëm	Ministria e Zhvillimit		B					Përfundimi i PDV me parametra reliste	Nuk ka nevojë për ndryshime	

kodi	Titulli i Projekteve	Përfshihet në akset e prioritetit me numër	Vlera e parashikuar	Burimet financiare të mundshme	Palë të interesuar (partnerë)	Përgjegjës për zbatimin	Prioritet	Fazat e Zbatimit				Treguesi i vlerësimit / monitorimit	Ndryshimet e nevojshme në kuadrin ligjor dhe administrativ në nivel lokal	
								I: '16-'18	II: '19-'20	III: '21-'25	IV: '26-'30			
	Çorovodës				Urban	FZHR Bashkia /						zhvillimi/ Zbatimi i veprave përparësore që do propozojë	administrative	
49	Krijimi i zonës ekonomike-biznesit	2, 3	186,000,000 ALL	Bashkia / FZHR / Donatorë të ndryshëm	Ministria e Zhvillimit Urban	Ministria e Zhvillimit Urban/Bashkia	A	X				Përfundimi i PDV me parametra realiste zhvillimi / Zbatimi i veprave përparësore që do propozojë / numri i bizneseve që do vendosen	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	
50	Zhvillimi për banim dhe turizëm i zonës së vjetër të prodhimit të miellit	3, 10, 11, 12, 13	33,000,000 ALL	Bashkia / FZHR / Donatorë të ndryshëm	Ministria e Zhvillimit Urban	FZHR/ Bashkia	C					Përfundimi PDV	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	
51	Krijimi i zyrave për shërbimin e qytetarëve	15	5,500,000 ALL	Bashkia / Donatorë të ndryshëm		Bashkia/ Agjencite turistike	A					Krijimi dhe funksionimi i institucionit	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Objektivi i tyre është decentralizimi dhe ku është e mundur të jepet informacion elektronik për qytetarët dhe bizneset. Propozuar në Çorovodë dhe në njësitë administrative.
52	Krijimi i sistemit GIS për menaxhimin e sistemeve tokësore brenda kufijve të bashkisë.	5, 15	8,800,000 ALL	Bashkia / Donatorë të ndryshëm (p.sh. Banka Botërore, USAID, IADSA)	AKPT	MZHU/ Bashkia	A					Drejtimin e një portali GIS që ofron shërbime online të aksesit shikimin dhe shkarkimit të gjeohapësitor të dhënave të Bashkisë	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Sistemi duhet të jetë në pajtueshmëri me prototipet ndërkombëtare të funksionimit (OGC, ISO) dhe udhëzimin evropian INSPIRE.
53	Ngritja e një sistemi monitorimi të indikatorëve të natyrës.	15	7,000,000 ALL	Ministria e Mjedisit, OJQ	Bashkia	Ministria e Mjedisit/ bashkia	B					Regjistrimi sistematik i vlerave të treguesve për një kohë të gjatë ,të pajtueshme me sistemin kombëtar të vëzhgimit.	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Propozohen pika në lumin Osum dhe në elementët ujorë me vlerë (burime, pragje lumi etj.) Përpjekja nxit bashkëpunimin ndërbashkiak.
54	Pyllëzimi / mbjellje pemësh në vënde të caktuara për mbrojtjen e tokës nga erozioni.	6, 7, 8, 15	96,500,000 ALL	FZHR / Bashkia / Donatorë të ndryshëm		Ministrai e Mjedisit/ donatoë	A					Sipërfaqja e zonës që pëllëzohet / gjendja e pyllëzimit për një periudhë të gjatë kohe.	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Këto ndërhyrje duhet të bëhen me përparësi zonat problematike rreth qendrave të banuara.
55	Ndërtimi i veprave kundër përmytjeve dhe veprave të mbrojtjes lumore në Çorovodë	5, 7	60,000,000 ALL	FZHR, Bashkia, Donatorë të ndryshëm / TAP		Bashkia/ FZHR	A					Përfundimi i veprave / Vëzhgimi sistematik i fenomenit.	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Bëhet fjalë për pjesën juglindore, përreth hyrjes së re.
56	Kursimi i energjisë në ndërtesat dhe infrastruktura e bashkisë: (a) instalimi i paneleve djellore në catitë të shkollave, (b) instalimi i termoizolimit dhe dritare për kursim energjie për ndërtesat e bashkisë, (c) instalimi llambave për kursim të energjisë brenda ndërtesave dhe	13, 16	34,000,000 ALL	FZHR, Bashkia, Donatorë të ndryshëm (p.sh. UNDP Albania, USAID)		FZHR/ Bashkia / Universitetet	B					Zvogelimi i konsumit të energjisë elektrike	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	

kodi	Titulli i Projekteve	Përfshihet në akset e prioritetit me numër	Vlera e parashikuar	Burimet financiare të mundshme	Palë të interesuar (partnerë)	Përgjegjës për zbatimin	Prioritet	Fazat e Zbatimit				Treguesi i vlerësimit / monitorimit	Ndryshimet e nevojshme në kuadrin ligjor dhe administrativ në nivel lokal	Shënime
								I: '16-'18	II: 19-'20	III: '21-'25	IV: '26-'30			
	ndriçim të rrugëve, (d) integrimi i burimeve e ripërtëritshme të energjisë në furnizimin me ujë dhe rrjetin e ujitjes													
57	Përpjekje për mundësinë e shfrytëzimit të gazit natyror për përdorim shtëpiak bujqësor dhe industrial.	10	47,000,000 ALL	FZHR / Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës / Donatore të ndryshëm	Bashkia / Sektori privat	FZHR/ BASHKIA	C					Krijimi i infrastrukturës së nevojshme/numri i përdoruesve klientë që u shërbehet.	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Përpjekja nxit bashkepunimin ndërbashkiak.
58	Përmirësim i rrjetit të telekomunikacionit	10	42,000,000 ALL	Sektori privat	Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës / FZHR/ Bashkia	Albtelekomi/ Bashkia	A					Përmirësim /Rritja e numrit të lidhjeve të internetit	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	
59	Krijimi i një vënd depozitimi të inerteve	7, 10	7,800,000 ALL	Ministria e Mjedisit / Bashkia	Sektori privat	Ministria e Mjedisit / Bashkia	A					Funksionimi i vendit/Zvogëlimi i inerteve që përfundojnë në landfiil dhe në vende të jashtëligjshme/përrenj.	Nuk ka nevojë për ndryshime administrative	Është shumë i rëndësishëm funksionimi i tij për të minimizuar presionet ambientaliste.

X: projekt pilot

4.2. Plani e investimeve kapitale

Buxheti i përgjithshëm për bashkinë Skrapar, për 15 vjet, përsa i përket veprave kryesore që janë financiar, arrin në 97.150.144,52 €, nga të cilat 97,07% ose 94.300.144,52 €, të destinuar për zbatimin e investimeve prioritare, ndërsa pjesa e mbetur 2,93% ose 2.850.000,00 €, destinuar për zbatimin e investimeve të rëndesishme në infrastrukturë.

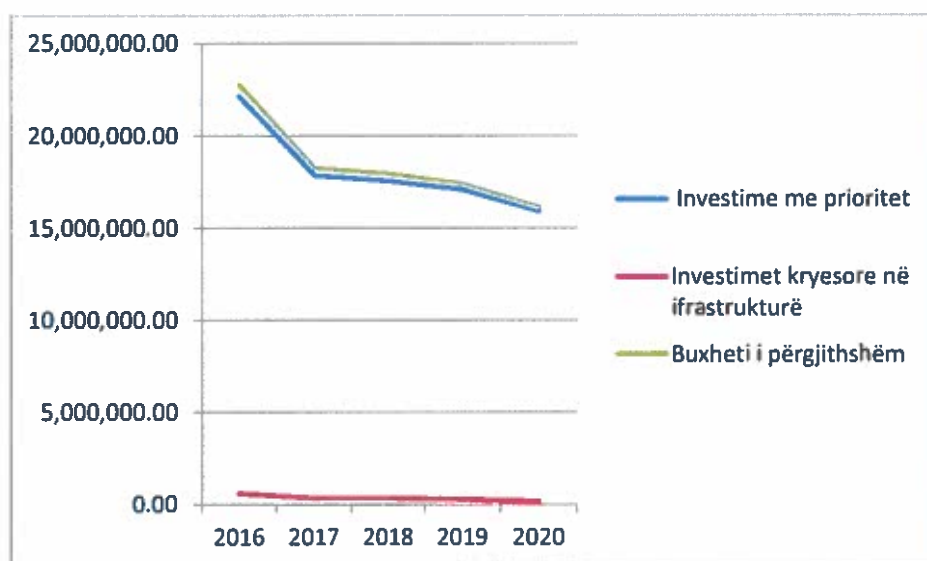
Theksohet se analiza në këtë kapitull ka shtrihet 5 vjeçare. Për këtë arsye buxheti i përgjithshëm i projekteve në thellësi të 5 vjeçarit përcaktohet në 95,22% të buxhetit të përgjithshëm fillestar ose 92.501.529,40 €.

	Në shtrirje 5-vjeçare	Përqindja (%)	Në shtrirje 15-vjeçare	Përqindja (%)
Buxheti i Përgjithshëm	92.501.529,40	95,22%	97.150.144,52	100,00%

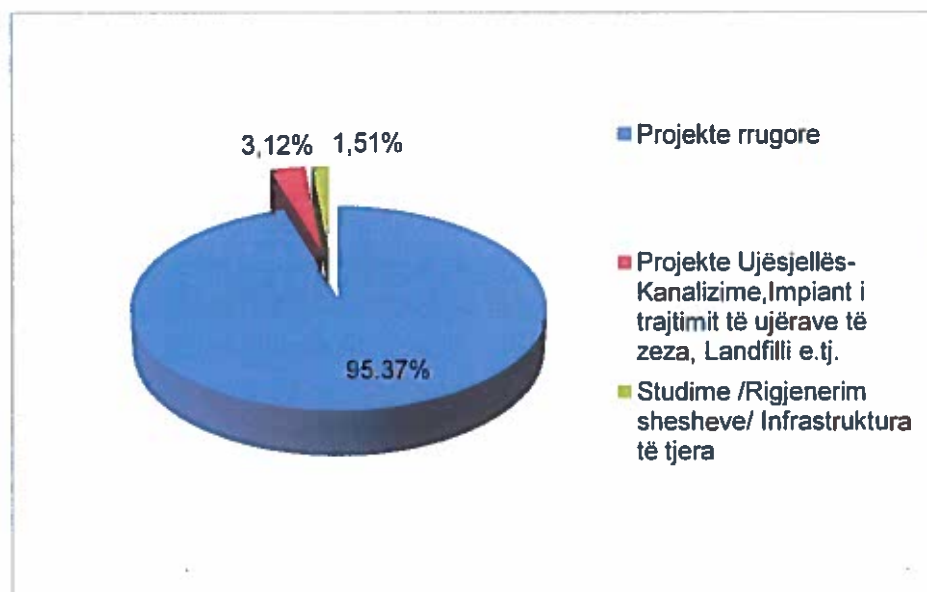
Tabele 4.2.1: Buxheti i përgjithshëm në thellësi të 5 vjetëve dhe 15 vjetëve në bashkinë Skrapar

Sipas tabelës së mëposhtme, investimet prioritare arrijnë në 90.651.529,40 € ose 98,00%, ndërsa investimet kryesore në infrastrukturë arrijnë në 1.850.000,00 € ose 2,00%. Lidhur me investimet prioritare, ato do të përfundojnë në masen 96,13% brenda 5 vjetëve. Nga totali i investimeve prioritare 86.456.821,29 € ose 95,37% janë të destinuar për rrugë, ndërsa 2.828.123,23 € ose 3,12% destinohen për ndërtimin e rrjeteve të furnizimit me ujë, kanalizimeve dhe impjantit të trajtimit të ujërave të zeza (ITUZ). Shënohet se, ndërtimi i rrjetit të furnizimit me ujë nuk inkadrohet në investimet prioritare, megjithatë, ka buxhet të përbashkët me ndërtimin e rrjetit të kanalizimeve dhe impjantit të trajtimit të ujërave të zeza. Pjesa e mbetur prej 1.51% është e parashikuar për turizmin, nxitjen e prodhimit bujqësor, zhvillimin e mjediseve të prodhimit blegtoral dhe krijimin e zonës ekonomike. Përsa i përket flukseve monetare në vit, ato përcaktohen në 22.156.000,00 € për vitin e 1rë, 17.876.000,00 € për vitin e 2të, 17.576.000,00 € për vitin e 3të, 17.101.000,00 € për vitin e 4të dhe 15.942.529,40 € për vitin e 5të.

Investimet kryesore të infrastrukturës i referohen reformimeve që synojnë krijimin e vendeve për shlodhje në natyrë, përgatitjen e studimit të menaxhimit të mbeturinave të ngurta dhe ndërtimin e Hapësires për Groposjen Higjenike të Mbeturinave (Landfill). Më konkretisht, përgatitja e studimit për menaxhimin e mbeturinave të ngurta do të ketë një horizont kohor prej 10 vjetësh, ndërsa brenda 5 vjetësh, kur do të bëhet edhe analiza përkatëse, do të jetë financiar 60,00% e shumës totale të investimit. Vepat e mbetura do të përfundojnë brenda 5 vjetëve. Përsa i përket flukseve monetare për vit, ato arrijnë në 625.000,00 € për vitin e 1rë, 375.000,00 € për vitin e 2të, 370.000,00 € për vitin e 3të, 295.000,00 € për vitin e 4të dhe 185.000,00 € për vitin e 5të. Më poshtë paraqitet plani i investimeve kapitale në një shtrirje 5-vjeçare për Bashkinë Skrapar.

Grafiku 4.2.1: Flukset e mjeteve monetare të investimeve prioritare dhe investimeve të rëndësishme të bashkisë Skrapar në ifrastrukturë

Grafiku 4.2.2: Përqindja e shpërndarjes të burimeve sipas llojit të investimeve, në investimet prioritare të Bashkisë Skrapar.

Nr.	Projekti / Aktiviteti / Ndërhyrja	Faza e zbatimit					Buxheti i Përgjithshëm
		I		II			
		2016	2017	2018	2019	2020	
Prioriteti Investimeve							
1	Ndërtimi - Përmirësimi i aksit rrugor Çorovodë - Përmet	5.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	2.883.615,21	16.883.615,21
2	Ndërtimi - Përmirësimi i aksit rrugor Çorovodë – Gramsh	10.000.000,00	10.000.000,00	10.000.000,00	10.000.000,00	9.151.425,35	49.151.425,35
3	Ndërtimi - Përmirësimi i aksit rrugor Çorovodë – Korçë (pranë Maliqit)	5.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	2.901.780,73	16.901.780,73
4	Përmirësimi i rrjetit rrugor rural: rrugët që lidhin Çorovodën me vendbanimet Leshnje, Vendreshë e Madhe, Potom dhe Çëpan.	1.000.000,00	750.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00	3.250.000,00
5	Krijimi rruges natyrore – kulturore në gjatësinë e lumit Tomorricë, nga Çorovoda deri tek ura e Kasabashit: Faza e 1 ^{te} pjesë nga sheshi Riza Cerova deri tek Frigoriferi vjetër, Faza e 2 ^{te} : pjesa tjetër jashtë qytetit	70.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	270.000,00
6	Përcaktimi i strategjisë të turizmit për mbrojtjen e rrjeteve dhe promovimin e monumenteve, burimeve me vlerë dhe infrastrukturës turistike: (a) Monumenteve kulturore, (b) Monumenteve fetare, (c) elementëve të peizazhit Natyror. Zbatimi i strategjisë përmes një kombinimi të programeve të reklamave, etiketimit dhe programeve elektronike.	75.000,00	75.000,00	75.000,00	50.000,00	25.000,00	300.000,00
7	Krijimi pikave për prodhimin blegtoral (p.sh. magazina për materiale dhe ushqime për kafshët, magazina frigoriferike) në komunat administrative Bogovë, Çëpan, Qender, Vendreshe e Madhe	60.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	51.584,88	261.584,88

8	Promovimi i prodhimit bujqësor vendas: Nxitja e certifikimit të prodhimit / menaxhimi i integruar i prodhimit bujqësor - trajnimi i fermerëve - krijimi i grupeve të prodhuesve / Bashkëpunimi bujqësor-programi operacional "Shporta me produkte të Bashkisë"	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	5.000,00
9	Ndërtimi i rrjetit të ujësjellësit në Çorovodë						
10	Ndërtimi i rrjetit të kanalizimeve në Çorovodë	750.000,00	750.000,00	300.000,00	278.123,23	2.828.123,23	
11	Ndërtimi i Impjantit të Trajtit të Ujrave të Zeza (biologjik) në Çorovodë						
12	Krijimi i zonës ekonomike - të biznesit	200.000,00	200.000,00	150.000,00	100.000,00	800.000,00	
Totali për vit		22.156.000,00	17.876.000,00	17.576.000,00	17.101.000,00	15.942.529,40	90.651.529,40
Investime të rëndësishme në infrastrukturë							
1	Krijimi (ndërtimi -reklamimi) i vendeve për pushim në natyrë dhe ofrimit të shërbimeve të vizitorëve (p.sh. kioska, spote panoramike, vendparkimi) në Parkun Kombëtar të Tomorit	25.000,00	25.000,00	20.000,00	10.000,00	100.000,00	
2	Studimi për menaxhimin e mbeturinave të ngurta në nivel qarku	500.000,00	300.000,00	250.000,00	150.000,00	1.500.000,00	
3	Ndërtim Landfilli	100.000,00	50.000,00	50.000,00	25.000,00	250.000,00	
Totali për vit		625.000,00	375.000,00	370.000,00	295.000,00	185.000,00	1.850.000,00
Buxheti i Përgjithshëm		22.781.000,00	18.251.000,00	17.946.000,00	17.396.000,00	16.127.529,40	92.501.529,40

Tabela 4.2.2 : Plani investimeve kapitale të Bashkisë Skrapar në thellësi të 5-vjeçarit

4.3. Ndryshimet e nevojshme ne kuadrin ligjor dhe administrative ne nivel vendor

Ndryshimet administrative të propozuara nga studimi, në thelb kanë të bëjnë me strukturën e departamenteve dhe të personelit të Bashkisë, të cilat paraqiten në mënyrë të përmbledhur në organigramën e propozuar të Bashkisë, në Kreun 6 Kapaciteti i Ndërtesave, në të cilën propozohet formulimi i një emërtimi të vetëm për drejtoritë e Bashkisë, emër i cili do të jetë i dallueshëm si nga pushteti qendror dhe Bashkia edhe nga qytetarët. Kështu, në vlerësojmë se do të lehtësohen problemet në komunikim dhe burokracitë, pasi Shërbimet Teknike të Bashkive do të kenë të njejtën structure dhe të njejtat funksione, si dhe në varësi të nevojave të Bashkisë të krijojnë ose të shprijnë departamentet dhe zyrat përkatëse.

Gjithashtu, struktura e re administrative e Bashkisë, do të sjellë një monitorim më të mire të projekteve dhe veprimeve, për të cilat Bashkia është përgjegjëse për zbatimin dhe monitorimin e tyre, nga departamentet përkatëse që do të krijohen.

Lidhur me ndryshimet ligjore që duhet të bëhen, një pjesë e rëndësishme e tyre fokusohet në sektorin e investimeve. Ky studim ka qëllim që të nxisë zhvillimin e zonës dhe si pasojë ta bëjë tërheqëse ndaj investime të reja. Prandaj, duhet të ketë një ligj më fleksibël për investimet në Shqipëri, për të lehtësuar investitorët e huaj. Ndryshimet në ligjin për investimet mund të bëhen duke patur si synim krijimin e një sistemi investimesh më fleksibël dhe për të bërë më të qartë kuadrin ligjor në lidhje me investimet e huaja. Rishikime mund të bëhen edhe në parashikimet ligjore tatimore dhe doganore, për të lehtësuar bizneset ekzistuese, por edhe investitorët e huaj, për të reduktuar burokracinë etj.

Së fundi, në zonat ku ka disa sektorë dinamikë zhvillim, të tilla si turizmi, shfrytëzimi i burimeve natyrore etj, mund ti jepet prioritet zhvillimit të fuqisë punëtore të kualifikuar, duke i kushtuar vemëndje arsimimit dhe përgatitjes profesionale të tyre.

4.4. Projekte Prioritare / Pilote të zhvillimit

Kodi		1.
Titulli		Ndërtim – Përmirësimi i rrugëve Çorovodë – Përmet dhe Çorovodë – Korçë dhe dhe Çorovodë – Gramsh
Përshkrim i shkurtër		Vepra përfshin tre segmente për përmirësim të trasesë dhe të sipërfaqes së rrugës. Segmente të saj janë në gjendje të mirë. Më hollësisht, (a) segmenti Çorovodë – Përmet me gjatësi totale 48,06km. Në 27,16km nevojiten punime (nga të cilat 21km janë brenda Bashkisë). Në segmentet e tjera nuk nevojiten vepra/ndërrhyrje. (b) Çorovodë – Gramsh me gjatësi totale 65,5km. Në 2,2km nuk nevojiten vepra/ndërrhyrje, ndërsa në segmentin tjetër nevojiten punime (nga të cilat 43km janë brenda Bashkisë). (c) Çorovodë – Korçë me gjatësi totale 104,9km (37 km janë të përbashkëta me aksin rrugor të mëparshëm) 48,06km. Në 55,3km nevojiten punime.
Në përputhje me	Qëllimi Strategjik	Objekti i Strategjik 3: Zhvillim i infrastrukturave teknike.
	Boshiti i Prioritetit	Boshiti i Prioritetit 11: Përmirësim i lëvizshmërisë dhe modernizimit të infrastrukturave të transportit.
Sistemi territorial që ndikohet		Me ndërtimin e segmentit rrugor një pjesë nga sistemi bujqësor dhe natyror shndërrohet në sistem infrastrukturash.
Kostoja e pritshme		11,319,737,646 ALL
Burime financimi të pritshme		FZHR, FSHZH, donatorët
Treguesi i vlerësimit / ndjekjes		Përfundimi i ndërtimit të rrugës së shtruar me asfalt me ndriçimin dhe sinjalistikën e përshtatshme dhe përmirësim të karakteristikave gjeometrike, të ndriçimit dhe të shtrimit me asfalt të segmentit ekzistues.
Palët e interesuara (partnerët)		Bashkia, Ministria e Transporteve dhe Infrastrukturave, Instituti i Transporteve
Gjendja eksistuese (faza eksistuese)		Studim fizibiliteti
Linja kohore e zbatimit	I: '16-'18	X
	II: '19-'20	X
	III: '21-'25	
	IV: '26-'30	
Mjete / metoda zbatimi		Ngarkim i studimeve dhe veprave
Avantazhet/pasojat e pritshme		Shmangia e izolimit / Përmirësim i cilësisë së jetës dhe i kushteve të jetesës për shkak të lëvizjes më të lehtë në zonat e reja / Lehtësim i aktiviteteve të biznesit
Rreziqe të mundshme		Financim i pamjaftueshëm / vëshirësi në ndërtim për shkak të çështjeve teknike.

Kodi	2.
Titulli	Mirëmbajtja e rrugëve Çorovodë – qendra menaxhimi Leshnje, Potom, Vëndreshe e Madhe, Çëpan
Përshkrim i shkurtër	Vepra ka për qëllim lidhjen më të lehtë dhe pa pengesa të komunave të vjetra me kryeqendrën e Bashkisë së re. Përfshin pastrimin e sipërfaqes së rrugës, vendosjen e shenjave dhe sinjaleve dhe të barave të sigurisë, mirëmbajtjen e sipërfaqes së rrugës dhe përforcimin e shpateve të rrugës. Rrugët drejt qendrave të tjera të Bashkisë nuk përfshihen, sepse përmirësohen nga vepra e mëparshme.
Në përputhje me	Objekti i Strategjik 3: Zhvillim i infrastrukturave teknike.
Qëllimi Strategjik	Boshti i Prioritetit 11: Përmirësim i lëvizshmërisë dhe modernizimit të infrastrukturave të transportit.
Sistemi territorial që ndikohet	Nuk ka ndikim në ndonjë sistem territorial.
Kostoja e pritshme	5,850,000 €
Burime financimi të pritshme	FZHR, FSHZH, donatorët
Treguesi i vlerësimit / ndjekjes	Përfundimi i veprave të mirëmbajtjes së sipërfaqes së rrugës.
Palët e interesuara (partnerët)	Bashkia, Qarku Berat
Gjendja eksistuese (faza eksistuese)	Projekt ide
Linja kohore e zbatimit	I: '16-'18 II: '19-'20 III: '21-'25 IV: '26-'30
Mjete / metoda zbatimi	Ngarkimi i studimeve dhe veprave
Avantazhet/pasojat e pritshme	Mbajtja e popullsisë / Përmirësim i cilësisë së jetës dhe të kushteve të jetesës për shkak të lëvizjes së shpejtë dhe direkte./ Lehtësim i aktiviteteve të biznesit
Rrezeqe të mundshme	

Kodi	3.	
Titulli	Organizimi urbanistik i zonës së re ekonomike	
Përshkrim i shkurtër	Vepra përfshin hartimin, krahasimin dhe zbatimin e studimit PDV.	
Në përputhje me	Qëllimi Strategjik	Objektivi Strategjik 1: Rigjallërimi ekonomik i zonës.
	Boshti i Prioritetit	Boshti i Prioritetit 2: Modernizim dhe forcim i prodhimit dytësor.
		Boshti i Prioritetit 3: Modernizim dhe forcim i sektorit tregtar, duke theksuar format alternative të turizmit.
Sistemi territorial që ndikohet	Sistemi natyror	
Kostoja e pritshme	1,400,000 €	
Burime financimi të pritshme	Bashkia, FSHZH, donatorët (e.g. Banka Botërore), sektorët privatë	
Treguesi i vlerësimit / ndjekjes	Përfundim dhe krahasim PDV me parametrat e zhvillimit të fokusuar në zonë / Realizim i veprave të përparësive që do të sugjerojë. / Numri i bizneseve që janë vendosur	
Palët e interesuara (partnerët)		
Gjendja eksistuese (faza eksistuese)		
Linja kohore e zbatimit	I: '16-'18	x
	II: '19-'20	x
	III: '21-'25	x
	IV: '26-'30	
Mjete / metoda zbatimi		
Avantazhet/pasojat e pritshme	Fuqizim i shoqërisë dhe ekonomisë lokale nga krijimi i vendeve të reja të punës	
Rreziqe të mundshme		

Kodi	4.	
Titulli	Ndërtimi i Implantit të Përpunimit të Ujërave të Ndotura në Çorovodë	
Përshkrim i shkurtër	Vepra përfshin rrethimin dhe konfigurimin e hapësirës së implantit, ndërtimin e depozitave, tubacioneve të furnizimit, pompave dhe të pajisjeve që nevojiten për njësitë e përpunimit të sistemit.	
Në përputhje me	Qëllimi Strategjik	Objektivi Strategjik 2: Mbrojtja dhe administrimi i qendrueshëm i mjedisit natyror. Objektivi Strategjik 3: Zhvillim i infrastrukturave teknike.
	Boshti i Prioritetit	Boshti i Prioritetit 7: Mbrojtja dhe administrimi i qendrueshëm i burimeve ujore. Boshti i Prioritetit 10: Rimëkëmbje, modernizim dhe shtrirje e rrjeteve të përfuturit të përbashkët dhe përmirësim i infrastrukturave teknike mjedisore.
Sistemi territorial që ndikohet	Sistemi urban- sistemi bujqësor	
Kostoja e pritshme		
Burime financimi të pritshme	FZHR, FSHZH, donatorët (p.sh. Banka Botërore, GIZ)	
Treguesi i vlerësimit / ndjekjes	Përfundimi i Ndërtimit të Implantit të Përpunimit të Ujërave të Ndotura dhe tubacioneve lidhëse të kanalizimeve qendrore me rrjetin e kanalizimit të qytetit	
Palët e interesuara (partnerët)	Bashkia, ADC (Bashkëpunimi i Zhvillimit Austriak), OJQ, sektori privat	
Gjendja eksistuese (faza eksistuese)	Projekt ide	
Linja kohore e zbatimit	I: '16-'18	
	II: '19-'20	x
	III: '21-'25	x
	IV: '26-'30	
Mjete / metoda zbatimi		
Avantazhet/pasojat e pritshme	Ruajtja e parametrave të mirë cilësorë të mjedisit / Përmirësim i cilësisë së jetës së banorëve dhe të punësuarve	
Rreziqe të mundshme	Kosto e lartë funksionimi / Pamundësi mbulimi – Funksionim i mangët i të gjithë shtrirjes për shkak të vështirësive teknike.	

Kodi	5.	Përcaktimi i strategjisë turistike për mbrojtjen, rritëzimin dhe promovimin e monumenteve, elementeve me vlerë, i burimeve dhe infrastrukturës turistike: (a) monumenteve kulturore, (b) monumenteve fetare, (c) elementeve të ambientit natyral. Zbatimi i strategjisë nëpërmjet kombinimit të programeve të reklamimit ,marketingut dhe programeve elektronike.
Përshkrim i shkurtër		Vepra përfshin mirëmbajtjen e monumenteve, përmirësimin e rrugëve perimetrike, ndërtimin e vendeve të parkimit. Përveç kësaj përfshin krijimin e fletushkës së informacionit dhe faqen e internetit.
Në përputhje me	Qëllimi Strategjik	Objektivi Strategjik 1: Rigjallërimi ekonomik i zonës.
	Boshhti i Prioritetit	Objektivi Strategjik 4: Zhvillim i komuniteteve të qendrueshme.
Sistemi territorial që ndikohet		Boshhti i Prioritetit 3: Modernizim dhe forcim i sektorit tregtar, duke theksuar format alternative të turizmit.
		Boshhti i Prioritetit 15: Qeverisje elektronike dhe përmirësim i infrastrukturave elektronike.
Kostoja e pritshme		Sistemi Urban
Burime financimi të pritshme		550,000 €
Treguesi i vlerësimit / ndjekjes		Ministria e Kulturës, Ministria e Mjedisit, Bashkia, donatorët (p.sh. Cisse)
		Kryerja e punimeve të mbrojtjes-rehabilitimit-mirëmbajtjes / Krijimi i fletëpalesjeve informuese – faqes së internetit / Ndërtimi i rrjetit të njësuar të sinjalistikës-informimit / Përmirësim i rrugëve/rrugicave të aksesit / Ndërtimi i parkimeve dhe stacioneve / Organizimi i tureve-programeve arsimore / Rritja e vizitueshmërisë
Palët e interesuara (partnerët)		AKM, IMK
Gjendja eksistuese (faza eksistuese)		Vepër në zhvillim
Linja kohore e zbatimit	I: '16-'18	x
	II: '19-'20	x
	III: '21-'25	x
	IV: '26-'30	
Mjete / metoda zbatimi		Zhvillim i strategjisë turistike dhe ngarkimi i studimeve dhe veprave të veçanta
Avantazhet/pasojat e pritshme		Përforcim i ekonomisë lokale për shkak të rritjes së vizitorëve.
Rreziqe të mundshme		Menaxhim i paqëndrueshëm i resurseve sensitive (p.sh. monumenteve)

Kodi	6.
Titulli	Ndërtimi i infrastrukturave mbështetëse të blegtorisë
Përshkrim i shkurtër	Vepra përmban ndërtimin e depove, frigoriferëve, klinikës veterinare, por dhe pajisjeve të tyre në vendbanimet Çorovodë, Bogovë, Çepan, Vëndreshe e Madhe (i pari si kryeqendër dhe tre të tjerët si qendra të ish-komunave me prodhimin më të madh të qumështit).
Në përputhje me	Qëllimi Strategjik
	Objektivi Strategjik 1: Rigjallërimi ekonomik i zonës.
	Objektivi Strategjik 2: Mbrojtja dhe administrimi i qëndrueshëm i mjedisit natyror.
Boshti i Prioritetit	Boshti i Prioritetit 1: Modernizim dhe forcim i prodhimit parësor.
	Boshti i Prioritetit 6: Mbrojtja dhe vlerësimi i qëndrueshëm i ekosistemeve pyjore.
Sistemi territorial që ndikohet	Sistemi bujqësor
Kostoja e pritshme	63,000,000 ALL
Burime financimi të pritshme	FZHR, Bashkia, donatorët, sektori privat
Treguesi i vlerësimit / ndjekjes	Ndërtimi i depove, frigoriferëve dhe klinikës veterinare / Rritja e prodhimit blegtoral / Rritja e sasive që shpërndahen jashtë Bashkisë
Palët e interesuara (partnerët)	
Gjendja eksistuese (faza eksistuese)	Projekt ide
Linja kohore e zbatimit	I: '16-'18
	II: '19-'20
	III: '21-'25
	IV: '26-'30
Mjete / metoda zbatimi	
Avantazhet/pasojat e pritshme	Fuqizim i ekonomisë lokale dhe lulëzim i bizneseve
Rreziqe të mundshme	

Kodi	7.
Titulli	Promovimi i prodhimit bujqësor lokal: fuqizimi i kulturave të menaxhimit të integruar/ të certifikuara – arsimimi i bujqve – krijimi i grupeve të prodhuesve / partneriteteve bujqësore – Plani i biznesit “Shporta e produkteve të Bashkisë”
Përshkrim i shkurtër	Vepra përfshin krijimin e partneritetit bujqësor që do të kultivojë produkte lokale, do t'i certifikojë dhe do t'i disponojë për tregim. Partneriteti do të përbëhet nga anëtarë të arsimuar-informuar siç duhet me certifikimin përkatës të trajnimit (pjesëmarrje në seminare).
Në përputhje me	Qëllimi Strategjik
	Boshti i Prioritetit
	Objektivi Strategjik 1: Rigjallërimi ekonomik i zonës. Objektivi Strategjik 2: Mbrojtja dhe administrimi i qëndrueshëm të mjedisit natyror. Boshti i Prioritetit 1: Modernizim dhe forcim i prodhimit parësor. Boshti i Prioritetit 5: Mbrojtje dhe vlerësim i qëndrueshëm i hapësirave të kultivuara dhe sektorit bujqësor.
Sistemi territorialial që ndikohet	Nuk ka ndikim në ndonjë sistem territorial.
Kostoja e pritshme	1,000,000 ALL
Burime financimi të pritshme	FZHR, Bashkia, donatorët (p.sh. Banka Botërore, ADC), sektori privat
Treguesi i vlerësimit / ndjekjes	Ekzistenca e partneriteteve bujqësore me anëtarë të informuar në lidhje me kulturat e certifikuara. Rritje e fermave me kultivim biologjik dhe rritje e prodhimit.
Palët e interesuara (partnerët)	Ministria e Bujqësisë, Zhvillimit Rural dhe Administrimit të Ujërave, Qarku Berat
Gjendja eksistuese (faza eksistuese)	Projekt ide
Linja kohore e zbatimit	I: '16-'18
	II: '19-'20
	III: '21-'25
	IV: '26-'30
Mjete / metoda zbatimi	Hartimi i strategjisë lokale. / Ngarkimi i studimeve dhe veprave të veçanta
Avantazhet/pasojat e pritshme	Fuqizim i ekonomisë lokale dhe lulëzim i bizneseve. / Mbrojtje e resurseve mjedisore
Rreziqe të mundshme	Pamundësi e promovimit të produkteve në treg / Pamundësi e tërheqjes së investitorëve-biznesmenëve / Pamundësi e krijimit të partneritetit për shkak të indiferencës së bujqve

Kodi	8.	
Titulli	Krijimi i hapësirave të argëtimit mjedisor dhe shërbimit të vizitorëve në Parkun Kombëtar të Tomorit	
Përshkrim i shkurtër	Vepra përfshin: hartimin e projektit të vendosjes së hapësirave të argëtimit mjedisor dhe shërbimit të vizitorëve, punime të ndërtimit të mbetjeve, vendeve të parkimit, pikave të vrotimit , kioskave, sinjalizimin e tyre dhe promovimin e tyre ne mediane shkruar dhe elektronike.	
Në përputhje me	Qëllimi Strategjik	Objektivi Strategjik 2: Rigjallërimi ekonomik i zonës.
	Boshti i Prioritetit	Boshti i Prioritetit 3: Modernizim dhe forcim i sektorit tercar, duke theksuar format alternative të turizmit.
Sistemi territorial që ndikohet	Nuk ka ndikim në ndonjë sistem territorial.	
Kostoja e pritshme	100,000 €	
Burime financimi të pritshme	Ministria e Mjedisit, Pyjeve dhe Administrimit të Ujërave, FZHR, Bashkia, donatorët (p.sh. Cisve, ADC)	
Treguesi i vlerësimit / ndjekjes	Rritja e vizitueshmërisë të Parkut Kombëtar të Tomorit / Përfundimi i ndërtimit dhe i sinjalistikës së hapësirave të argëtimit dhe shërbimit të vizitorëve	
Palët e interesuara (partnerët)	Bashkia, Shërbimi Kombëtar i Zonave të Mbrojtura	
Gjendja eksistuese (faza eksistuese)	Projekt ide	
Linja kohore e zbatimit	I: '16-'18	
	II: '19-'20	x
	III: '21-'25	x
	IV: '26-'30	
Mjete / metoda zbatimi	Ngarkim i studimit dhe i veprave	
Avantazhet/pasojat e pritshme	Fuqizim i ekonomisë lokale për shkak të rritjes së vizitorëve / Promovimi i Bashkisë dhe i zonës më të gjerë	
Rreziqe të mundshme	Shtimi i vizitorëve në parkun e biznesit fsheh rrezikun e ndojtes në rast se nuk merrte pasat e duhura ose nuk ka kontroll.	

Kodi	9.	
Titulli	Krijimi i rrugës të mjedisit natyror dhe kulturor përgjatë lumit të Tomorriçës	
Përshkrim i shkurtër	Vepra përfshin ndërtim rruge këmbësorësh, me gjatësi totale rreth 1,5 km, me nisje nga sheshi në rikonstruktim në Çorovodë dhe përfundim në urën Kasabashi / Ndërtim sheshesh, krijim i hapësirave të gjelbra, shtim i pajisjeve urbane.	
Në përputhje me	Qëllimi Strategjik	Objekti i Strategjik 1: Rigjallërimi ekonomik i zonës. Objekti i Strategjik 2: Mbrojtja dhe administrimi i qendrueshëm i mjedisit natyror.
	Boshti i Prioritetit	Boshti i Prioritetit 3: Modernizim dhe forcim i sektorit terciar, duke theksuar format alternative të turizmit. Boshti i Prioritetit 7: Mbrojtja dhe administrimi i qendrueshëm i burimeve ujore. Boshti i Prioritetit 9: Trajnim mjedisor i shoqërisë lokale.
	Sistemi territorial që ndikohet	Ka mundësi të ndikohet sistemi natyror dhe bujqësor
	Kostoja e pritshme	270,000€
Burime financimi të pritshme	FZHR / Bashkia, OJQ	
Treguesi i vlerësimit / ndjekjes	Përfundimi i veprave të mbrojtjes së brigjeve të lumit / Përmirësim i lidhjes rrugore / Ndërtim i rrugës së këmbësorëve / Përfundim i mbjelljeve / Krijimi i hapësirave të gjelbra - vendqëndrimeve	
Palët e interesuara (partnerët)		
Gjendja eksistuese (faza eksistuese)	Faza 1 është në studim.	
Linja kohore e zbatimit	I: '16-'18	x
	II: '19-'20	x
	III: '21-'25	
	IV: '26-'30	
Mjete / metoda zbatimi		
Avantazhet/pasojat e pritshme	Përmirësim i cilësisë së jetës dhe të kushteve të jetesës për shkak të përmirësimit estetik të mjedisit urban.	
Rreziqe të mundshme	Ngarkim i lumit nga ndërhyrja në zonën e brigjeve të lumit.	

4.5. Termat e referencës së Planit të Detajuar Vendor (PDV)

Për hartimin e Planeve të Detajuara Vëndore (PDV) të propozuara u pergatitën Termat e Referencës. Ky instrument është parashikuar si detyrim nëpërmjet broshurës në të cilën shkruhen detyrimet për fillimin e projekteve respektive. Struktura dhe përmbajtja e PDV ndjekin përcaktimet e nenit 22 “Plani i detajuar vendor” të Ligjit Nr. 107/2014, “Për Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit”, i ndryshuar, si dhe Seksionit 8 “Plani i Detajuar Vendor”, përkatësisht nenet 62-70, të VKM Nr. 671, datë 29.07.2015, “Për Miratimin e Rregullores së Planifikimit të Territorit”.

Në termat e referencës TR pasi shkruhet titulli i projektit, bëhet një -përshkrim i shkurtër i zonës që do studiohet, përmendet në vazhdim qëllimi i studimit dhe qëllimet strategjike të saj, pastaj vazhdon me përshkrimin e temave dhe përmbajtjes së projektit, referuar legjislacionit në fuqi dhe në fund hartohet grafiku i shtrirjes kohore. Termat e referencës TR të përgatitura për planin e detajuar vendor PDV paraqiten në kapitullin pasues të studimit.

Paralelisht janë hartuar disa udhëzime (edhe këto paraqiten në kapitullin përkatës të studimit) për programe sektoriale të cilat do meren si bazë për terma reference në të ardhmen.

Prioritetet e Planeve të Detajuar Vëndore (PDV)
• Riorganizimi urban i pjesës jugore të qytetit. • Krijimi i një zone të re ekonomike.

Tabela 4.5.1: Projektet në të cilat u propozuan terma reference TR dhe udhëzime në Skrapar.

Struktura dhe përmbajtja e PVS bazohen në përcaktimet e Nenit 21 “Planet sektoriale në nivel bashkie” të Ligjit Nr. 107/2014, “Për Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit”, i ndryshuar, si dhe Seksionit 9 “Plani Vendor Sektorial”, përkatësisht nenet 71-72, të VKM Nr. 671, datë 29.07.2015, “Për Miratimin e Rregullores së Planifikimit të Territorit”.

4.6. Treguesit për monitorimin e zbatimit të PPV-së

Treguesit për monitorimin e zbatimit të PPV janë të listuara si më poshtë:

Kriteret e aplikimit të propozimeve të PPV	Treguesit për monitorimin e zbatimit të PPV				
	Numri apartamenteve / banesave të reja në çdo pesë vjet	Numri i shtëpive të reja në çdo pesë vjet	Numri i lejeve të ndërtimit të lëshuara për banim në vite në vendbanimet e Bashkisë		
Zhvillimi i zonave të banimit					
Planifikimi Urban për zonat me PDV	Përqindja e hektarëve që u regjistruan në PDV për zhvillimin e banimit në totalin e hektareve të parashikuara nga PPV për zhvillimin e banimit,	Përqindja e hektarëve të regjistruar në PDV për zhvillimin ekonomik në lidhje me totalin e hektarëve parashikuar nga PPV për zhvillim ekonomik	Përqindja e hektarëve të regjistruar në PDV për zhvillimin turistik në lidhje me totalin e hektarëve parashikuar nga PPV për zhvillim turistik.		
Zhvillimi i zonave të banimit me PDV		Përqindja e rrjetit rrugor që përfundon në zonat e banuara në lidhje me totalin e rrugëve sipas PDV	Përqindja e rrjetit të kanalizimeve (në raport me gjatësinë e përgjithshme) që mbulon zonat e banimit	Përqindja e implementimit të hapësirave të reja publike në zonat e banuara	Përqindja e implementimit të hapësirave të reja publike në zonat e banuara
Rigjenerimi urban	Numri i projekteve të rinovimit urban çdo pesë vjet në vendbanime	Përqindja e popullsisë së Bashkisë që përfiton nga projektet e rehabilitimit urban.			
Revitalizimi i vendbanimeve të Bashkisë, sipas PPV.	Numri i ndërtesave të restauruara.	Përqindja e rrugëve urbane në raport me totalin e mirëmbajtjes	Numri i ndërhyrjeve në hapësirën publike të vendbanimeve	Numri i lokaleve, hoteleve dhe aktiviteteve të tjera ekonomike që zhvillohen çdo pesë vjet	

Treguesit për monitorimin e zbatimit të PPV				
Kriteret e aplikimit të propozimeve të PPV	Rritja e përqindjes të akomodimit në hotelet e Bashkisë	Rritja e përqindjes të vizitorëve në Bashki dhe vendet arkeologjike	Rritja e përqindjes të shtretërve në dispozicion në objektet akomoduese të Bashkisë	në vendbanime.
Zhvillimi i turizmit në Bashki.	Përqindja e rrugëve të rrjetit rrugor komunal të mirëmbajtura në raport me tërësinë e raportuar nga PPV.	Përqindja e përfundimit të rrjetit të furnizimit me ujë në vendbanimet, në bazë të propozimeve të PPV.	Përqindja e shtrirjes të zonave në raport me totalin e zonave urbane që do të shërbehen nga impianti i trajtimit të ujërave të zeza, në bazë të propozimeve të PPV	Përqindja e zhvillimit dhe implementimit të zonave turistike në Bashki
Përfundimi i projekteve të rëndësishme të interesit lokal				
Zhvillimi i sektorit primar	Evolucioni i numrit të fermerëve çdo tre vjet në Bashki.	Evolucioni i sasisë të produkteve bujqësore të prodhuara (shuma për produkt të prodhuar).	Futja e produkteve të reja bujqësore për kultivim në zonat rurale të komunës (numri i produkteve të reja bujqësore).	Implementimi i bujqësisë organike dhe zëvendësimi i bujqësisë konvencionale
Zhvillimin i zonës ekonomike	Përqindja e përfundimit të PDV në zonat ekonomike	Përqindja e shfrytëzimit të tokës në dispozicion në zonat ekonomike nga investime në sektorët sekondarë dhe terciarë,	Numri i vendeve të reja të punës çdo pesë vjet në aktivitetet e biznesit të zonave ekonomike	Numri i bashkëpunimit ndërkomunal dhe ndërshtetëror për zhvillimin e turizmit

4.7. Evidentimi i faktorëve që mund të kërkojnë një rishikim të pjesshëm të PPV-së

Neni 26 i Ligjit Nr. 107/2014 “Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit” i referohet kushteve dhe faktorëve që mund të kontribuojnë në rishikimin e PPV-së. Në mënyrë specifike PPV ndryshohen edhe kur ka ndarje administrative dhe territoriale, ndryshime të paparashikuara demografike, sociale dhe ekonomike, ndryshime të shkaktuara nga kriza sektoriale apo nga forca madhore, si dhe në rastet kur lind nevoja e harmonizimit me dokumente të një niveli më të lartë planifikimi apo të përafrimit me legjislacionin e Bashkimit Europian.

5. KAPACITETI INSTITUCIONAL

5.1. Kontrolli i zhvillimit aktual të planifikimit dhe zbatimit të procedurave të përdorura në Bashki

Veprimtaria e Drejtorisë së Planifikimit Urban dhe Planifikimit të Territorit, Infrastrukturave, Projekteve të Bashkisë Skrapar ka si përfitues kryesor (indirekt dhe direkt) qytetarët / banorët e Bashkisë së Skraparit. Së dyti, në grupin e përdoruesve të shërbimeve teknike të Bashkisë përfshihen edhe kontraktuesit dhe furnizuesit që "kryejnë" punë për llogari të Shërbimit si edhe disa Shërbime të Bashkisë apo institucione të sektorit më të gjerë publik për llogari të të cilit Shërbimi në fjalë kryen aktivitete.

Aktivitetet e Drejtorisë së Planifikimit Urban dhe Planifikimit të Territorit, Infrastrukturave, Projekteve të Bashkisë Skrapar zhvillohet në përputhje me rregullimet institucionale të përcaktuara në legjislacionin në fuqi. Aktivitetet kryesore të Shërbimit përfshijnë planifikimin e Projekteve Teknike, hartimin e Studimeve dhe mbikëqyrjen e zbatimit të Projekteve, çështje të planifikimit hapësinor/urban, aplikime të planifikimit dhe kadastrës, kompozimin, programimin dhe monitorimin e grupeve të punës së Departamentit, ndërsa paralelisht në kuadër të kompetencave të tij kjo Drejtori përfshin projekte të lidhura me mbrojtjen e mjedisit, shëndetin publik dhe të administrimit të Cilësisë së Përgjithshme, hartimin e Studimeve dhe planifikimin e Projekteve të Trafikut dhe të rregullimeve si edhe zbatime energjetike.

Theksohet se, aktivitetet që kryen ky Shërbim, në kuadër të objektit të tij që në mënyrë institucionale ky Shërbim duhet të plotësojë, në pjesën më të madhe të tyre janë ndërhyrje në terren (projekte ndërtimi të infrastrukturës, projekte restaurimi, etj), të cilat financohen nga burime të ndryshme (programe financimi nga palë të treta, me pjesëmarrje kombëtare, burime të vet Organizmit të Administratës Vendore, rezerva fondesh të vitit të kaluar) dhe që kanë lidhje me zhvillimin lokal dhe përmirësimin e infrastrukturës brenda dhe jashtë strukturës urbane. Përveç kësaj, kryen edhe aplikime procesesh (punë zyre), të tilla si dhënie e liçencave, certifikatave etj.

Në veçanti, aktivitetet e Drejtorisë dhe rezultatet që rrjedhin nga këto aktivitete përshkruhen në mënyrë të detajuar në tabelën e mëposhtme.

AKTIVITETI	OUTPUT-I VJETOR
Spektori i Bujqësisë / Ushqimeve/ Blegtorisë/ Shërbimeve:	- Inspektimi i Bujqësisë - Inspektimi i Mjedisit - Shërbime blegtorale
Spektori i Pyjeve/ Kullotave/Kadastrës:	- Kadastra - Inspektimi i Kullotave - Inspektimi i Kanalizimeve
Spektori i Parapërgatitjes së njësive dhe koordinimit të projekteve:	Menaxhim i të punësuarve dhe projekteve të informatikës

Tablea 6.1.1: Output-e të prodhuara sipas Aktivitetit të Drejtorisë së Shërbimeve Teknike

Në drejtorinë në fjalë zhvillohet çdo vit Programi i projekteve të prioritetit për çdo periudhë menaxhimi (Programi Teknik Vjetor). Megjithë zbatimin e këtij Programi, ndërkohë, ka shqetësime të vazhdueshme për Shërbimin, siç është problemi më kryesor realizimi i projekteve apo vonesa në pagesat e urdhërave financiarë, fakt i cili lë të kuptohen vonesa të rëndësishme kohore në përfundimin e veprimeve. Vonesa në pagesa i detyrohet, kryesisht, ecurisë financiare jo të rregullt të programeve, por edhe problemeve të kredive të disponueshme të Bashkisë Skrapar.

Problem po aq i rëndësishëm gjatë fazës së zbatimit rezulton në rastet kur shumica e financimit të projekteve të zhvillimit është më e vogël se buxheti, duke sjellë nevojën për mbështetje financiare nga burimet bashkiake. Nisur nga mënyra e operimit dhe nga problemet ekzistuese, me sa duket nuk ka hapësira të mjaftueshme për përmirësimin e efektivitetit dhe efikasitetit të aktiviteteve të Shërbimit, pa rritjen e nevojshme të burimeve.

Nga ana e qytetarëve, aktivitetet dhe shërbimet e ofruara nga Drejtoria e Bashkisë Skrapar, në mënyrë sasiore mbulojnë mjaftueshëm nivelin e kërkesës. Megjithatë, ka shumë ankesa nga qytetarët, që kanë lidhje ose me problemet (difekte, mangësi në infrastrukturë, rrjet rrugor, etj) në qytet dhe që ndikojnë në jetën e tyre të përditshme, ose me probleme në cilësinë e shërbimeve dhe shërbimet e ofruara, për mbulimin e të cilave Drejtoria përpaket në mënyrë të vazhdueshme. Shumica e ankesave nga qytetarët, që kanë lidhje me shërbimin e tyre, fokusohet në vonesat kohore në lidhje me përgjigjet ndaj kërkesave të tyre që kanë lidhje me restaurime të veçanta të dëmtimeve teknike.

Në këtë drejtori, regjistrohen mangësi të rëndësishme parësore në lidhje me zbatimin e procedurave të planifikimit, monitorimit dhe vlerësimit të veprimeve. Këto mangësi rezultojnë, por në të njëjtën kohë edhe përforcohen, nga problemet që mendojnë, jo vetëm këtë Drejtori, por në përgjithësi Organizmin e Administratës Vendore të Bashkisë Skrapar dhe kanë lidhje me çështje organizative dhe të menaxhimit, planifikimit, hierarkisë, produktivitetit, koordinimit si edhe të komunikimit të brendshëm në mes të departamenteve të tij dhe në përgjithësi të strukturës organizative.

Zgjidhja e problemeve të lartpërmendura, zbatimi i sistemeve dhe metodave për përmirësimin e efikasitetit të procedurave operative të Drejtorisë si edhe menaxhimi/ trajtimi i faktorëve të jashtëm (p.sh. vonesa në urdhër pagesat) që shkaktojnë probleme në zbatimin dhe përfundimin e projekteve, konsiderohen si pika kyçe të përmirësimit të cilësisë dhe efektivitetit të aktiviteteve të Drejtorisë së Shërbimeve Teknike të Bashkisë Skrapar, me bosht kryesor shërbimin më të mirë dhe më të shpejtë për qytetarët.

Përsa i përket komunikimit të Drejtorisë me marrësit e vet, identifikohen mungesa të pjesshme. Përdoruesit e shërbimeve teknike (kontraktorë të veprave publike, furnizues, etj) informohen me të gjitha mënyrat e parashikuara institucionale në lidhje me shërbimet e ofruara dhe me veprimet e planifikuara të kësaj Drejtorie. Për informimin e grupeve marrëse në lidhje me çështje të përgjithshme Drejtoria e Shërbimeve Teknike të Bashkisë publikon Njoftime për Shtyp ose dhe publikohen çështje të Këshillit Bashkiak. Megjithatë, regjistrohen mangësi në lidhje me informimin e të gjithë qytetarëve në lidhje me llojet dhe numrin e shërbimeve të ofruara, ose për projektet që gjenden në fazën e zbatimit të cilat, shkaktojnë probleme/vështirësi në lëvizjen e tyre të përditshme (p.sh. rrjete rrugore të reja, ndërtesa dhe objekte të reja, etj). Njoftimi, pra, i Projekteve të kryera

nga Drejtoria e Shërbimeve Teknike përbën një prioritet për Bashkinë, kryesisht, për informimin e qytetarëve për keqfunksionimet emergjente brenda strukturës urbane.

5.2. Personeli dhe nevojat e burimeve të Bashkisë

Duke marrë parasysh dispozitat sipas të cilave themelohen dhe funksionojnë drejtoritë e planifikimit urban dhe zhvillimit, ato përcaktohen nga ligji me Nr.107/2014 "Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit."

Ky ligj ka për qëllim të sigurojë zhvillimin e qëndrueshëm të rajonit nëpërmjet përdorimit racional të tokës dhe burimeve natyrore. Vlerëson mundësitë aktuale dhe të ardhshme të zhvillimit të tokës në nivel lokal dhe kombëtar, balancimin e burimeve natyrore me kërkesa ekonomike dhe publike dhe interesat private. Gjithashtu synon të koordinojë përpjekjet për:

- Ruajtjen e burimeve natyrore si toka, ajri, uji, pyjet, flora dhe fauna.
- Krijimin e territoreve të kualifikuara për ndërtimin funksional.
- Nxitjen e jetës ekonomike, sociale dhe kulturore në nivel lokal dhe kombëtar.
- Ruajtjen e burimeve të mjaftueshme të furnizimit.
- Të ofrojnë shërbime për sigurinë e jetës, sigurinë kombëtare, rendit publik dhe shëndetit publik.
- Promovimin e zhvillimit të balancuar rajonal për të siguruar një shpërndarje të qëndrueshme të popullsisë.

Në mënyrë të veçantë, neni 14 Ligji 107/2014, përcakton kërkesat minimale për numrin dhe kualifikimet e stafit në drejtim të planifikimit dhe kontrollit të zhvillimit urban. Theksohet se:

1. Çdo bashki duhet të institucionalizojë institucionet, përgjegjësia e të cilëve do të jetë zbatimi i aktiviteteve që zhvillohen përse i përket planifikimit territorial dhe kontrollit të zhvillimit, të përcaktuara me ligjet në fuqi dhe me dispozitat e këtij ligji.
2. Autoritetet lokale duhet të sigurojnë specialistë me kualifikime të nevojshme dhe përvojë pune në fushat e tyre përkatëse për të kryer detyrat e përcaktuara në këtë ligj. Numri minimal i specialistëve të cilët duhet të ketë çdo njësi e qeverisjes vendore do të përcaktohet nga Keshilli i Minitrave, bazuar në madhësinë e popullsisë të njësive vendore, por në asnjë rast numri nuk duhet të jetë më pak se gjashtë specialistë.
3. Formimi akademik i specialistëve për secilën nga katër fushat e përcaktuara në paragrafin 2 të këtij neni është përcaktuar këtu si më poshtë:
 - Për planifikimin e territorit: planifikimin urban, hapësinor dhe territorial dhe menaxhimin, urbanistikën ose planifikimin urban dhe disiplina të tjera të ngjashme, në përputhje me legjislacionin për arsimin.
 - Për të kontrolluar rritjen: specialitetet e specifikuar në paragrafin (a) të këtij paragrafi, juridik, arkitekturë, inxhinieri ndërtimi, gjeodezi (topografi).
 - Për mbrojtjen e mjedisit: menaxhimi i mjedisit urban, inxhinieri mjedisore dhe agro-mjedisore, arkitekturë dhe planifikim territori, gjeologji, inxhinieri pyjore.

- Për menaxhimin e regjistrit: GIS dhe gjeodezi (topografi), ose në mungesë të tij, planifikim i territorit urban, urbanistikë, planifikim urban, inxhinieri ndërtimi apo arkitekturë me trajnim dhe përvojë në GIS dhe gjeodezi.
- 4. Në raste që nuk mund të plotësohen kërkesat e paragrafëve 2 dhe 3 të këtij neni, autoritetet vendore duhet të ushtrojnë planifikimin dhe zhvillimin e tyre territorial në pajtim me Ligjin për Qeverisjen Vendore.
- 5. Autoritetet urbanistike vendore ushtrojnë kompetencat e tyre në të gjithë territorin e tyre administrativ.

Në lidhje me organizimin, strukturën, burimet njerëzore dhe logjistikën për Bashkinë e Skrapar paraqiten si më poshtë vijon:

Drejtoria e Planifikimit Urban dhe Planifikimit të Territorit, Infrastrukturave, Projekteve, përbëhet nga 3 sektorë të veçantë:

1. Sektori i Bujqësisë/ Ushqimeve/ Blegtorisë/ Shërbimeve
2. Sektori i Pyjeve/ Kullotave/ Kadastrës
3. Sektori i Parapërgatitjes së njësive dhe koordinimit të projekteve

Në përgjithësi, pavarësisht nga mungesa e departamenteve të rëndësishme të strukturës së kësaj Drejtorie, nga mungesa e procedurave të standardizuara dhe të dokumentuara të planifikimit, monitorimit dhe vlerësimit të aktiviteteve dhe zbatimin e planit vjetor dhe joafatmesëm të veprimit, nuk duket të ketë probleme serioze të organizimit dhe menaxhimit në mjedisin e brendshëm të kësaj Drejtorie.

Megjithatë, kjo Drejtori, si një nga pjesët më kritike të Organizmit të Administrarës Vendore, preket në mënyrë të arsyeshme nga problemet më të gjera organizative, të cilat në përgjithësi, rëndojnë Bashkinë. Për shembull, mungesa e personelit të kualifikuar shkencor në pozicionet kyçe të Organizmit, mungesa e komunikimit dhe informimit të brendshëm, ose edhe zbatimi, aktualisht, vetëm i një planifikimi afatshkurtër sipas Departamenteve, e bëjnë mekanizmin prodhues të Veprës së Bashkisë joefektiv, duke penguar paralelisht edhe veprimet e Drejtorisë.

Drejtoria e Planifikimit Urban dhe Planifikimit të Territorit, Infrastrukturave, Projekteve përbëhet nga pesëmbëdhjetë (15) nëpunës. Më konkretisht, në Drejtori ka një (1) drejtor, gjashtë (6) nëpunës të punësuar në Sektorin e Bujqësisë / Ushqimeve / Blegtorisë /Shërbimeve, pesë (5) nëpunës të punësuar në Sektorin e Pyjeve / Kullotave / Kadastrës dhe tre (3) nëpunës të punësuar në Sektorin e Parapërgatitjes së njësive dhe koordinimit të projekteve.

Tabela e mëposhtme ilustron në mënyrë të detajuar numrin e punonjësve të Drejtorisë së Planifikimit Urban dhe Planifikimit të Territorit, Infrastrukturave, Projekteve të Bashkisë sipas sektorit / nivelit Arsimit.

Drejtoria e Planifikimit Urban dhe Planifikimit të Territorit, Infrastrukturave, Projekteve	Skrapar			
	Numri i të punësuarve	Arsimi i lartë	Arsimi i mesëm	Arsimi i detyruar
Përgjegjësi i Drejtorisë	1	1		
Sektori i Bujqësisë / Ushqimeve / Blegtorisë /Shërbimeve	6	6		

Sektori i Pyjeve / Kullotave / Kadastrës	5	2	3	0
Sektori i Parapërgatitjes së njësisë dhe koordinimit të projekteve	3	3	3	0
Total	15	12	3	0

Tabela 6.2.1. Burimet njerëzore në planifikimin në Nivel Akademik të Drejtorisë së Planifikimit Urban dhe Planifikimit të Territorit, Infrastrukturave, Projekteve të Bashkisë Skrapar⁵

Në lidhje me Sektorin e Bujqësisë /Ushqimeve /Blegtorisë /Shërbimeve, të gjithë të punësuarit janë të diplomuar me arsim të lartë, të specializuar në sektorin e aktivitetit të tyre. Më konkretisht, personeli i drejtorisë në fjalë përbëhet nga specialistë si agronom, inxhinier agronom, inxhinier agronom për mjedisin dhe ekologjinë, inxhinier ndërtimi dhe veteriner.

Në Sektorin e Pyjeve /Kullotave /Kadastrës ka 5 të punësuar, nga të cilët dy (2) janë me arsim të lartë, specialistë inxhinier pyjesh e agronom dhe tre (3) të tjerët janë me arsim të mesëm. Në Sektorin e Parapërgatitjes së njësisë dhe koordinimit të projekteve, të gjithë të punësuarit janë me arsim të lartë, specialistë letërsie, matematike, informatike dhe ekonomist.

Tabela në vijim formulon në mënyrë analitike kompetencat e çdo të punësuarit sipas sektorit të Drejtorisë.

Drejtoria e Planifikimit Urban dhe Planifikimit të Territorit, Infrastrukturave, Projekteve	Kompetenca	Numri i të punësuarve
Përgjegjësi i Drejtorisë		1
Sektori i Bujqësisë / Ushqimeve / Blegtorisë /Shërbimeve	Përgjegjësi i Sektorit	1
	Inspektori i Bujqësisë	1
	Inspektori i Mjedisit	1
	Veteriner	1
	Specialist Transportesh	1
	Specialist me kohë të pjesshme	1
Sektori i Pyjeve / Kullotave / Kadastrës	Përgjegjësi i Sektorit	1
	Inspektor Kadastrë	1
	Inspektor Kullotash	1
	Inspektor Kanalizimesh	1
	1 punësuar kanalizimesh	1
Sektori i Parapërgatitjes së njësisë dhe koordinimit të projekteve	Përgjegjësi i Sektorit	1
	Administrator i të punësuarve dhe projekteve të informatikës	1
	Inspektor	1
Total		15

Tabela 6.2.2: Përgjegjësitë e çdo punonjësi Drejtorisë së Planifikimit Urban dhe Planifikimit të Territorit, Infrastrukturave, Projekteve të Bashkisë Skrapar⁶.

⁵ Burimi: Bashkia Skrapar

⁶ Burimi: Bashkia Skrapar

Sipas të dhënave të marra, të gjithë nëpunësit kanë njohuri në përdorimin e kompjuterit dhe të programeve si Ms Office. Gjithashtu, disa prej tyre flasin anglisht dhe njëri flet italisht.

Përsa i përket infrastrukturave të disponueshme të Drejtorisë së Planifikimit Urban dhe Planifikimit të Territorit, Infrastrukturave, Projekteve të Bashkisë Skrapar, ajo strehohet në Ndërtesën e Bashkisë, si edhe shërbimet e tjera. Përsa i përket infrastrukturave të disponueshme të Bashkisë Skrapar, në përgjithësi, theksohet se strehohet në ndërtesën katërkatëshe me sipërfaqe totale 914 m². Bashkia përbëhet nga njëzet (20) zyra shërbimesh, ndërsa disponon një (1) zyrë turizmi dhe një (1) zyrë regjistrimi amze. Më konkretisht, struktura e Bashkisë Skrapar, është si më poshtë vijon:

- Kati i parë: Shtatë (7) zyra shërbimesh, një (1) zyrë turizmi dhe një (1) hyrje.
- Kati i dytë: Katër (4) zyra shërbimesh, një (1) sallë pritjeje dhe një (1) zyrë regjistrimi amze.
- Kati i tretë: Dy (2) zyra shërbimesh
- Kati i katërt: Shtatë (7) zyra shërbimesh

Në lidhje me facilitetet ekzistuese, ndërtesa ndodhet në gjendje të mirë, ndërsa nuk kemi marrë të dhëna për vitin e ndërtimit të saj.

Përsa i përket pajisjeve mekanike, Bashkia Skrapar disponon mjetet mekanike të domosdoshme dhe të rëndësishme. Theksohet se përsa i përket pajisjeve mekanike brenda ndërtesës (sistemet e ngrohjes, ajrimit, sigurisë, mbrojtjes nga zjarri, etj.), nuk kemi marrë të dhëna. Në lidhje me pajisjet mekanike (jashtë ndërtesës) Bashkia disponon nëntëmbëdhjetë (19) automjete shërbimi. Nga totali i automjeteve të shërbimit, dhjetë (10) automjete tejkalojnë pesëmbëdhjetë vite prodhimi, (viti i prodhimit nga 1980 deri në 2000), për pesë (5) automjete nuk ekzistojnë informacione në lidhje me vitin e tyre të prodhimit, ndërsa katër (4) automjete kanë si vit prodhimi nga 2003 deri në 2015. Përsa i përket pajisjeve teknike, Bashkia Skrapar disponon sistemet absolutisht të domosdoshme kompjuterike. Më konkretisht, në total disponon dymbëdhjetë (12) kompjuterë (Deskop), nga të cilët dy (2) përdoren si Server, ndërsa dhjetë (10) të tjerët përdoren nga personeli i nëpunësve. Këta të fundit janë plotësisht të pajisur me mjetet e domosdoshme (ekran, tastierë, maus), me system funksional Windows 2000 XP dhe program software Microsoft Office 2007. Në lidhje me pajisjet e tjera, ekzistojnë tetë (8) printera. Theksohet se kompjuterët e Bashkisë Skrapar nuk janë të teknologjisë së fundit.

Përsa i përket telekomunikacioneve, ekziston akses në internet për kompjuterët si edhe rrjet lokal ndërmjet kompjuterëve. Shpejtësia e internetit arrin në 12 Mbps. Shpejtësia e lidhjes konsiderohet e vogël, duke patur si rezultat vonesën në procedurat që kryhen çdo ditë në shërbimet e Bashkisë.

FACILITETE - PAJISJE	
Lloji i Facilitetit	Numri
Ndërtesa e Bashkisë (914 m ²) katër kate	20 (zyra)
PAJISJET MEKANIKE (JASHTË FACILITETEVE)	
Lloji i Facilitetit	Numri
Kamion (I vogël)	1
Kamion (I madh)	5

Komposter	1	
Mbledhës mbeturinash	1	
Eskskavator	3	
Automjet për pasagjerë	5	
Autobus për pasagjerë	2	
Ngarkues	1	
AUTOMATIZIM		
Lloji i pajisjes (Hardware, Periferik)	numri	
Kompjuterë	12 Deskop	
Ekrane	10	
Tastiera	10	
Maus kompjuterash	10	
Printera	8	
UPS	N/A	
Lloji i pajisjes (Rrjet - Komunikime)	Numri	
Modem	6	
Hub	2	
Akses në internet	Po	Deri në 12 Mbps
Rrjet lokal	Po	
Lloji i pajisjes (Software)	Διαθέτει	Numri i Përdoruesve
WINDOWS 2000 XP	Po	N/A
Microsoft Office 2007	Po	10

Tabela 6.2.3: Ndërtësat shtetërore- Pajisjet Mekanike - kompjuterizimi i Bashkisë Skrapar⁷

Në lidhje me informacionin financiar, Shërbimi nuk ka buxhetin e vet. Përmasat financiare të cilat kanë lidhje me të janë të përfshira në seksionin në vijim të këtij Kapitulli, ku edhe paraqiten të Ardhurat dhe Shpenzimet e Bashkisë Skrapar, në total. Theksohet se, nuk mund të dalë informacion mbi koston e zbatimit të aktiviteteve të Shërbimit Teknik, pasi në bilanc - deklaratat e situatës financiare, kostoja e zbatimit paraqiten në total për gjithë Bashkinë. Megjithatë, nga të dhënat në vijim duket se një pjesë e madhe e të ardhurave të Bashkisë përdoren për të mbuluar shërbimet komunale dhe investimet.

Në tabelën e mëposhtme (tabela 6.2.4) jipet informacion mbi gjendjen financiare (të ardhurat - shpenzimet) të Bashkisë Skrapar.

	Shpenzimet	
1	Shpenzimet e trashëguara	12.572.923
2	Shpenzimet e parashikuara	70.000.000
	Subvencione	
1	Subvencione me karakter të përgjithshëm	104.519.543
2	Subvencione për funksione të reja	76.394.273
Total		263.486.739

⁷ Burimi: Bashkia Skrapar

	Shpenzime	
1	Pagat	142.230.202
2	Sigurime shoqërore	22.986.517
3	Zyra për ekzekutimin e vendimeve gjyqësore	1.000.000
4	Shpenzime funksionale	43.013.368
5	Fondi i rezervës	400.000
6	Fondi i urgjencave	400.000
7	Fondi i vetëqeverisjes lokale për investime	700.000
8	Investime	52.756.652
Total		263.486.739

Tabela 6.2.4: Të ardhurat dhe Shpenzimet e Bashkisë Skrapar për vitin 2016⁸

Nga tabela e mësipërme duket se pjesa më e madhe e të ardhurave vjen nga subvencionet shtetërore. Ashtu si u përmend edhe më lart, një pjesë e madhe e të ardhurave të Bashkisë së re të zgjeruar, përdoret për mbulimin e shërbimeve dhe shërbimeve urbane. Nga të dhënat e sipërpërmendura, duket se bëhet një menaxhim relativisht i mirë i buxhetit të Bashkisë Skrapar.

Bashkia merr të ardhurat që rrjedhin nga detyrimet financiare (detyrimet) të pranuesve. Konkretisht, Bashkia merr të ardhura nga taksat, si taksa mbi pronën, gjobat, taksë pastrimi, taksë gjelbërimi, ndriçimi, etj, pjesë e të cilave është përdorur për investimet e synuara çdo vit. Megjithatë, ajo nuk ka marrë të ardhura për ndërtimin dhe riparimin e trotuareve dhe vijave kufizuese, mungesë kjo që vjen për shkak të paafësisë apo mungesës së iniciativës të Autoritetit Bashkiak për t'i mbledhur ato. Nëndmjet të tjerash, Shërbimi Teknik përpaket të përdorë në mënyrë sistematike pothuajse të gjithë totalin e burimeve të mundshme të të ardhurave, që lidhen me integrimin në skema financimi dhe Programe Rajonale, të vendit, si edhe të programeve të huaja (SHBA, BE).

Kjo Drejtori disponon një metodë/mekanizëm sistematik dhe të dokumentuar të vlerësimit të produktivitetit të shërbimeve dhe aktiviteteve të saj. Në të kundërt, përmasë efikasiteti duket se kanë vetëm vlerësimet empirike, të cilat janë të bazuara në mënyrë ekskluzive në kritere cilësore. E njëjta gjë vlen edhe për identifikimin dhe vlerësimin e përzierjes politike (policy mix).

5.3. Zhvillimi i Kapaciteteve bashkiake – Propozime për Planin e Përgjithshëm Vendor

Çështjet më të rëndësishme të zhvillimit me të cilat do të përballlet Bashkia e Skraparit, dhe më konkretisht drejtorja e Shërbimit Teknik, siç u konstatua nga hulumtimi i situatës aktuale, mund të përmbledhen në çështje të zhvillimit e përmirësimit lokal. Përkatësisht renditen çështje të zhvillimit të brendshëm, të cilat lidhen me organizimit brendshëm të kësaj strukture.

Çështjet kritike të zhvillimit vendor	- Mungesa e promovimit të mjedisit natyror dhe të zonave rurale. - Ndotja e marrësve ujor nga deponimi i mbetjeve që vijnë kryesisht nga aktivitetet prodhuese (bujqësi, prodhim) dhe mbetjet urbane.
--	--

⁸ Burimi: Bashkia Skrapar

	▪ Mangësi në procedurat e menaxhimit të ngarkesave mjedisorë (ndotjesit) dhe mekanizmat kundër ndotjes. ▪ Qasje e kufizuar ose e vështirë në shumë pjesë qendrore të qytetit. ▪ Mungesa e informimit të vazhdueshëm/ ndërgjegjësimit të qytetarëve për çështje kryesore (p.sh mjedisi, parkimi dhe trafiku, mbrojtja e zonave të gjelbërta etj). ▪ Kontribute të kufizuara nga grupe vullnetare.
Çështjet kritike të funksionimit dhe zhvillimit të brendshëm	▪ Nevojë për riorganizimin e shërbimeve të Shërbimit Teknik për kërkesat e nevojave të vetë Bashkisë dhe qytetarëve ▪ Shërbim jo i plotë për të gjithë qytetarët dhe të marrësve të tjerë të shërbimeve, për shkak të mos decentralizimit të shërbimeve që ofron Drejtoria ▪ Komunikimi i dyanshëm midis Shërbimeve- qytetarit (shpesh herë) është i kufizuar dhe jo i vazhdueshëm –Mekanizma të pamjaftueshme për hulumtimin sistematik të nevojave të qytetarëve ▪ Pajisje të pamjaftueshme (mekanike dhe kompjuterike) për të mbështetur procedurat funksionale të shërbimeve Bashkiake dhe të Personave Juridikë të tij ▪ Efektivitet i kufizuar në zbatimin e sistemeve moderne të administrimit dhe mekanizmave (proceseve) të menaxhimit, monitorimit dhe vlerësimit ▪ Mosfunksionim në menaxhimin dhe performancën e Sistemit të Administrimit- Mungesë kontrolli ▪ Mangësi në personel dhe në masa (programe) për përmirësimin e vazhdueshëm të burimeve njerëzore ▪ Mangësi në nivel institucional

Në kuadër të ristrukturimit të përgjithshëm të drejtorisë së shërbimeve teknike, parashtrohen ndërhyrjet për përmirësimin e organizimit dhe funksionimin të drejtorisë.

Drejtoria e Shërbimeve Teknike	
Ndërhyrjet për përmirësimin e shërbimit ndaj qytetarëve	• Gjetja e hapësirave të duhura urbane për të siguruar vende parkimi • Rishikimi i planifikimit të trafikut të qytetit dhe rivendosja e problemeve të trafikut • Përmirësimi i asfaltit në rrugët brenda kufijve të Bashkisë • Mirëmbajtja e rrjeteve rrugore bashkiake dhe rregullimi i dëmtimeve • Përmirësimi i trotuareve • Krijimi i zonave të reja rekreative dhe të gjelbërta si dhe mirëmbajtja e infrastrukturës ekzistuese • Përmirësimi i lëvizjeve së personave me aftësi të kufizuara • Integrimi i procedurave të riciklimit dhe ripërdorimit të materialeve • Përmirësimi i gjelbërimit urban • Pjesëmarrje aktive e qytetarëve në proceset e riciklimit dhe rivendosjes së problemeve të trafikut

Ndërhyrjet në funksionimin e brendshëm të drejtorisë	• Aplikimi i Sistemit të Administrimit nëpërmjet matjeve të Objektivave nga kjo drejtori, për të vendosur synime të sakta dhe të qarta si dhe për të përcaktuar «efikasitetin» e objektivit • Aplikim i Sistemit të Menaxhimit EMAS, duke zbatuar elementë si të procedurave funksionale edhe ato të menaxhimit. Në kuadër të zbatimit të këtij Sistemi, duhet të bëhet informimi i nevojshëm i të gjithë personave të përfshirë, dhe në përputhje me parashikimet, duhet të inspektohet nga një kontrollues i çertifikuar. • Projektim dhe zbatim i Sistemeve të Cilësisë së Kapaciteteve të Menaxhimit dhe të shërbimeve të Bashkisë • Aktivizimi i Njësisë së Auditimit të Brendshëm • Bashkëpunim me shtetin në kuadër të reformës administrative që do të sjellë përshpejtimin e procedurave që zgjasin në kohë • Kodimi i rregullave, ligjeve, dekteteve etj, pa qenë e nevojshme të botohen qarkore ose ndryshime për qartësimin e tyre si dhe shfyqizimi i dispozitave të mëparshme • Aplikimi i procedurave më të shpejta për trajtimin dhe për gjykimin e çështjeve • Vendosja e ndëshkimeve më të ashpëra në raste të veçanta, të tilla si mbajtja e paligjshme e pasurisë publike, menaxhimi dhe zgjidhja e së cilës aktualisht tejkalon dhjetë vjet. • Themelimi i sistemit të vlerësimit të shërbimeve bazuar në treguesit e efikasitetit. • Aplikimi i procedurave të planifikimit, monitorimit dhe vlerësimit të veprimeve të Shërbimit në fjalë.
--	--

Për vazhdimin e projekteve, për arritjen e objektivave, por kryesisht për të mbuluar nevojat, kërkojnë burime të cilat nuk janë gjithmonë të disponueshme. Për këtë arsye përgatitet për çdo vit një Program Projektsh Prioriteti për çdo periudhë financiare (Program Teknik vjetor).

Pavarësisht zbatimit, ndërkohë, të këtij Programi, vazhdon ende të krijojë problem tek Drejtoria, siç është problemi kryesor i zbatimit të projekteve, vonesa në urdher pagesat në të holla, fakt i cili shkakton vonesa të konsiderueshme në kohë në lidhje me plotësimin e veprimeve. Vonesa në pagesa shkaktohet kryesisht për shkak të rrjedhës jonormale të financimit të programeve, por edhe nga problemet e fondeve të disponueshme të Bashkisë Skrapar.

Një problem po aq i rëndësishëm rezulton, gjatë fazës së zbatimit, në rastet kur shuma e financimit të projekteve të zhvillimit është më e vogël se ajo e buxhetit, me rezultat nevojën për mbështetje financiare nga burimet publike.

Siç u përmend në seksionin e mëparshëm, duke u nisur nga fakti i funksionimit dhe të problemeve tashmë aktuale, ndoshta nuk ka hapësirë për përmirësimin e efektivitetit dhe efikasitetit të aktiviteteve të Drejtorisë pa rritjen e nevojshme të burimeve.

Në rritjen e shkallës së kënaqësisë së qytetarëve do të ndikonte pozitivisht përmirësimi i efektivitetit dhe efikasitetit të veprimeve të Drejtorisë në fjalë, e cila si u përmend edhe më lart,

është e mundur , duke pasur parasysh edhe burimet që janë në dispozicion, aplikimin e Sistemeve të Cilësisë, aktivizimin e Njesisë së Auditimit të Brendshëm si dhe mbështetjen e shtetit.

Më shumë mundësi për përmirësimin e procedurave funksionale të Drejtorisë mund të linden me themelimin e sistemit të vlerësimit të shërbimeve, në bazë të treguesve të efikasitetit, megjithatë kjo masë do të përballet me probleme të rëndësishme, kryesisht për shkak të mangësive kryesore në lidhje me zbatimin e procedurave të planifikimit, monitorimit dhe vlerësimit të veprimeve të kësaj Drejtorie. Këto mangësi linden por njëkohësisht edhe thellohen nga problemet që shqetësojnë jo vetëm këtë Drejtori por të gjithë Organet e Qeverisjes Vendore të Bashkisë së Skraparit, dhe lidhen me çështje të organizimit dhe administrimit, planifikimit, hierarkisë, produktivitetit, koordinimit dhe madje edhe komunikimin e brendshëm nëpërmjet departamenteve dhe në përgjithësi, të strukturës organizative.

Në kuadër të strukturës së përgjithshme organizative, paraqitet organigrama për Bashkinë e Skraparit.

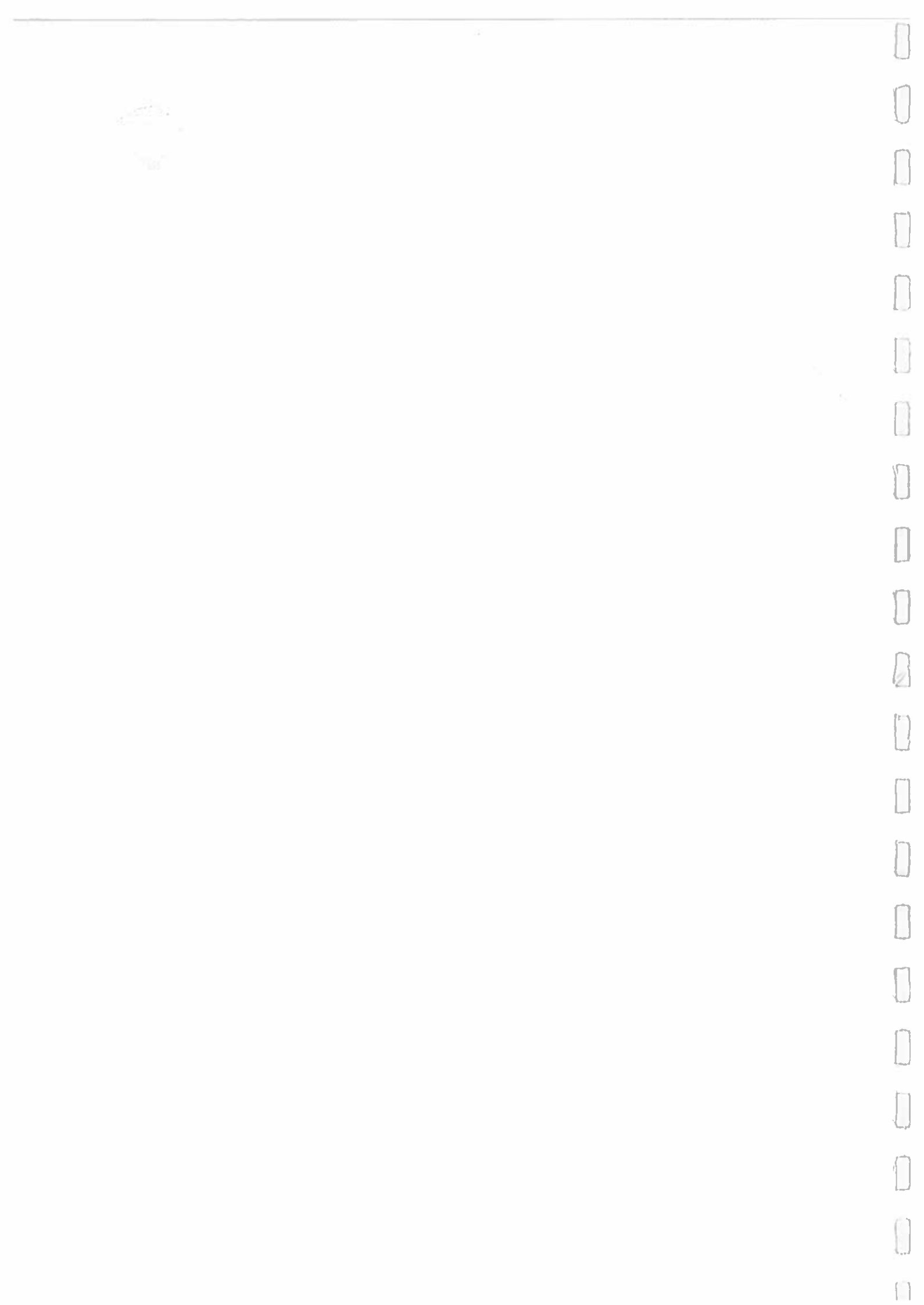
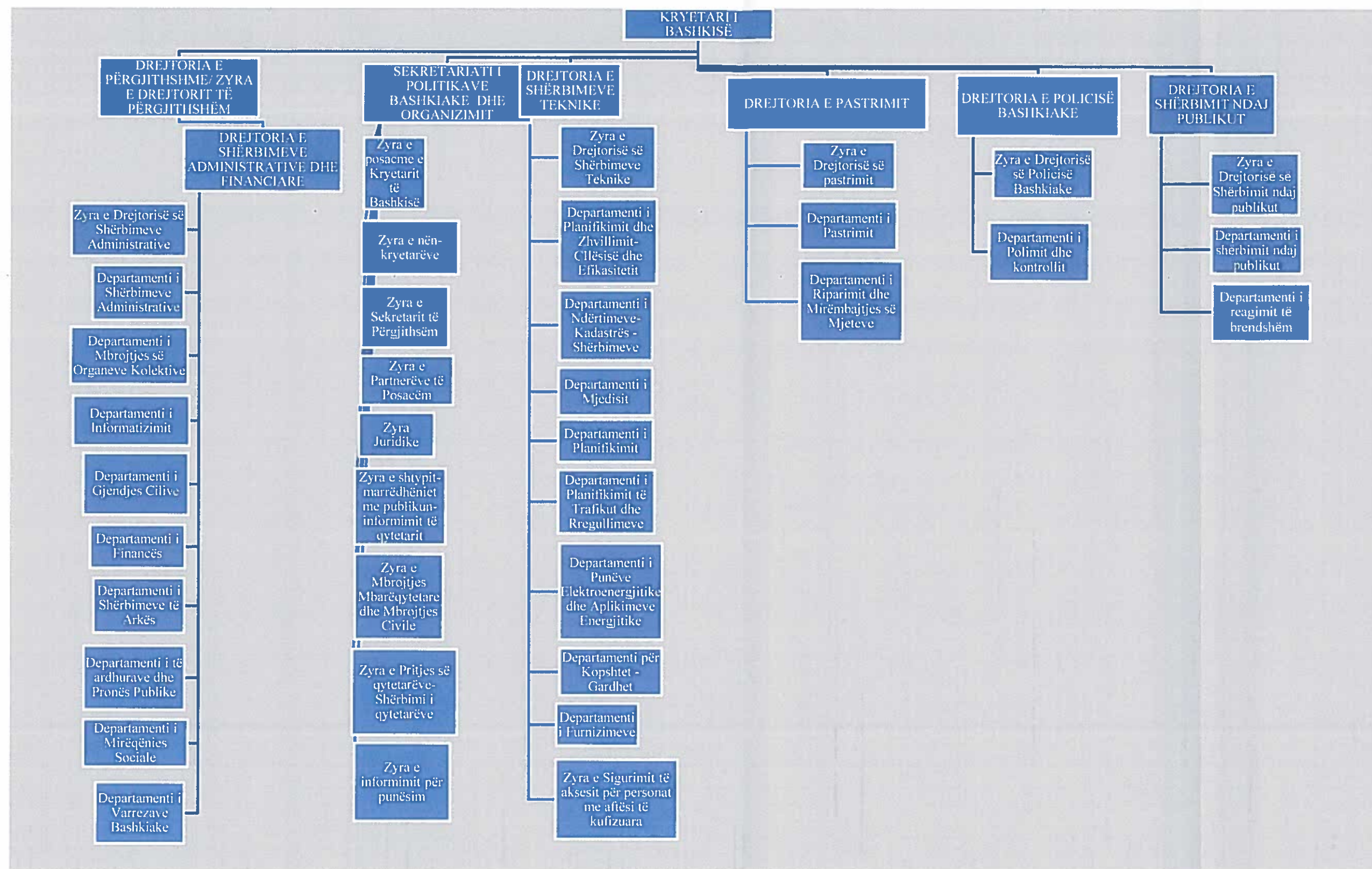

Tabela: Organigrama e re e Bashkisë së Skraparit

Për sa i përket organizimit dhe strukturës së Drejtorisë, kërkohet një rishikim, për arritje të decentralizimit të kompetencave, përmirësimit të cilësisë së shërbimit dhe shërbimit në të mirë ndaj qytetarëve.

Në veçanti, drejtorja duhet të kryejë krijimin e zyrave dhe departamenteve në vijim, në kuadër të përcaktimit të synimeve dhe bjektivave të saj të efikasitetit:

- Zyra e Drejtorisë,
- Zyra e Pritjes për personat me aftësi të kufizuara
- Departamenti i Planifikimit të Zhvillimit-Cilësisë dhe Efikasitetit
- Departamenti i Shërbimeve Teknike - Kadastrës
- Departamenti i Mjedisit
- Departamenti i Planifikimit Urban
- Departamenti i Planifikimit të Trafikut dhe Rregullimeve
- Departamenti i Projekteve Inxhinieriko- Elektrike dhe Aplikimeve Energjetike
- Departamenti i Kopshteve - pemëve
- Departamenti i Prokurimeve

Theksohet nevoja e krijimit dhe funksionimit të këtyre zyrave dhe departamenteve për qëllime të decentralizimit të kompetencave, përmirësimit të efektivitetit dhe efikasitetit të operimit të të aktiviteteve dhe forcimit të aktiviteteve shoqërore të Bashkisë. Për më tepër, funksioni i tyre është shumë i rëndësishëm për të përmirësuar cilësinë dhe efikasitetin e të gjitha aktiviteteve të Organizmit të Administratës Vendore. Theksohet gjithashtu se, mund të ketë një kombinim i këtyre pjesëve, në varësi të nevojave dhe burimeve të disponueshme të kësaj drejtorie.

Më poshtë parashtrihen kompetencat e secilit departament/zyre.

Zyra e Drejtorisë së Shërbimeve Teknike	• Hartimi i Studimeve • Zbatimi i Punimeve sipas Sektorëve ○ Sektori Rrugor: Mirëmbajtja e rrugëve, restaurimi i parmakëve dhe trotuarëve, ndërtimi i rrugëve, shtrime me asfalt- hapja e rrugëve, asfaltimi i Bashkisë, rrugët e brendshme, përmirësimi i rrjetit rrugor urban Riparim, mirëmbajtje e trotuarëve, mirëmbajtje e rrugëve rurale, betonimi dhe shtrimi me pllaka i hapësirave të përbashkëta, mirëmbajtje e rrugëve, riparimi i dëmtimeve të rrugëve etj. ○ Sektori i Ndërtimeve: Ndërtimi i objekteve sportive dhe kulturore për përdorim publik, punime përmirësimi, promovimi dhe ripërdorimi të ndërtesave publike ekzistuese, punime mirëmbajtje, ndërtimi etj. Ndërtimi i depove dhe WC-ve. ○ Sektori i Konfigurimeve: Hapësirat publike, gjelbërimi, ndërtimi i
---	---

	parqeve etj. o Të ndryshme: Punime shitesë për infrastrukturën e vendeve të deponimit të mbetjeve, përmirësimi dhe mirëmbajtje e objekteve sportive etj. Vendosja e tabelave të Kodit Rrugor, përmirësim i sinjalistikës rrugore, përmirësim i kushteve të trafikut, ndërtim i tubacioneve, punime për krasitjen e pemëve, riformulim i hapësirave të përbashkëta etj.
Departamenti i Planifikimit dhe Zhvillimit- Cilësisë dhe Efikasitetit	• Informimimi i agjentëve të shërbimit dhe të udhëheqjes politike lidhur me shpalljet dhe thirrjet për të dhënë propozime në Sektorë Operacionale. • Organizimi i dosjeve propozuese për integrim dhe plotësim të Buletinëve të Projekteve Teknike dhe nën-projekteve & Monitorimi i progresit të çdo propozimi • Mbatja e arkivit, komunikimi dhe dërgimi i të dhënave në Shërbimet përkatëse të Menaxhimit të Programeve. • Bashkëpunim dhe pjesëmarrje në propozime të përbashkëta.
Departamenti i Ndërtimeve – Shërbime të Kadastrës	• Lëshimi i çertifikatave – Vërtetimeve të llojeve të ndryshme • Shitja e sipërfaqeve pronë të bashkisë që kanë kaluar në pronësinë e privatëve bazuar në akte të zgjidhjes dhe dëmshpërblimit aktuarial për shkak të planit urban • Dhënia e dëmshpërblimeve për shkak të planifikimeve publike • Kompensimi i vlerës së pronës publike që ka kaluar në pronësi tjetër sipas vlerës së planifikimit • Kompensim i kontributit në të holla me kompensim sipas akteve të zbatimit • Miratime për dëbim administrativ nga toka bashkiake • Ndryshimet e planit të qytetit – vlerësimi i hapësirave – miratime të planifikimit vendor , rregullore ndërtimi • Mbikëqyrje dhe monitorimi i Akteve të zbatimit dhe studimeve të tjera
Departamenti i Mjedisit	• Mbikëqyrja e Studimeve me objekt mbrojtjen e mjedisit • Ndihmë në kryerjen e autopsive lidhur me krijimin e problemeve në mjedis nga veprimtaria e punishteve • Parashtrimi i propozimeve për financim në Programe lidhur me mbrojtjen e mjedisit • Hartimi i Studimeve (Draft- studime dhe Studime për Ndikimet në Mjedis) • Monitorimi i operacioneve të integruara në Programet e Financimit
Departamenti i	• Lëshimi i lejëve të ndërtimit gardheve dhe prishjen e

Planifikimit	ndërtesave. • Lëshimi i lejeve të legalizimit të ndërtimeve. • Lëshimi i vendimeve për miratimin e skicës ligjore. • Dhënia e çertifikatave të ndërtueshmërisë së parcelave. • Proçedura për ndërtimet pa leje (dorëzimi i padive në Prokurori, shqyrtimi i ankimeve nga një komision etj) • Kalimi i raporteve të analizave të ndërtesave të rrënuara dhe të rrezikshme- Trajtimi i protokolleve përkatëse të analizave të ndërtesave të rrënuara dhe raporteve të ndërtesave të rrezikshme. • Shqyrtimi i aplikimeve për lejet e ndërtimit, për lidhje të përkohshme të ndërtesave me rrjetet e OSHEE dhe Ujësjetllësit. • Hartimi i operacioneve për zgjidhjen e tokës. • Dhënia e çertifikatave në lidhje me elektrifikimin e ndërtesave, objekteve të jashtme, vërtetime për hapësira të përdorimit kryesor, punimeve ndërtimore që nuk kërkojnë lejë ndërtimi si dhe vërtetime në lidhje me përdorimet e tokës sipas PPV. • Shqyrtimi i aplikimeve dhe shkresave të Institucioneve në lidhje me informacione mbi rregulloret e ndërtimit, zbatimin e planit të qytetit, kryerjen e analizave për të konstatuar nëse ka apo jo shkelje të planifikimit, dhënie e kopjeve të lejeve të ndërtimit-planet-dokumentet si dhe informacione statistikore të Institutit të Statistikave.
Departamenti i Planifikimit të Trafikut dhe Rregullimeve	• Kthim përgjigje kërkesave të qytetarëve dhe Institucioneve. • Shqyrtimi i kërkesave të qytetarëve • Përgatitja e propozimeve për në Këshillin Bashkiak për rregullimin e trafikut. • Ekzekutimi i ndërhyrjeve për sigurinë rrugore në pjesë kyçe të Bashkisë
Departamenti i Punëve Elektroenergjitike dhe Aplikimeve Energjetike	• Përgatitja e të gjitha punëve studimeve elektroenergjitike të nevojshme dhe furnizimeve • Ushtrimi i mbikëqyrjes së nevojshme të punëve të përfunduara në këtë fushë si dhe të studimeve të përgatitura nga studiues privatë. • Zbatimi i të gjitha detyrimeve të departamentit (lidhur me departamentin e planifikimit: kontroll i studimeve elektroenergjitike, objekteve, lejeve të ndërtimit, çështje të tjera që janë në kompetencë të departamentit të planifikimit me objekt elektroenergjitik). • Mirëmbajtja e pajisjeve të Bashkisë në nivel të mirëmbajtjes së zakonshme dhe jashtëzakonshme. • Ekzekutimi i furnizimeve të reja të planifikuara me pajisje për përmirësimin e kapaciteteve të shërbimeve të

	Bashkisë. • Zbatimi i punimeve të nevojshme për mirëmbajtjen të rrjetit elektrik të qytetit, kryerjen e ndërhyrjeve në bashkëpunim me Operatorin e Energjisë Elektrike, mirëmbajtja dhe përmirësimi i ndriçimit festiv, mirëmbajtja e të gjithë objekteve elektroenergjitike të Bashkisë dhe kryerja e furnizimit të nevojshme me trupa ndriçues dhe materiale të tjera elektrike.
Departamenti për kopshtet dhe gardhet	• Përgatitja e studimeve për ofrimin e shërbimeve • Tenderimi i punëve për shërbimet (me Kontratë) • Nxjerrja e bimëve të dëmtuara dhe atyre sezonale nga pjesë të ndryshme të qytetit • Transplantimi i fidanëve të bimëve të ndryshme, shkurre dekorative, bimë në pemë, parqe, sheshe • Instalimi i rrjetit ujitës në hapësirat e gjelbërta të lartëpërmendura • Krasitje për rinovimin e gardheve qendrore të qytetit • Përgatitja e dy studimeve për dy hapësira pyjore
Departamenti i Furnizimeve	• Lëshimi i urdhërpagesave për shpenzimet dhe furnizimet e ndryshme
Zyra e Sigurimit të Aksesit për personat me aftësi të kufizuara	• Kthim përgjigje kërkesave të qytetarëve dhe shërbimeve. • Trajtimi i kërkesave të qytetarëve. • Zbatimi i punimeve të nevojshme për mirëmbajtjen e infrastrukturave ekzistuese. • Kontroll për zbatimin e standarteve. • Mbikqyrja e infrastrukturave të reja.

Në kuadër të organizimit më të gjerë të Bashkisë, një rol të rëndësishëm kanë bashkëpunimet e Drejtorisë me palë dhe institucione të jashtme, për zgjidhjen dhe trajtimin më të shpejtë të çështjeve. Në përgjithësi, nuk paraqiten probleme të dobëta koordinimi, gjatë bashkëpunimit të Drejtorisë së Shërbimeve Teknike me këto institucione të tjera. Megjithatë, ndonjëherë në bashkëpunimet, kryesisht, të Drejtorisë me organet e sektorit publik, regjistrohen, edhe pse në një masë jo të konsiderueshme, probleme të konfuzionit të kompetencave që lindin, kryesisht, gjatë procesit të vendimmarrjes. Këto probleme prezumohen në bazë si të shumëllojshmërisë dhe kompleksitetit të aktiviteteve ashtu edhe të mbirregullimit dhe kuadrit ligjor të paqartë, elementë të cilat rëndojnë gjithë sistemin e qeverisjes lokale dhe të Administratës Publike më të gjerë.

Siç u përmend në seksionin e mëparshëm, në përputhje me kërkesat e përcaktuara nga Ligji me Nr. 107/2014 "Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit", Drejtoria e Planifikimit Urban dhe Planifikimit të Territorit, Infrastrukturave, Projekteve të Bashkisë Skrapar përmbush pjesërisht kushtet e pajtueshmërisë. Më konkretisht, në zyrën e Politikave Mjedisore dhe Bujqësisë janë punësuar dy (2) veterinerë, ndërkohë nuk ka Ambientalist ose Inxhinier Mjedisi, sipas parashikimeve të nenit 14, të Ligjit nr. 107/2014.

Nevoja më e rëndësishme, për sa i përket personelit të Drejtorisë, fokusohet në mbulimin e vendeve të lira të personelit ekzekutiv, siç ato parashikohen në legjislacionin aktual. Për më tepër, gjithashtu

e nevojshme gjykohet plotësimi i drejtorisë me personel të administratës, duke disponuar nga mënyra anë ekspertizë të zgjeruar shkencore të dokumentuar dhe nga ana tjetër njohuri dhe përvojë në teknikën e vendim-marrjes.

Në lidhje me personelin ekzistues të Drejtorisë, gjykohet i mjaftueshëm për funksionimin e saj, pasi të punësuarit, disponojnë përvojë dhe njohuri për plotësimin dhe zgjidhjen e të gjitha aktiviteteve të saj. Megjithatë, gjykohet e domosdoshme nevoja e trajnimit të vazhdueshëm e personelit dhe, madje, në Programe trajnimi të specializuara shkencore sipas përgjegjësisë të departamenteve. Duhet të njihet si një pikë kyçe e riorganizimit të Drejtorisë, kryesisht nga drejtuesit politikë, dhe më pas nga faktorët zyrtarë, përmirësimi i burimeve njerëzore, në arritjen e të cilit një rol kyç luan pjesëmarrja e rregullt e personelit në programet e trajnimit.

Më poshtë paraqiten programe trajnimi të cilat do të kontribuojnë në mënyrë definitive në përmirësimin e Drejtorisë:

- Programe në lidhje me çështjet e prokurimit për furnizime dhe projekte
- Programe në lidhje me kompjuterizimin dhe mbajtjen e të dhënave
- Programe në lidhje me trajnimin për programe të specializuara kompjuterike (ArcGIS, AutoCAD, CorelDRAW, Adobe Photoshop, MS Office, SCADA, etj)

Në lidhje me ndërtesat dhe infrastrukturën fizike të Drejtorisë, theksohet nevoja për mirëmbajtjen e godinës ekzistuese si edhe rikonstruksioni, nëse është e nevojshme, në intervale të rregullta kohore. Në veçanti, ai theksoi nevojën e ndërtimit të mirëmbajtjes brendshme dhe të jashtme (pikturë) dhe korniza mirëmbajtjen (brendshëm dhe të jashtëm), i cili do të kontribuojë në kursimin e energjisë dhe kështu për të reduktuar shpenzimet bashkiake. Gjithashtu, vlerësohet si një prioritet i menjëhershëm, konfigurimi i mjediseve ekzistuese të shërbimit ose dhe përdorimi i hapësirës së re brenda ndërtesës, nëse kjo është e nevojshme, me qëllim për tu arritur modernizimi i ambientit të punës dhe të rritet produktiviteti i shërbimit, si edhe të përmbushen nevojat kryesore të arkivimit.

Siç përmendet në seksionin e mësipërm, nuk shënohet mjaftueshmëri të automjeteve zyrtarë për realizimin e përgjegjësisë të drejtorisë. Për këtë arsye, gjykohet e nevojshme blerja e automjeteve të shërbimit, të reja ose të përdorura, në varësi të nevojave të drejtorisë. Në mënyrë të veçantë, është e domosdoshme blerja ose marrja me qira e automjeteve të mëposhtme:

1. Automjeteve për pasagjerë të shërbimit që do të përdoren për lëvizjen e të punësuarve të shërbimit
2. Automjete 4x4 për transportin e personelit nga dhe për në sektorët përkatës, ku zhvillohen veprimtaritë e tyre
3. Kamionë për transportimin e materialeve të ndërtimit
4. Ekskavator
5. Kamiona me shportë
6. Automjete formuese
7. Ngarkues
8. Komposter
9. Mbledhës mbeturinash

Theksohet se, karakteristikat teknike dhe numri i automjeteve zyrtare përcaktohen në bazë të nevojave dhe burimeve të disponueshme të Drejtorisë.

Lidhur me pajisjet teknike të kësaj drejtorie, është e nevojshme blerja e PC të teknologjisë së fundit, dhe pajisjeve të tjera periferike të tilla si printera, printera multifunksionale, plotera etj, si dhe pajisje të cilat kontribuojnë në qasjen më të shpejtë në internet (Router - Modem). Gjithashtu është e nevojshme, blerja e licencave për programe të reja software dhe përmirësimi i programeve aktuale në llojet të softwa-rëve ekzistuese.

Më poshtë, paraqitet tabelë (Tabela 6.3.1) me pajisjet teknike të nevojshme për funksionimin efikas të Drejtorisë.

PAJISJE TEKNOLOGJIKE QË KËRKOHEN
Lloji i pajisjeve
Kompjuterë të teknologjisë së fundit (përfshirë pajisjet e tjera periferike si psh tastiera, Mouse, ekrane)
Server
Printer
Pajisje shumë funksionale
Telefona
Router - Modem
Plotter
GPS
UPS
USB - Flash magazinimi - hardware të jashtëm
Programe
MS WINDOWS 2010
MS Office 2007 ã 2010
ArcGIS
AutoCAD
CorelDRAW
Adobe Photoshop
Adobe Acrobat Reader
SCADA

Tabela 6.3.1: Pajisje teknologjike që kërkohen për funksionimin e Drejtorisë

Në lidhje me kostot e investimit për riorganizimin e Bashkisë dhe te Drejtoria e Planifikimit Urban dhe Planifikimit të Territorit, Infrastrukturave, Projekteve të Bashkisë Skrapar, nga të dhënat e mbledhura, është e kuptueshme që Drejtoria e Punëve Publike, Adminitsrimit Territorial dhe Kontrollit të Bashkisë Skrapar në 15 vjeçarin e ardhshëm do të ketë nevojë për rinovim dhe kompletim të pajisjeve, si dhe rinovim të pajisjeve të saj kompjuterike.

Duke u nisur nga fakti se analiza jonë shtrihet në thellësi të 15 vjeçarit, si rrjedhim do të duhet të identifikohen nevojat e Bashkisë dhe në veçanti të Drejtorisë së Planifikimit Territorial dhe Kontrollit të Projekteve të Investimeve, në lidhje si me burimet njerëzore ashtu edhe me infrastrukturën logjistike, për të gjithë periudhën kohore të analizës. Për sa i përket pajisjeve teknike (Hardware, Software, pastaj pajisje), të tilla si PC, Laptop, Printera, UPS, etj, kanë një cikël jete prej pesë vjetësh, pasi pas përfundimit të 5 viteve pajisjet konsiderohen të vjetëruara dhe

kërkon instalimin e programeve të reja në mënyrë që të jenë në gjendje për të përmbushur nevojat e secilës Bashki.

Siç e kemi analizuar në fazën e dytë të këtij studimi, investimet e planifikuara në periudhën kohore 2014-2020 pritet të arrijnë nga 91 milion lekë në 147 milionë lekë.

Investime të parashikuara në milion ALL						
	2014	2016	2017	2018	2019	2020
Skrapar	91.500,00	100.650,00	110.715,00	121.786,50	133.965,15	147.361,67
TOTALI	91.500,00	100.650,00	110.715,00	121.786,50	133.965,15	147.361,67

Tabela 6.3.2: Investime të parashikuara në vitet 2014-2020

Duke pasur parasysh se,

- Burimet njerëzore në thellësi të 15 vjeçarit, pritet të forcohen dhe të zëvendësohen me kapacitete të reja, me kualifikime të shtuara, konsiderohet e sigurt se ky veprim do të sjellë një rëndesë shtesë prej 10% -12%, element i cili do të pasqyrohet më poshtë.
- Pajisjet mekanike duhen rinovuar, supozohet fakt, se në thellësi të 15 vjeçarit, do duhet të ketë një cikël i plotë rinovimi i pajisjeve, fakt i cili do të rezultojë me një rëndesë prej 7% - 8% në investimin e këtyre Bashkive.
- Pajisjet kompjuterike, siç është shënuar dhe zhvilluar më sipër, pritet të zëvendësohet në thellësi të 15 vjeçarit, të paktën tre herë, duke e marrë si të mirëqenë se kohëzgjatja e jetës së tyre, për shkak të intensitetit teknologjik është e nivelit prej pesë vjetësh.
- Infrastruktura e ndërtesave, kanë nevojë për rikonstruksione apo edhe zëvendësime dhe strategji në fjalë në thellësi të 15 vjeçarit, është fakti se do të sjellë nevojën për investime dhe në këtë fushë.

Bazuar në katër supozimet e mësipërme, vazhdojmë në analizën e të dhënave në mënyrë që të njohim përmasat e rëndimeve dhe të investimeve që duhet të jenë në të paktën 15 vitet e ardhshme.

Duke marrë parasysh të dhënat e Bashkisë dhe mundësitë e investimeve në 15 vitet e ardhshme, konsiderojm se për periudhën e mësipërme kohore do të kërkohen investime në infrastrukturën e ndërtimeve dhe në mirëmbajtjen e infrastrukturës të nivelit prej 429.040 €. Në mënyrë të ngjashme, në investimet për pajisje mekanike dhe në investimet për pajisjet hardware dhe software do të parashikohet nevoja për shumën prej 415.200 €, në mënyrë që të ketë përmirësim dhe rinovim të të gjithë pajisjeve të zonës së studimit (Tabela 6.3.3).

Si rrjedhim parashikohen investime të nivelit 844.240 € në thellësi të 15 vjeçarit, në mënyrë që Bashkia e Skrapar të jetë në gjendje për të përballuar kushtet e reja mbizotëruese dhe në mjedisin në ndryshim të vazhdueshëm të viteve në vijim.

ANALIZË E KOSTOS SË PËRGJITHSHME (Ë, ÇMIME FIKSE TË VITIT BAZË) SKRAPAR										
VITI	Shpenzime planifikimi dhe programimi	Blerje e tokës	Punime ndërtimi (1)	Objekte dh makineri	Të paparashikueshme (2)	Ndihma teknike	Publikimi	Supervizim gjatë zbatimit	Nëntotali 1	KOSTO TOTALE E INVESTIMIT
2016				22.144					22.144	22.144
2017			69.200	27.680					96.880	96.880
2018				33.216					33.216	33.216
2019			96.880	27.680					124.560	124.560
2020				44.288					44.288	44.288
2021			41.520	13.840					55.360	55.360
2022			110.720	55.360					166.080	166.080
2023				41.520					41.520	41.520
2024				124.560					124.560	124.560
2025			110.720	24.912					135.632	135.632
TOTALI	0	0	429.040	415.200		0	0	0	844.240	844.240

Tabela 6.3.3: Analiza e kostos totale e bashkisë Skrapar

Krahas investimeve të mësipërme, shpenzime të konsiderueshme do të vijnë nga rinovimi i personelit, me personel të ri, më të kualifikuar, fakt i cili do të përmirësojë shërbimet publike që ofrohen nga Bashkia, por duke rritur dhe shpenzimet operative.

Në Tabelën 6.3.4, paraqitet kjo rritje e shpenzimeve operative dhe e fuqisë punëtore në përfundim gjatë 15 viteve të ardhshme.

DALJE 1: PAGESA & SHPENZIME TË PERSONELIT SKRAPAR			
	SASIA	ÇMIMI I NJËSISË	SHUMA E DALJES
2016	3	9.700	29.100 €
2017	4	10.185	40.740 €
2018	4	10.694	42.777 €
2019	5	11.229	56.145 €
2020	5	11.790	58.952 €
2021	6	12.380	74.280 €
2022	6	12.999	77.994 €
2023	2	13.649	27.298 €
2024	2	14.331	28.663 €
2025	2	15.048	30.096 €
2026	1	15.800	15.800 €
2027	1	16.590	16.590 €
2028	1	17.420	17.420 €
2029	1	18.291	18.291 €
2030	4	19.205	76.821 €
2031	4	20.166	80.662 €
TOTALI			691.628 €

Tabela 6.3.4: Parashikim i shpenzimeve të personelit për arsye të rinovimit të tij

Në kuadër të përmirësimit të infrastrukturës teknike të Bashkisë dhe nisur nga fakti se në kohët e sotme të kursimit ekonomik, zgjidhjet dhe procedurat tradicionale të cilat deri vonë ndiqeshin në çështje të administrimit publik nuk janë më të mjaftueshme për trajtimin e problemeve dhe ruajtjen e nivelit të cilësisë së jetës, modeli tradicional operativ i një qyteti është bazuar rreth shërbimeve që veprojnë si entitete të pavarura dhe pa lidhje të cilat shpesh janë të dizejuara në bazë të funksionit të tyre dhe jo të nevojave të qytetarëve. Si rezultat:

- Çdo qytetar ose kompani duhet të ndërveprojnë më vete në çdo shërbim, duke krijuar kështu pika të shumta kontakti dhe jo një pikë që është e përshtatur për të përmbushur nevojat e tyre.
- Të dhënat dhe informatat janë të mbyllura zakonisht në çdo shërbim duke kufizuar mundësinë për bashkëpunim dhe risi, si edhe përshpejtimin e reformave në të gjithë qytetin

Qytetet e zgjuara janë ftuar për të zhvilluar modele të reja operative që çojnë në risi dhe në bashkëpunimin në mes këtyre shërbimeve të pavarura.

Vizioni i Qyteteve të Zgjuara në një epokë shtrënguese ekonomike përfshin rëndësi të shtuar sociale në nivelin që ai kontribuon në forcimin e kohezionit social për të gjithë anëtarët e shoqërisë. Kohezioni social në një qytet të zgjuar do të thotë:

- Mbulim i nevojave që janë në përputhje me "qytetin e zgjuar" për pjesën më të madhe të mundshme të banorëve të qytetit (investime të balancuara, ndryshime, balancim të pabarazisë në qasje etj). Fokusimi në njerëzit me lëvizshmëri të kufizuar dhe qasjes në shërbime (të moshuarit, fëmijët, me aftësi të kufizuara, etj)
- Përmirësim i strukturave publike dhe sociale që do të synojë të shërbejnë gjithë banorëve pavarësisht nga niveli ekonomik, prejardhjes hapësinore dhe sociale, vendbanimi dhe qasjes në shërbime. Qëllimi do të jetë përmirësimi i cilësisë së jetës me një aplikim horizontal tek qytetarët.
- Përfshirje në formësimin e modelit të ecures zhvilluese të qytetit i cili do të përfshijë të gjithë qytetarët (zhvillim aplikacionesh të konsultimit, përfshirjes etj).
- Risi/sectorë të rinj të kërkimit përfshijnë dhe kanë të bëjnë me dimensionin social të efekteve të synuara në shumë grupe shoqërore dhe kolektive.

Projekti i zhvillimit i një qyteti zgjuar është paraqitur në figurën e mëposhtme, i cili përfshin udhëzimet bazë që duhen ndjekur për të arritur objektivat e tij.

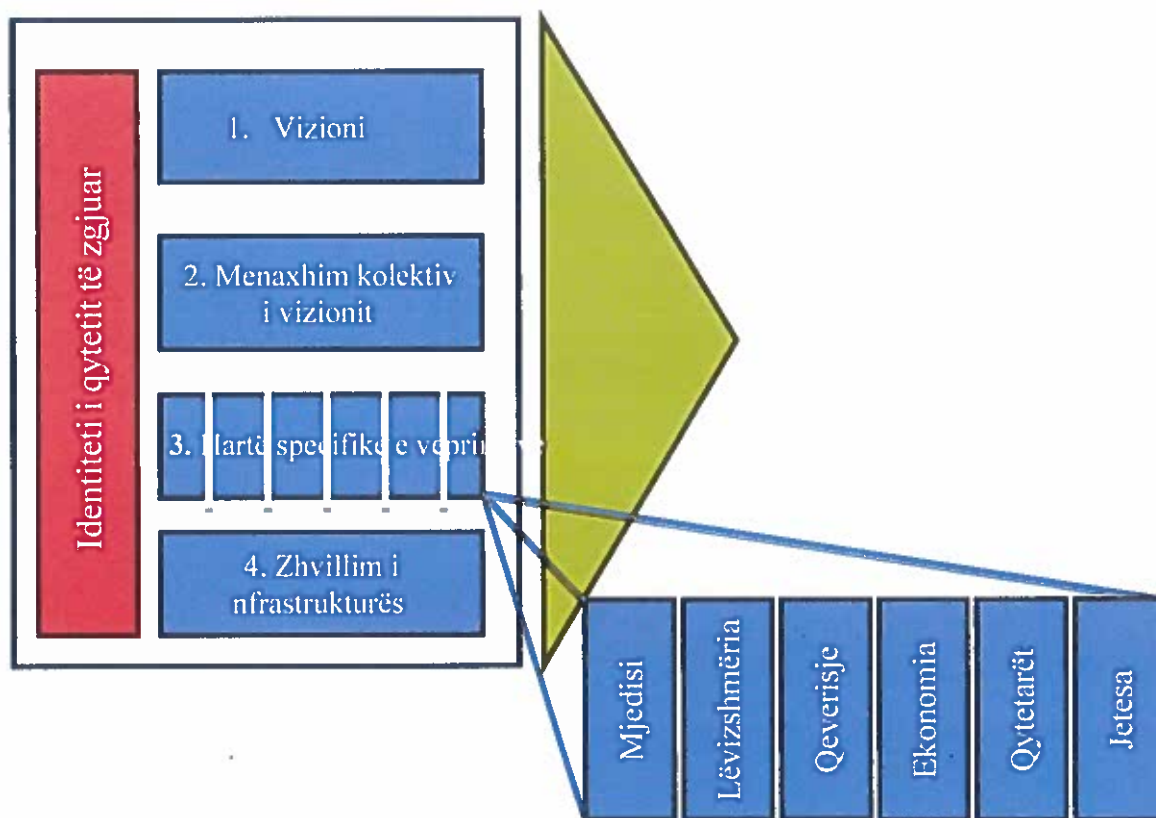

Figura 6.3.5: Planifikimi strategjik i qytetit të zgjuar

Rol të rëndësishëm në zhvillimin e një qyteti të zgjuar luajnë të dhënat hapësinore.

Informacioni gjeografik është jetik për të marrë vendime të shëndosha në nivel lokal, rajonal dhe global. Menaxhimi i infrastrukturës, planifikimi hapësinor, zbutja e rrezikut nga përmytjet, restaurimi i mjedisit, vlerësimi i përdorimit të tokës së komunitetit dhe rikuperimi nga fatkeqësitë

natyrore/teknologjike janë vetëm disa shembuj të zonave në të cilat vendimarrësit përfitojnë nga informacioni gjeografik. Por në mënyrë që të jetë në gjendje që ky informacion të përdoret në mënyrë të nevojshëm zhvillimi i një infrastrukture hapësinore që mbështet zbulimin e informacionit, aksesin dhe përdorimin e këtij informacioni në procesin e vendimmarrjes.

Të dhënat gjeohapësinore janë bërë një burim i rëndësishëm në shoqërinë e informacionit. Normalisht, të dhënat janë përhapur gjerësisht mbi burime të shumta të pavarura dhe nuk janë shfrytëzuar tërësisht. Para përdorimit masiv të internetit dhe teknologjive të tij, dhe ende sot në një masë të madhe, të dhënat hapësinore për një vend të veçantë janë ruajtur në vende të ndryshme fizike, dhe shpesh duke përdorur standarde apo formate të ndryshme. Kjo e bën të vështirë për një përdorues potencial të hyrë dhe të shfrytëzojë të dhënat. Kjo situatë është gjendja ekzistuese në Bashkinë Skrapar, ku grupe të dhënash territoriale janë të disponueshme si shapfiles të vendosura në kompjutera personale të përdoruesve të brendshëm. Përdorues të mundshëm të këtyre të dhënave mund të janë organizata të cilat nuk mund të kenë mundësinë për ti gjetur vet këto të dhëna, ose kanë nevojë për të dhëna jashtë juridiksionit të tyre. Prandaj, objektivi kryesor i Bashkive duhet të jetë organizimi i këtyre të dhënave, në mënyrë që të sigurojë akses të përdoruesve të mundshëm në informacionin hapësinor të disponueshëm dmth,

ndarjen e të dhënave (të brendshëm dhe të jashtme), për të kursyer burime, kohë dhe përpjekje, duke shmangur dyfishimin e përpjekjeve të nevojshme për të marrë dhe për të ruajtur të dhënat.

Me direktivën INSPIRE Bashkimi Evropian i ka vënë vetes qëllimin e krijimit të një infrastrukture për informata territoriale për të mbështetur politikat mjedisore të Komunitetit, dhe politikat ose aktivitetet të cilat mund të kenë ndikim në mjedis. Për të arritur këtë qëllim Infrastruktura e të Dhënave Territoriale (SDI) janë duke u zbatuar në nivele të ndryshme administrative nga Evropianet nga niveli kombëtar deri në nivelin lokal.

Termi "Infrastruktura e të dhënave territoriale" është përdorur për të treguar bazën përkatëse të grumbullimit të rregullimeve teknologjike, politike dhe institucionale që lehtësojnë disponueshmërinë dhe qasjen në të dhënat territoriale. SDI ofron një bazë për zbulimin e të dhënave territoriale, vlerësimin dhe aplikimin për përdoruesit dhe ofruesit brenda të gjithë niveleve të administratës shtetërore, të sektorit tregtar dhe atij jo-fitimprurës, akademisë dhe nga qytetarët në përgjithësi.

SDI mundëson ofrimin e të dhënave gjeohapësinore përmes shërbimeve të reja dhe standardeve gjeohapësinore nga administrata. Bazuar në detyrat e ndryshme të SDI në Qeveri mund të përfitohet dhe kërkesa të shumë mund të përmirësohen në mënyrë të konsiderueshme. Veçanërisht në nivel lokal planifikimi bashkiak dhe administrata mund të përfitojnë nga SDI lokale:

- Krijimi SDI lejon një shpërndarje më të mirë të të dhënave të verifikuara territoriale. Këto të dhëna gjeoterritoriale të kualifikuara janë një pjesë thelbësore e vendimmarrjes në çdo proces planifikimi dhe administrativ në Bashki.
- Standardet territoriale/gjeografike të përcaktuara nga Konsorciumi i Hapur Gjeohapësinor (OGC) sigurojnë funksionimin e përputhshmërisë. Qasje të lehtë në të dhënat gjeoterritoriale pa kufizime teknologjike është një aspekt i rëndësishëm dhe një parakusht për rritjen e efektivitetit. Me ekzistencën e një SDI lokale, të dhënat gjeoterritoriale mund të

përdoren lehtë nga departamente të ndryshme përmes internetit ose intranet në mënyrë të pavarur nga çdo sistem kompjuterik të përdorur.

- Integrimi i të dhënave territoriale tematike në kuadër të një SDI lokale siguron ruajtjen e centralizuar të të dhënave të grumbulluara. Kështu, nëse të dhënat gjeoterritoriale nuk do të ruhen lokalisht brenda departamenteve të ndryshme të strukturave IT, të dhënat e një departamenti mund të përdoren edhe nga departamente të tjera, duke pasur qasje tek të dhënat nga ana e SDI lokale.
- Disponueshmëria dhe qasja e lehtë për verifikim, të dhënat e njohura gjeoterritoriale mundësojnë analiza të mëtejshme dhe aplikacione të reja brenda planifikimit bashkiak dhe detyrave administrative.

Përmirësimi i procedurave në planifikimin bashkiak dhe administrimin nga një përfshirje më e mirë të të dhënave gjeoterritoriale e ofruar nga SDI lokale gjithashtu çon në shërbime të fuqizuara E-Government. Si pasojë pushteti lokal, përfiton prej tyre në drejtim të rritjes së efikasitetit tyre si edhe publiku gjithashtu, si rezultat i shërbimeve më të mira të ofruara nga administrata lokale.

Ky raport do të sigurojë informacion në lidhje me hapat e nevojshëm dhe kërkesat për zhvillimin e nivelit lokal/bashkiak të SDI. Në kuadër të teknologjisë burimi i hapur i teknologjisë do të paraqitet për të minimizuar koston dhe maksimizuar efikasitetin e sistemit. Në fund të ANEX të studimit janë tre kapituj ku paraqeten si më poshtë:

Kapitulli 1 paraqet konceptin e qytetit të zgjuar me shembuj të ndryshëm të përdorimit të të dhënave territoriale.

Kapitulli 2 përcakton SDI duke u fokusuar kryesisht në shërbimet gjeoterritoriale, në kuadrin teknologjik dhe software-t që mund të përdoren për zhvillimin e SDI.

Së fundi, Kapitulli 3 paraqet një plan zbatimi të SDI për Bashkitë lokale.

RAPORT PËR KONSULTIMIN PUBLIK (FAZA 3)

Data e zhvillimit: 27/06/2016

Vendi i zhvillimit: Kinema "Tefik Lapani", Çorovodë, Bashkia Skrapar

Në përputhje me Ligjin 107/2014, VKM 671/2015 dhe ToR të studimit, u zhvillua konsultimi për fazën e 3të të studimit «Hartimi i Planit të Përgjithshëm Vendor (PPV) të Bashkisë Skrapar». Faza e tretë përfshin Planin e Zhvillimit të Territorit dhe Rregullorja Lokale.

Qëllimi i konsultimeve publike është (a) regjistrimi i pikëpamjeve të të gjithë banorëve dhe në përgjithësi të të gjithë atyre që preken nga zbatimi i studimit, së bashku me grupet e interesit, (b) arritja e transparencës në procesin e hartimit të studimit dhe (c) familjarizimi i stafit të Bashkisë në procese organizimi dhe zbatimi të planifikimit pjesëmarrës dhe qeverisjes urbane.

Në këtë prezantim u ftuan dhe morën pjesë përfaqësues të Bashkisë, të AKPT dhe shërbimeve AdZM Berat dhe Agjencia Rajonale e Mjedisit (ARM) Berat.

Gjithashtu, u ftuan akoma edhe Shërbime dhe Institucione si: Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore (AKBN), Agjencia e Trajtimit të Pronave, ALUIZNI, Drejtoria Rajonale e ALUIZNI Berat, Ministria e Mjedisit/Drejtoria e Politikave të Burimeve Ujore, Agjencia Kombëtare e Mjedisit (AKM), Bordi i Basenit Seman, IMK, ASHA, DRKK Berat, Ministria e Punëve të Brendshme, Agjencia për Zhvillim Bujqësor dhe Rural, Agjencia e Basenit Ujembledhës Seman,

Prezantimi i Fazës së 3të i studimit PPV u rye nga anëtarë të grupit të studimit të shoqërisë GAIA S.A. STUDIMESH, z.Elton Toska dhe z. George Bellas, zëvendës Drejtor i Përgjithshëm, Përfshinte:

- (a) një përmbledhje të shkurtër të fazave të mëparshme si edhe përmbajtjen e fazës së tretë.
- (b) ndarjen e sipërfaqes së Bashkisë në 5 sistemeve territoriale dhe ndryshimet që shkaktohen nga zbatimi i Planit.
- (c) etiketimin e poleve dhe boshteve më të rëndësishme të zhvillimit, të zonave të mbrojtura dhe elementëve si edhe të zonave të rëndësishme kombëtare
- (ç) analizën e zonave dhe Njërive
- (d) analizën në nivel Bashkie dhe Qyteti, të përdorimeve të propozuara të tokës dhe të nën kategorive të tyre si edhe të kushtet të lejuara, aty ku ato imponohen.
- (dh) analizën e kushteve, kufizimeve dhe parametrave të rregullores.
- (e) zonat e zhvillimit sipas prioriteteve dhe zonat ku propozohet zhvillimi përmes PDV.
- (ë) parashikim e popullsisë për vitin e synuar 2030
- (f) vlerësimin dhe vendosjen e infrastrukturës së nevojshme sociale dhe teknike
- (g) veprat më të rëndësishme të Plani të Veprimit.

Vazhdoi një diskutim i gjatë interaktiv, gjatë të cilit u diskutuan çështje të ndryshme. Në vazhdim paraqiten temat e diskutuara, si edhe mënyra e trajtimit të tyre nga studimi PPV.

	Tema që u diskutuan	Mënyra e trajtimit/përfshirjes në studimin PPV
1	Cili do të jetë roli i Bashkisë në çështjen e menaxhimit të guroreve dhe të ndikimeve të tyre në mjedis?	Imponohet ndalim në zonat e mbrojtura, të cilat mbulojnë një sipërfaqe të konsiderueshme të Bashkisë, si edhe zona të mbrojtjes së tyre. Gjithashtu, përmes procedurave të monitorimit, siç propozohet nga PPV dhe VSM, Bashkia do të regjistrojë zhvillimet dhe do të monitorojë zbatimin e kontratave, duke filluar një bashkëpunim mbi një bazë të re me autoritetet dhe shërbime përkatëse publike. Për më tepër, mbetet në fuqi legjislati i përgjithshëm kombëtar.
2	Çfarë propozohet në lidhje me zonat e mbrojtura? Në veçanti, kërkohet organizimi me infrastrukturë i zonës së Teqes dhe organizimi, në të, i aktiviteteve gjatë vitit, si edhe përmirësimi i qasjes përmes asfaltimit të rrugës.	Në varësi të statusit të mbrojtjes të çdo zone propozohet shkallë e ndryshme kontrolli dhe mbrojtjeje. Propozohet gjithashtu një fushë e re mbrojtjeje. Në lidhje me Parkun Kombëtar Tomor është në fuqi plani aktual i menaxhimit. Në mënyrë të veçantë për të hyrë në të, propozohen rrugë kryesore në bashkëpunim me Bashkinë fqinje Poliçanit, në mënyrë që të jetë e mundur qasja nga të gjitha anët. Gjithashtu, një nga strategjitë e studimit përfshin zhvillimin sezonal të formave alternative të turizmit si edhe propozime të rrugëtimeve të organizuara dhe të shërbimeve të përshtatur me karakterin e tij.
3	Si i trajton studimi lidhjen gurore - zona të mbrojtura?	Është një veprimtari e dëshirueshme që do të vazhdojnë të ushtrohet në një kuadër, por të ri: përmes kontrollit dhe ndalimit në disa zona të caktuara, përmes aplikimit të procedurave të monitorimit dhe përmes krijimit të distancave mbrojtje - siguri

Fotografia 1

Fotografia 2

SHËNIME DHE REFERENCA

- 1- Sipërfaqja e matur nga GIS, Bashkia Skrapar, GAIA- 2016
- 2- Sipas Studimit të INSTAT për Tipologjitë e Komunave dhe Bashkive në 2014.
- 3- Planifikimi dhe zhvillimi i territorit në Shqipëri, Manual Teknik USAID 2015
- 4- Ligji nr.107, datë 31.07.2014, "Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit".
- 5- Vendim nr.671, datë 29.07.2015, "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit".
- 6- Vendim nr.472, datë 18.07.2012, "Për Shpalljen "Park Kombëtar" të ekosistemit natyror Mali i Tomorrit, me sipërfaqe të zgjeruar".
- 7- Ligji nr. 9244, datë 17.06.2004, "Për mbrojtjen e tokës bujqësore".
- 8- Ligji nr.10463, datë 22.09.2011, "Per menaxhimin e integruar te mbetjeve".
- 9- Ligji nr. 10431, datë 9.6.2011, "Per mbrojtjen e mjedisit".
- 10- Ligji nr. 676, datë 20.12.2002, "Për Shpalljen Zonë e Mbrojtur e monumenteve të natyrës shqiptare".
- 11- Ligji nr. 9048, datë 07.04.2003, "Për Trashëgiminë Kulturore".
- 12- Ligj nr.8906, datë 06.06.2002, "Për zonat e mbrojtura".
- 13- Vendim nr.175, datë 19.01.2011, "Për miratimin e strategjisë kombëtare të menaxhimit të mbetjeve dhe të planit kombëtar të menaxhimit të mbetjeve".
- 14- Vendim nr. 452, datë 11.07.2012, "Për lëndfillet e mbetjeve".
- 15- Ligj nr.10448, datë 14.07.2011, "Për lejet e mjedisit".
- 16- Vendim nr. 865, datë 10.12.2014, "Për reduktimin dhe stabilizimin e shkarkimeve të gazeve serrë të fluorinuara".
- 17- Ligj nr.10266, datë 15.04.2010, "Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr.8897, datë 16.5.2002 'Për mbrojtjen e ajrit nga ndotja'".
- 18- Ligji nr. 162, datë 04.12.2014, "Për mbrojtjen e cilësisë së ajrit në mjedis".
- 19- Ligji nr. 91, datë 28.2.2013, "Për vlerësimin strategjik mjedisor".
- 20- Ligji nr. 9587, datë 20.07.2006, "Për Mbrojtjen e Biodiversitetit".
- 21- Ligji nr. 8902 i vitit 2002 "Për zonat e mbrojtura".
- 22- Ligji nr. 111, datë 15.12.2012, "Për Menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore".
- 23- Te dhena klimatike IGJEUM - Instituti i Gjeoshkencave, Energjise, Ujit dhe Mjedisit.
- 24- AKM - Agjencia Kombëtare e Mjedisit Ndotja industria Stacionet e Monitorimit të Ndotjes Akustike, cilësisë së ajrit, sipërfaqeve ujore.
- 25- Agjensia Kombëtare e Burimeve Natyrore (AKBN) " Hidrocentralet dhe Parqet Eolike".
- 26- Directive e Bashkimit European nr. 2006/44/EC "Për normat në menaxhimin e cilësisë së ujit".
- 27- Directive e Bashkimit European nr. 2000/60 EC "Për Ujërat".
- 28- Rrjeti Aktual i zonave të mbrojtura, Ministria e Mjedisit, Dragoti, N.
- 29- Agjencia Kombëtare e Mjedisit (AKM Raporte të gjendjes në Mjedis 2015, Ministria Mjedisit.
- 30- Të dhëna të marra nga Bashkia Skrapar.
- 31- Strategjia ndersektoriale për decentralizimin dhe qeverisjen vendore 201-2020 miratuar me vendimin VKM nr. 691 datë 29.07.2015.
- 32- Ligji nr.115, datë 31.07.2014, "Mbi ndarjen territoriale të Njërive të Qeverisjes Vendore në Republikën e Shqipërisë".
- 33- Organizata të Shoqërisë Civile

- 34- Vendime të KRRTRSH dhe KKT gjatë periudhës 1993-2016, AKPT.
- 35- "History of Albanian people" sipas Akademisë së Shkencave të Shqipërisë, ISBN 99937-1-623-1.
- 36- Land management instruments – from Tirana LGP at neighborhood level, Professional Master in Spatial Planning and GIS application, candidate: Boriana Golgota, Tutor: Anila Gjika, October 2011 – July 2013.
- 37- Planifikimi dhe zhvillimi i territorit në Shqipëri, Manual Teknik, 17 Nëntor 2015, USAID.
- 38- Vendim nr. 283, datë 01.04.2015, "Për përcaktimin e tipave, rregullave, kritereve dhe procedurave për ndërtimin e objekteve për prodhimin, ruajtjen dhe përpunimin e produkteve bujqësore dhe blegtorale, në tokë bujqësore".
- 39- Vendim nr. 408, datë 13.05.2015, "Për miratimin e rregullores së zhvillimit të territorit".
- 40- Ligji nr.9817, datë 22.10.2007, "Për bujqësinë dhe zhvillimin rural".
- 41- Ligji nr.8743, datë 22.02.2001, "Për pronat e paluajtshme të shtetit".
- 42- Ligji nr. 8378, datë 22.07.1998, "Kodi Rrugor i Republikës së Shqipërisë".
- 43- Vendim nr. 142, datë 20.01.1998, "Për liçensim për veprimtari të transportit" të ndryshuar me VKM nr. 5781, datë 23.12.2003.
- 44- Vendim nr. 637, datë 21.05.2008, "Për ndryshimin e tarifave të transportit për pasagjerët".
- 45- Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2015-2020 (Draft).
- 46- Strategjia e Zhvillimit të Biznesit dhe Investimeve për vitet 2014-2020.
- 47- Vendim nr. 611, datë 17.09.2014, "Për Miratimin e Planit Kombëtar të Veprimit për zbatimin e Strategjisë Rajonale për Evropën Juglindore 2014-2020".
- 48- Ligji nr.147, datë 17.12.2015, "Për buxhetin e vitit 2016".
- 49- Vendim nr. 20, datë 10.03.2016, "Për Programin Operacional për Zhvillimin e Rajoneve 2016-2017".
- 50- Ligji nr. 93, datë 27.07.2015, "Për Turizmin".
- 51- Ligji nr. 9355, datë 10.03.2005, "Për ndihmën dhe shërbimet shoqërore".
- 52- Vendim nr. 1503, datë 19.11.2008, "Për miratimin e rregullores 'Për shfrytëzimin e hapësirave nga ana e personave me aftësi të kufizuara'".
- 53- Identification and prioritization of "environmental hotspots" in Albanian, Project document, United Nations Development Programme, Country: Albania, MEFWA, UNDP, 2008-2011.
- 54- <http://geoportal.asig.gov.al/hotspotalbania>
- 55- <http://ecdc.europa.eu/en/healthtopics/vectors/mosquitoes/Pages/aedes-albopictus.aspx>
- 56- Ligji nr. 514, datë 30.07.2014, "Për miratimin e vlerës së pronës për secilin qark të Republikës së Shqipërisë".
- 57- Ligji nr. 7850, datë 29.07.1994, " Kodi Civil i Republikës së Shqipërisë, i ndryshuar".
- 58- An Insider's View on Establishing an Immovable Property Registration System in Albania, Sherko, R., Land Tenure Center - University of Wisconsin - Madison (1997).
- 59- Assessment of mass valuation methodology for compensation in land reform process in Albania, Sallaku, F. and Shehu, A., (2004).
- 60- Changing Planning Cultures- The Case of Albania, Ledio Allkja, (July 2012).
- 61- Commune Typology and Infra-Urban Statistical Cartography» : Alain Jarne, Zana Vokopola, Martin Schuler.
- 62- Environmental, Socioeconomic and Cultural Heritage Baseline, Trans Adriatic Pipeline-TAP, Section 6, (2013).

- 63- European Commission, DG Mobility and Transport Indicative Strategy Paper for Albania 2014-2020, IPA II, European Commission
- 64- Integrating Environment into Agriculture and Forestry: Progress and Prospects in Eastern Europe and Central Asia -Europe and Central Asia Region Sustainable Development Department Volume II Albania Country Review (2007).
- 65- Land and Shelter Challenges in Albania, Zhang, Y., Urban Economist (2005).
- 66- Land Market Development and Agricultural Production Efficiency in Albania, Deininger, K., Carletto, G. και Savastano, S., World Bank, Washington DC and Ministry of Economic Development, Government of Italy, Rome (2007).
- 67- Onshore Cultural Heritage, Trans Adriatic Pipeline, Annex 6.4.
- 68- Organised Crime Situation Report, Council of Europe, (December 2005).
- 69- Policy Brief, Analyzing the Likely Impact of European Union Policies on Territorial Planning in Albania, March 2013, Paul Rabe, Rudina Toto, Sibora Dhima.
- 70- Property Rights and Land Markets, Wheeler, S. R. και Waite, M., Land Tenure Center (2003).
- 71- <http://www.instat.gov.al/al/home.aspx>
- 72- <http://www.planifikimi.gov.al/?q=content/planet>
- 73- <http://albania.usaid.gov/>
- 74- <http://www.visitskrapar.com/en/il-territorio/storia/> last access: 26 Jan 2016
- 75- <http://www.tap-ag.gr>
- 76- <http://www.blue-albania.com/GeneralInfo23-Skrapari.htm>
- 77- <http://www.maphill.com/albania/skrapar/bogove>
- 78- <http://akzm.gov.al>
- 79- <http://invest-in-albania.org>
- 80- <http://beratkulture.org/?p=100>
- 81- <http://imk.gov.al/Pages/Default.aspx>
- 82- <http://185.30.147.99/AKBNPortal/HE/Main.aspx>
- 83- <http://aea-al.org/> (Sustainable energy for Albania)
- 84- <http://mbetjet.zhvillimiurban.gov.al>
- 85- <http://diss.rm.ingv.it>